

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felolós szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Az igazi hősök.

Budapest, augusztus 19.

(K.) Pipogya ellenséget legyőzni nem virtus. A legenda is Góliátot adta Dávidnak ellenfelét, mert ugyan kicsi dicsőség lett volna, ha Góliát győri le Dávidot. Valami nagy elhatározásnak tehát nem is kellene tőle nézni, hogy Vilmos császár hősöknek monddta a saint-privati csatáit nyugvó francia katonákat is. Persze, hogy ők is hősök voltak. Micsoda jusson emelkedni is az új emlékszóbor, ha olyan német gárdisták pihennek alatta, akik pipogyákkal vívott tusában haraptak a fűbe? Hősöknek kellett lenniök az elesett franciáknak, hogy hőskül élhessenek minden német emlékezetében a gárdakatonák is, akik legyőzték. Ha azok a francia katonák hősök nem lettek volna, megfutamodnak és ma szobor sincsen a saint-privati csatáit. Ez bizonyos. A nagy németesség elesett hőseit degradálta volna az ifjú császár, ha azt mondja, hogy azok a francia katonák incifinci legénykék voltak.

Voltaképpen nem is az a feltűnő és jelentős, hogy Vilmos császár hősöknek monddta az elvérzett francia katonákat. Megmondia azt már a história s ahol a história beszél, ott a császár bizvást néma maradhat. De éppen az a jelentős, hogy Vilmos császár nem tartotta fölöslegesnek az ilyen természetes igazság ismétlését. Nem szoktak a császárok fölösleges dolgokat beszélni s amikor mégis teszik, céljuk is van vele. Olykor csak kerülő utakon férkőzik az ember ennek a célnak fölismeréséhez, de olykor a cél mindjárt szembe ugrik. Mint most is. Mert nincs a föld kereségén ujságolvasó ember, aki a császár ünnepi beszédében nem halaná meg a választ azokra az otromba pisz-

kolódásokra, amelyek éppen az ő személyét érték legutóbb. Akkor lehelletét visszafojtva figyelt mindenki, hogy micsoda bonyodalma következnek és micsoda diplomáciai felelősek kerekedik a francia generálisok óvatlan elszólásából. Már talán a háboru réme is megjelent a félénkebb fantáziák előtt. S most ime kiderül, hogy a német császár nem szólaltatja meg maga helyett a diplomáciát s nem is olyan rossz izlésű, hogy gorombaságra gorombasággal feleljen. Bölcsen kivárta az alkalmat, mikor látszat szerint egészen másról beszélhet s a francia hadsereg mégis érthet belőle. Talán már készen volt akkor az ünnepi beszéde. Talán rövidebb is volt még akkor. De ahogy a rennesi hadbírótság előtt elhangzott a sértő inszinuáció, a német császár nem is csöngetett a diplomácia után és nem is ütött a kardjára. Hanem egyszerűen elővette a kész ünnepi beszédét s belekorrigált egy mondatot. Azt a bizonyos mondatot, mely hősöknek mondja a saint-privati csatáit nyugvó francia katonákat is. És lám ez az egyetlen mondat többet ér a diplomácia minden szófaragásánál, többet minden hangos kardcsörtetésnél és többet minden gorombaságnál.

Mert tetszhetik ugyan romantikus kedélyeknek, hogy Vilmos császár majdnem a biblia tanítása szerint csinál politikát és kenyérral dobálja meg a holt francia katonákat, mikor az elevenek kövel dobálták meg őt. Találhatnak benne csodálatos finomságot, hogy babérral övezi a holt francia ármádia homlokát, mikor az eleven generálisok sárt fröccsenenek az ő fejére. De ez csak romantikus látszat. Valójában a német császár mesteri kézzel célzott és talált. Mert soha egy rá nem piritottak a köztársaságra, mint amikor szemé elé állítják a rideg valóságot, hogy mélyen a

föld alatt pihennek az ő hősei s odafenn a napfényben már nincsenek is más katonái, csak szájhősök. Azok a holtak tudtak élni és halni hazájukért és haló porukban is kieroszakolják maguknak az ellenség kezéből a babért; ezek az elevenek még odahaza is csak galibát csinálnak s ha a katonai szabó jóvoltából uniformist nem viselnének, széles e világ kofáknak néznék őket. Azok a holtak odalenn még az ellenség becsülését sem tudják nélkülözni; ezek az elevenek idefönn még a honfitársak tiszteletét is könnyelműen tékozzolják el. Minden tisztelet és babér a holtaké, de semmi nem jut az élőknek. Sőt abból az ellenség földből, ahol babérral van vetve pihenő ágyuk, szégyenpírral az arcukon kelnek ki a halottak és vádolva néznek át eleven bajtársaikra, akik nem tudnak olyan tisztességgel élni, amilyen tisztességgel ők halni tudtak. Oh, a szegény köztársaság a maga ezer bajában nem érzett még ekkora szegényt! Mert a saját elvérzett hőseit játszották ki ellene és olyan módon, hogy még haragudni sem illik miatta. Ezt egyszerűen zsebre kell vágni, mintha dicséret volna. Holott a legnagyobb megszegyenítés, mert akit illet, megérzi belőle, hogy mit jelent a holt francia katonáknak ez a feltűnő dicsőítése. Az a császár, akit sértettek gondoltak, az hajtotta meg zászlóját az elesett francia katonák előtt. A holtakat ment dicsőíteni, mert az elevenekkel szóba sem áll. Hősöknek mondja azokat, akiknek fegyvereitől vitéz német gárdisták hullottak halomra és elnéz az eleven generálisok fölött megvetéssel, mert azok nem sérthetik őt. De senkit sem.

Mintha csak kiállna a világ elé a német császár és azt mondaná: az utolsó francia hősök itt pihennek a saint-privati emlékszóbor alatt! Még vannak talán francia embe-

T Á R C A

Gerő.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

A zsebelyi jegyző szerdán levelet kapott a katonaságtól. Azt írták meg benne, hogy csütörtökön reggel öt órakor agyon fogják löni a fiát. Összefutott előtte az irás, s hangosan, iszonyatos fájdalommal tört ki belőle a jaj. Sírnem tudott, olyan kegyetlen volt az a pár hivatalos sor, hogy meg se értette mindjárt. Tárt szájjal bámult rá, mintha azzal olvasná, nem volna elég hozzá a szeme s ide-oda nézett, lihegve, kinban segítség után kutatva. Mikor nyílt az ajtó, zsebredugta a levelet s elfordult az ablak felé, ahol messze lehetett látni a falu feje fölött el az akácösög. Az asszony mondta, hogy egy paraszt van künn és lópasszust kér. Arra kiment. . . . A járása fura volt. Utközben megállott, az asztalra támaszkodott s lassan hátrázta rá magát arra, hogy újra meginduljon. Az asszony nézte, de nem igen ért rá a beszédre. Kulesok voltak a kezében, talán tíz is egy karikán s az almáriomhoz ment a másik szobába. Kicsi, öreges asszonyka volt, sovány mellű, nagyon fiatalos formájú, de fakó, ráncos és betegesen fehéreképi. Valaha csinos lehetett. Valami kis rogyénya is volt az urával, mielőtt a felesége lett. A nagy, bikanyaku s egészen közönséges familiából való segédjegyző nem volt elég nagy ur az ő családjának — és szűkök. Éjszaka, az ablakról pottyant a segédjegyző karjaiba s irtózatossan harag lett a dolog vége. Csak akkor békültek ki, amikor a gyerek megszületett. Gerő, az a bizonyos Gerő, akiről itt szó van. Több aztán nem is volt. A kis asszonyka sokféle be-

tegségekbe esett, volt olyan esztendeje is, hogy többet feküdt az ágyban, mint amennyit fönn volt s akkortájt sürün kocsiztak komoly professzor doktorok Zsebely és a város között.

Künn a jegyző megcsinálta a passzust egy pejesikóról, aminek fehér csillag van a homlokán. A parasztra meresztette szemeit, amíg az elmondta, hogy várjon a husz krajcárra, ami a munkáért kidukál, míg végez a vásárral s azt se mondta neki, hogy vár, azt se, hogy nem. Az előlalgott s a jegyző vette a botját s nekiindult az utnak le a falu felé. A postamesterhez ment s utközben leült egy rakás kavicsra. Itt mintha megvilágosodott volna egy pillanatra az agya. Mig botjával a sárban vágkált, kitalálta, hogy mit kell tennie. Rögtön telegrammot küld a királynak. Már a szöveg is kavarogni kezdett a fejében. Valahogy így: — Egy fiam van, ne vegyék el. Ha van lelke, felség, nem teszi meg. Egy életünk, egy halálunk . . .

A postamester éppen bort ivott meg szódát. Iszogatni szokott hivatal közben, csak csendesen, de sokat, reggeltől estig s iszonyatos füstöt csapott csupa nagy feketére füstölt pipákból. Nem is igen volt postaformája a hivatalnak. Inkább kaszinó. Kártyáztak benne az urak meg politizáltak s közbe ötkrajcáros bélyegért jött egy-egy leány, vagy az újságokért jelentkeztek a szomszéd falubeliek. Sok újságért, ami egy-két hét alatt gyűlt meg egy-egy rekeszben . . . Most azonban egyedül volt a postamester. Magyar nadrágos, tekintélyes öreg ur, afféle szerződéses postamester, aki ráfizet a hivatalra, de csinálja, mert elunná a hosszú napokat minden tennivaló nélkül.

A jegyző nem annyira bejött, mint inkább beesett az ajtón. Elképedve bámult rá a postamester s rögtön a nagy, címeres levél jutott az eszébe, ami délelőtt érkezett. Az ilyes levél sohase hoz jót. — Nagy lépésekkel ment eléje s keményet ölelt rajta, míg egy székhez segített.

Gyöngéden és aggodalmasan remegett a hangja, amint szólott:

— No, mi az, öregem . . . A katonák leveleiben van a baj? Gerővel esett újra valami . . . ?

— Vége neki — nyögte a jegyző. — Vége. Holnap reggel agyonlövök . . .

Ezt csak sugta, körülnézve, hogy vajjon nem hallja e meg valaki. A postamester fojtottan, göröcsösen eltört az ajkai között nagyot szisszent. — Jézus! Csak nem?

A jegyző kikotorászta a zsebéből a levelet, hogy olvassa. Az olvasta, aztán egymásra bámultak s amikor egyik se tudott valamit mondani a másiknak, lesütötték a szemüket. Szégyenlették magukat. Az egyik azt, hogy itt áll meztelen szegényen, azt se tudja mondani, hogy: ne busulj, pajtás, hogy is tudná, — a másik meg maga mellett a fiáért is pirult. A Gerőért, akit végre is lepuffantanak, mint a szopornyikás lovat. S látta magát árván . . . Az asszonyba csak hálai jár a lélek, ha valami hideg ősz szél jön, afféle temetői szél, egyszerre vége lesz. S aztán senki se marad, senki . . .

— Hát — mondta — a királynak kell írni, Annak legalább kell írni. Próbáld csak . . .

— Mikor ér az oda? Mikor jön az vissza?

— Mindegy, meg kell tenni. Telegrammot küldünk. Egy lovaslegény vigye be Kalócra, aztán uram Isten segits meg.

A postamester irt, de sehogyse sikerült a munkája. — Át kéne hivatni a tanítót — mondta.

— Nem kell. Majd én diktálom — s keresni kezdett nagy deres fejében a jegyző valami szép formát. A széles barna arcon remegett minden ideg, iszonyuan dolgozott az agya, örölt, mint egy rozoga malom, ami darumunkához van szokva s egyszerre nulláslisztot akar csinálni . . . Nyögött is és izadt s közben néhányszor is mondta a postamesternek: — Irjad — de nem diktált semmit. Egyszer mégis elkezdte:

— Irjad. — Felséges uram és királyom.

rek, akik uniformist viselnek, de azok nem katonák s nem is olyanok, hogy meg kelljen őket látni! Egy csomó egyenruhás deklamátor, akit tulságosan megtisztel a világ, ha egyáltalán figyel rá! Herék, akik élnek a hazából és nem tudnának meghalni a hazáért! Komédiások, a kik annyi buzgósággal kisebbítik nemzetüket, amennyivel becsületes módon legnagyobbá tehetnék! És ezek már esztendőök óta tudják bolondítani a világot! De csak a világot. Engem nem. Most, amikor azt képzelik, hogy lelkeim mélyéig sértve, fogom észrevenni a francia hadsereget és megemelegetem, hogy vannak még francia katonák, akik nem felednek és tudnak bosszút állani, én kimegyek a saint-privati csatatérre és fölkeresem az utolsó francia katonákat! Ott nyugosznak egy sírban az én véreimmel. És utánuk már nincsen francia katonák. Nincsen francia hős. Csak szájhősök vannak, akik a szájukkal fognak bünhődni, amint a szájukkal vétkesek. Hogy sérteni akartak engem? Hát nem sértik-e minden órában az igazságot is? De az igazság nem sülyedhet le hozzájuk és nem alacsonyodhatom le én sem. Elnéztek fölöttük és megyek a tiszta levegőre. Megyek a csatatérre, ahol szóba állhatok az utolsó francia hősekkel. Egy földben nyugosznak az én hőseimmel és érzem, hogy vélem fognak tartani. Ők, az igazi hősök, el fogják fujni a szájhősöket!

Ilyenforma beszéd hangzik ki a német császár szavaiból. És nem érthette nagyobb megalázás a köztársaságot, mert a holt hősök dicsőítését ugy kell zsebre vágni, mintha valami halhatatlan komplementum volna. Pedig fáj, nagyon . . .

BELFÖLD.

Az 1899. évi zárószámadás. Az állami számvérvőszék már befejezte a részletes zárószámadások szerkesztését és hozzá kezdett az összesítő és lezáró munkát tokhoz. Legközelebb elkészülnek az államháztartás mérlegei s az a részletes jelentés is, amelyvel az állami számvérvőszék az évi zárószámadást a törvény értelmében az országgyűlés elé terjeszti. E munkálatok augusztus hó végére előreláthatólag teljesen elkészülnek, a mikor is az állami számvérvőszék a kész zárószámadást és jelentést az országgyűlésnek leendő bemutatás végett a miniszterelnökhöz átküldi.

Egyikünk sem vagyunk mai gyerekek. Az öreg emberhez könyörgők összetett kezekkel, úgy kérem felséges uratam, mintha maga volna a fel-séges atyáisten, kegyeskedjék megkegyelmezni a gyermekemnek. Kabod Gerő a neve, kőzkatoná, holnap hajnalban akarják kivégezni szökés miatt Kroitában, tőlem olyan messze, hogy már sohase látnám, ha felséges uram ki nem mondaná szégyény megszomorodott apai szívemnek a vigasztalást. Kétségbeesve esem a porba . . .

S csakugyan leesett a székről, arccal a földre borulva s keservesen, valóságos őrjöngéssel kezdett el jajgatni. Csak mindig egyformán: — jaj, jaj, jaj . . . A postamester föléje hajolt s mivelhogy víz nem volt található az irodában, bort adott neki. Inkább ő töltötte a szájába, mert a jegyző inni nem tudott s csak lassan csillapodott le. Gyengült, folyton esett a hangja s már csak pihogott nagy, nehéz lélegzéssel, fáradtan. S bágyadtan emelte fel a szemét az asztalra és pusmogva szólott: — Ird alá a nevem. Rohanjon, aki viszi.

A postamesternek hirtelen egy kis aggodalma támadt.

— Vajjon felköltik-e éjjel a királyt? El is szegyenlette mindjárt, hogy új gondot adott ennek a földhözvert embernek s maga bizonykodott a mellett, hogy persze. Nem gyerekség az. Embereletről van szó.

Mikor vágatva eliramodott Kalóc felé a legény, újra összeborult a két öreg szomorú pillantása. Künn már nagyon szürküledni kezdett. A fák, a házak, messze a templom egymásba folyt mind s messze a mezőről kolomp hallzott, meg ének. A postamester zárnai kezdte a fiókokat, rátette a lakatot a postaszákra s közben oda-oda szólott a jegyzőnek:

— Szedd össze magad. Így nem mehetsz haza. Kivolvassa a szemedből az asszony, hogy baj van. Állj föl, járj egy kicsit. Ne félj semmit, jó az isten. Csak ijeszti a fut. Nem megy az ott se olyan könnyen, hogy: — puff — aztán vége. *(A puffra a jegyző egyszerre forróság és*

KÜLFÖLD.

A hármasszövetség. Nyaraló kancellárok, külügyminiszterek, miniszterelnökök nem véletlenül tévednek egyazon fürdőhelyre. A nyaralás és fürdőzés legtöbbször nem ezeknek a diplomatáknak megrongált egészségét van hivatva megerősíteni, hanem gyakran arra való, hogy a nemzetközi diplomáciai organizmus valamely vég-elgyengülés felé közeledő részébe új erőt öntsenek. A hármasszövetségről ugyan eddig még ellenségei sem állapítottak meg riasztó diagnózist, de a doktorok mégis figyelmesen topogatóznak körülötte. *Goluchowski* és *Hohenlohe* találkozásának kicsinált dolog. De még megelőzőleg találkozott monarkánk külügyminisztere gróf *Bülow*-al Semmeringben s vele töltötte az egész napot. A bécsi jelentések s találkozásról azt mondják, hogy nem valamely speciális politikai ok annak szövegnyja. Azt viszont mindenki el fogja hinni, hogy a két politikus nem a Semmering-havas panorámáról értekezett egy álló napon át. Nagyon valószínű, hogy a tárgyalás a hármasszövetség megújítása körül forgott, így nyer színt és jelentőséget a *triesti Piccolo*-nak az a római jelentése, hogy *Pelloux* olasz miniszterelnök berlini látogatása után Bécsbe is utazik. Az olasz kormányelnök bizonyára nemcsak bemutatkozni megy a két szövetséges állam diplomáciai központjába.

Császár és parlament. Talán fordulópontra juttatja Poroszország alkotmányos történetét a porosz képviselőház mai szavazása. *A császár ellen szavazott a parlament*, elvetvén II. Vilmos kedvence csatornatervét. Am a császár jobban szereti a terveit, mint a parlamentet és az egész alkotmányos államformát és azért csaknem bizonyos, hogy akaratából nem enged egy mákszemnyit sem. Ezeket a nagyjelentőségű csatornákat minden áron el akarja készíttetni *Vilmos* császár, mellettök angazsálta magát úgy ő, mint kormánya. Napok, hetek óta agitál a korona és a kormány e tervek mellett, de a parlament nem hagyta magát megpuhítani. Ma is csak oly mervon visszautasító volt a népképviselői felelete, akár tegnap. A párbaj megkezdődött parlament és császár közt.

Mi fog-ezek után bekövetkezni? Egyénemelyek azt mondják a zavar e pillanatában, hogy *Miquel*, a javaslat fővédője, lemond tárcájáról. Őt követné a kormány. Mások azt vélik tudni, hogy a császár feloszlatja a parlamentet. Talán ez az utóbbi vélekedés valószínűbb. Egy képviselő ma *nemzeti szerencsétlenségnek* nevezte a császár és a parlament közt kitört har-

jég futott végig, a kettő együtt.) — A postamester még tett-vett s aztán karonfogta a barátját s vitte az utcára. Azonban csak olyanformán lépte mind a ketten, mintha sokat ittak volna. Ami nem is maradt egy kis jámbor megszólás nélkül. Két oldalon uri népek ültek a kapuk előtt. Az utárium pap családja, sok lány, én Istenem, mennyi leány, tovább a kollektorné, akiknél pesti vendégek is voltak ez idő szerint, aztán birtokosok, meg bérlők és az uradalom háza előtt gazdasági tisztnek, fáradt nehézkes asszonyok ilyenkor estele és leányok mider nélkül, széteső testtel s mind a két oldalon boltosok állottak az üzletek előtt — és mind, mind mosolyogva néztek a két ember után. Hát bizony kora este volt még a berugáshoz, őszintén szólván. A részegség az éjszaka. Szép nyári éjjelek, amikor az se baj, ha valahol a kortben, virág- vagy veteményágyon ébred föl az ember s arra ébred, hogy lágyan csókolják a kutyák . . . Zsebelyen ez gyakorta megcsik. Zsebely nem is tűntet azzal, hogy tán nem szeret mulatni. Nagyon isznak ott az emberek s mulatóságok a lányok. Mindig ki tudnak találni valami okot a bára s virtuos nagy mulatóságok esnek meg abban a faluban. S szerelmek köttetnek, meg bontatnak. Rövid életű kis falusi flirtok. Adakozók, kacérak, csapodárok a lányok, majdnem olyan léhák, mint a férfiak. S ebből aztán persze baj is esik néha.

Teszem fel, olyan baj, mint a Gerő dolga.

A fut két sorozás alól kimentették valahogy. Az apja szólott a doktoroknak meg az őrnagynak is, aki a sorozást csinálta s mivelhogy vagy husz év óta együtt dolgoznak már mindenféle katonai dolgokban, amit a civilnek kell csinálni, ment a dolog. Harmadszorra aztán bevették, még pedig közönséges három esztendeig szolgáló katonának, mivelhogy Gerő éppen csak másfél gimnáziumot végzett el az iskolából. Onnan boltos inasnak ment, azután meg az esztergályossággal próbálkozott meg s miután közben egy-

cot. Ezt a két szót talán nem a hirtelen támadt nagy zavar s a velejáró iedtség adta *Fritzen* képviselő szíjába, hanem talán kipattan-tása volt ez egy lappangó titoknak s ez a titok a porosz alkotmányosságnak haldoklása. Minő formát ölthet a parlamentárizmus a leg hatalmasabb német szövetséges államban, ha a meglevő, eléggé megszorított törvényhozási jog is kiklikli a nemzet kezéből? Teremt-e *Vilmos* császár egy új alkotmányformát a maga ideái szerint? Vagy megkísérli az új választások esélyességét s kiteszi magát egy várható kudarcnak? A zavar e percben akkora Berlinben, hogy mind e sejdítésekre most még nem akad megbízható felelet.

Berlin, augusztus 19.

A képviselőház összes pártjai majdnem teljes számmal vannak jelen. A Házban élénk mozgalmor urallodik és az az általános érzet, hogy tekintettel a császár elsőnt magatartására, amelyvel a konzervatívok által odadobott keztyűt föl akarja venni, Poroszország történelmében jelentőségteljes döntés küszöbén állunk. Lényegtelen formalitások után a Ház belemegy a csatorna-javaslat harmadik olvasásába.

Wangenheim képviselő azt mondja, hogy a mezőgazdák szövetsége nem egyenletlenséget, hanem egyetértést akar, de a kormány iránt nincs bizalma.

Hobrecht az eredeti kormányjavaslat elfogadását ajánlja.

Kardorff kijelenti, hogy pártjának többsége megszavazza a dortmund-rajnai csatornát, ha a kormány kijelentheti, hogy a dortmund-rajnai csatorna csak szükséges kiegészítése a dortmund-emi csatornának.

Miquel pénzügyminiszter kijelenti, hogy a kormány természetesen föltétlenül ragaszkodik az egész becsatorna kiépítéséhez. Hogy egy részletnek tudniillik a dortmund-rajnai csatornának a kiépítése, amit itt indítványoznak, technikailag lehetséges-e, azt nem tudja, de azt hiszi, hogy ha az országgyűlésnek mind a két háza ilyen határozatot hozna, a kormány újra tanulmányozná ennek a részlettervnek a technikai kivitelét. (Nagy derűtség.)

Richter a kormányjavaslat mellett foglal állást. Pártja nem szavazhatja meg egymagában a dortmund-rajnai csatornát.

Fritzen azt mondja, hogy a ház föloszlatását *nemzeti szerencsétlenségnek* tartaná. A centrum egyértelműleg megszavazza a dortmund-rajnai-csatornát.

Rickert megszavazza a dortmund-rajnai-csatornát, de csak azzal a föltétellel, hogy az csak egy része lesz a nagy becsatornának.

Limburg-Stürum újra kifejti a konzervatívok álláspontját.

Hohenlohe herceg birodalmi kancellár a pénzügyminiszterrel megegyezően azt mondja, hogy

két esztendőt otthon töltött, a pénzügyorségre szánta magát. Azonban az se konvenált neki, egyáltalában igen-igen haszontalan embernek bizonyult, akiről néha messziről, hogy az ember nem igen tudhatta, hogy mi igaz belőlük és mi nem — kellemetlen hírek érkeztek. Többek közt azt is mondták, hogy egyszer nyolc hónapot valami határszéli tömlőben töltött egy aranyóra miatt. Haza azonban elégánsan érkezett. Fekete kabátban, szép új, csipkés mellű ingekkel és lakk topánkában. Szivarja mindig volt, pénze is, csak éppen becsület nem. Tartózkodva ültek le vele egy asztalhoz az urak, s a fiatal emberek nem ittak vele barátságot, ami különösen az anyjának iszonyatosan fáj.

Azonközben gazdálkodott otthon. (A jegyzőnek volt vagy hatvan holdja.) S szerelmes lett, iszonyuan szerelmes valami nem is a faluba való kisasszonyba, egy szép, egészséges, piros, egy kicsit himlőhelyes arcú, barna leányba, aki a testvérénél, az uradalmi ispánnénál volt látogatásban már vagy három esztendeje. Valószínű, hogy férjhez akart menni s azért ment Zsebelyre. Ők tudniillik egy nagyon rongyos kis oláh falucskában laktak és irtózatoss szegények voltak.

S Gerő utána vetette magát, holott a lány alaposan kiadta az utját. Az uradalmi irnok is udvarolt neki. Gerő pedig veszedelmesen, vadul, az itt-ott hézagos multu ember erőszakosságával szeretett. Mintha ebben a szerelemben akarta volna bebizonyítani, hogy rangbéli ember. Mintha rehabilitálni akarta volna magát. Olyan bolond volt a fiu, hogy a hatvan holdból jócskán a leányra kőött. Csupa friss virág érkezett mindennap Kalóerról, bolti rózsák meg jácintok s drága gyűrűk, karperecek, amiket a lány egytől-egyig visszaküldött neki. Goromba izenetekkel, amikre előbb Gerő sirva borult az asztalra, aztán meg örületeseket ivott. Városi cigányok is mentek Zsebelyre, ha neszét vetették annak, hogy Gerő busul.

S egyszerre be kellett menni katonának. El is ment Gerő, de harmadnanra már megint ott

a javaslat nem fog letünni a napirendről. A konzervatívok magatartásának nagy hatása lesz a kormányhoz való eddigi viszonyokra.

Miquel pénzügyminiszter azt fejtegeti, hogy a kormány nem fogja megkezdeni a csatorna egy részének a kiépítését, ha nem szavazzák meg az egészét.

Következik a szavazás, amelynek eredménye az, hogy a képviselőház harmadik olvasásában a csatornajavaslatot és a nemzeti szabadelvűeknek a kormányjavaslat visszaállítására vonatkozó indítványát 235 szavazattal 147 ellenében elveti. 32 képviselő nem szavazott. A javaslat ellen a centrum konzervatív része szavazott. A ház továbbá 275 szavazattal 134 ellenében elvetette a centrumnak a dortmund-rajnai-csatorna építésére vonatkozó indítványát. Három képviselő nem szavazott. Az indítvány ellen szavaztak a konzervatívok a szabadelvűek és azonkívül a nemzeti szabadelvűek nagyobb része. Erre azután az egész javaslatot elvetették.

A Dreyfus-pör végtárgyalása.

(Tizenegyedik nap.)

— A Budapesti Napló kiküldött tudósítójától. —

Rennes, augusztus 19.

Az idevaló munkások tegnap megható módon fejezték ki részvétüket *Labori* iránt. Száz meg százán fölvonultak *Basch* tanár háza elé, ahol a sebesült fekszik s valamennyien rózsát dobáltak be a nyaraló földszintes ablakán.

Az érdeklődés a tárgyalás iránt megint emelkedett. Különösen feszült várakozással néztek a mai tanúhallgatások elébe, mert ma *Du Paty de Clam*on volt a sor és azt hitték, hogy az atasági nyilatkozatai is szóba fognak kerülni.

Még a tárgyalás megkezdése előtt kitudódott, hogy csak *Boisdeffre* és *Cuignet* jöttek el és *Du Paty de Clam* nincs a tanúk szobájában.

Ezt a családost még az is tetézte, hogy az atasági szenecziós nyilatkozatait a haditörvényszék elnöke nem jelentette be, noha már hivatalosan is megkapta *Schneider* és *Panizzardi* leveleit.

A tárgyalás.

Zsúfolt teremben, feszülten várakozó hallgatóság előtt kezdik meg a tárgyalást reggeli fél 7 órakor. Mindenki izgatottan várja *Boisdeffre* és *Gonse* tábornok vallomásait. Előbb azonban *Cuignet* őrnagyra kerül a sor.

(*Cuignet* *Dreyfus* ellen.)

Cuignet őrnagy elmondja, hogy 1893-ban a vezérkarban volt elfoglalva és akkor különféle

hon volt. Vadonat új extraruhában feszengott és piros hárászujjok is verték a mellét. Azt mondta, hogy szabadságot kapott s a lány ablaka alatt fogták el a zsandárok. Akkor valami kis büntetést kapott és a fogságból ugrott meg másodszer. Lerongyolottan, éjjel érkezett, falta az ételt, mint a farkas s másnap már a szép fekete ruhájában sétált az utcán, finom britannika szivarral a szájában. Azt mondta, hogy a szembaja miatt küldték haza. Hogy két-három napig nem érte semmi kellemesség, bolond jól kezdte érezni magát. Az apjának volt egy nagy hasu sárga lova. Azon rendezett most már lovas attakot a lány ellen — s közben azt is mesélte, hogy állást kapott. Valami nagyon jó állást. S egy éjjel újra jöttek a zsandárok s bevitték *Gerőt* *Kalóera*. Azt mondják, hogy akkor éjjel iszonyatosan el is verték. A léncsal csavargatták a kezét s a puskatussal dönggették. Aztán megint eltűnt *Gerő* egy időre. De nem sokára. Egyszer újra azt hallottuk, hogy itthon van. Künn a kukorica-földeken bujkál s éjszakánként az anyjával csakugyan lehetett találkozni véle az utcán. Megölet is látták. Megint katonaruhában, amint fölmerészkedett a rétro egész a cigányputrikig, ahova az ispánék ablakai levilágítottak. Akkor a postamester vitte be kocsin *Kalóera* s hogy ne ne kerüljön a zsandárok kezébe, a kaszárnyában tette le.

S holnap reggel öt órakor agyonlövik *Gerőt*.

Otthon már föl volt terítve az asztal. Csak egy asztalkendővel az egyik sarka s rajta valami kis hideg ennivaló. Az asszony még betegbb-forma volt, mint rendszeren. Előre konyult a feje,

indiskréciókat tapasztalt *Dreyfus* részéről. *Cuignet*nek akkor, mint a negyedik ügyosztály alkalmazottjának azzal a kérdéssel kellett foglalkoznia, hogyan kell vasutakon aknákat alkalmazni, hogy a forgalmat szükség esetén azonnal meg lehessen szakítani. Ugyanezt a feladatot bízták *Dreyfusra* a keleti vasutakra nézve és *Dreyfus* csakis a keleti hálózatra vonatkozó adatokat szerezhette meg.

Egyszer — mondja *Cuignet* — hozzám jött *Dreyfus* és megkért, közöljem vele a rendelkezésemre álló adatokat, hogy informálhassa magát az egész kérdéssről, mert ismernie kell az egész anyagot, hogy munkáját jobban elvégezhesse. Azt válaszoltam neki, forduljon fölfelevalójához, *Bertin* őrnagyhoz. *Dreyfus* azonban nem tégitott, többször is meglátogatótt, úgy, hogy végre közöltem vele az összes adatokat. *Dreyfus* nagy érdeklődést tanúsított és sokat jegyzetgetett. Ezeket a jegyzeteket nem találták meg *Dreyfus*nál. Mi történt hát velük? Csak nem tehető fel, hogy *Dreyfus* megsemmisítette ezeket a jegyzeteket, amelyeket megsemmisítésére arnyi fáradságot fordított? (Nevetés.)

Azután arról a küldetésről beszél *Cuignet*, amelylyel *Gonse* tábornok 1898-ban megbízta *Cuignet*-nek akkor rendeznie kellett a *Dreyfus*-ügy, az *Esterházy*-ügy és *Picquart*-ügy aktáit. *Cuignet* hűnösnek tartja *Dreyfust*. Meggyőződését a *Lebrun-Renault* előtt tett vallomásra, a *bordereau* és a titkos iratesomó tanulmányozására és a *Bertillon* irászakértői magyarázataira (Nevetés) alapítja. Közvetett bizonyítékoknak tartja azokat az eszközöket, amelyekkel a *Dreyfus* hívei őt rehabilitálni akarták, ami valóságos mérvenylet a haza ellen.

— Nem akarok — folytatja a tanu — visszatérni *Rouet* tábornok fontos nyilatkozására s csak azt mondom, hogy a katonai bíróság tagjai elkerülhetnek a hadügyminisztériumtól egy iratesomót, amelyből megbízonyosodhatnak arról, hogy olyan emberek, akik nagy szerepet játszottak vagy játszanak a politikában, sűrűn találkoztak idegen hatalmak ügynökeivel, ak knek érdekében volt az árulás.

A tanu azután áttér a titkos iratesomóra, amelynek rendezésére *Carvainac* utasította őt. A tanu *Freyinet* vezetése alatt rekonstruálta az iratokot. Az iratesomó három részre oszlik. Az első rész a *Dreyfus*-ügyre vonatkozó iratokból áll, a második rész olyan iratokat foglal magában, amelyek az előbbi részzel összefüggésben vannak, a harmadik részben vannak a hamisítások és a gyanús iratok. Ami az első két részt illeti, azt mondja *Cuignet*, hogy ő azokban megtalálta *Dreyfus* bűnösségének bizonyítékait, nem közvetlen bizonyítékait ugyan, de erre a következtetésre jutott dedukciók és összevágó gyanuokok után. Azután azt mondja, hogy van még egy iratesomó, amelyben kémkedési ügyekről van szó s amelyből a katonai bíróság, ha kívánja, épüleletes részleteket tudhat meg idegen attaséknak francia katonatisz-

mint a beteg venyigén az éretlen, formátlan zöld gyümölcs s fáradt volt, belefogódzkodott a butorokba, amint végigment a szobán a pohárszékig, s különös kíváncsi, aggodalmas pillantással fürkészte a férfiakat. De ő maga nem tudott róla, csak éppen hogy nem érezte jól magát. Vannak az ember életében különös, megnevezhetetlen aggodalommal teli esték, amik után nehéz az éjszaka.

A férfiak bort kértek. A postamester meglapogatta az asszony sovány, szűk hátát s azt mondta, hogy enni is akar. Nem az az ember, aki szégyenlené magát. Az asszony minden fölösleges sietség nélkül, vissza-visszaneve ment ki ételért. Bann a férfiak csak egy keserves pillantást váltottak és suttogva szólott a jegyző:

— Talán éppen most olvassa . . .

— Mit?

— A telegrammot — s elintett messze és magasra.

— Ugy . . . a király? Meglehet.

Halvány reménység támadt a szegény ember fejében. Egy pillanattal eltelt, aztán megint mégis csak sehogy se tudta elképzelni, hogy olvassa. S ebbe bele keseredett az arca. Nagyon meglátszott rajta, hogy borzasztóan szenved s kidülledt szemmel, bambán mosolygott, amikor rájuk nyitotta az ajtót az asszony. S megint egyikről a másikra hordozta a pillantását s amikor bort tett az asztalra, azt mondta:

— Pedig úgy látszik, hogy eleget ittatok.

A postamester rikkantott egyet és nagyot ütött az asztalra.

— Eddig az enyémet ittuk, most a magukét.

Az asszony is tréfált s odatett nekik az asztalra még két üveggel.

tekkel való viszonyáról és arról, hogy az ügynökök milyen eszközöket használnak okmányok megszerzésére. Ez az iratesomó szerinte azt bizonyítja, hogy 1893-ban bizonyos iratok elűntek a minisztériumból, továbbá, hogy egyes erődített helyek fölterve egy idegen hatalmasság birtokába jutottak és hogy a kémkedésre messze terjedő hálózatot szerveztek. A dossierben olyan iratokat találhat a bíróság, amelyek a vádlott bűnösséget bizonyítják.

Dreyfus (hevesen közbekiált): Ez nyilvánvaló hazugság! (Mozgás.)

Cuignet kijelenti, hogy *Schwarzekoppen* attasé kémkedéssel volt megbízva. Egyszer megengedték neki, hogy levassági gyakorlatban vegyen részt. Nyomban rá egy levéllet fogták fel, mely kigunyolja rávitásunkat. Ez az az ember, aki *Dreyfust* védi és *Esterházyt* akarja a helyébe csempészni. De mi soha sem tűrhetjük, hogy idegen katonatisztek idejéjjenek tanuskodni francia tiszték ellen. (Mozgás.)

(*Schneider* ezredes cáfolata.)

Cuignet őrnagy erre a hallgatóság feszült figyelmé középette áttért *Schneider* osztrák-magyar ezredes és párisi katonai attasé cáfolatára, amelyet az ezredes Emsből táviratilag küldött a *Figaronak*.

— Értésünkre esett, — uzgymond — hogy ez a jelentés, amelyről *Marcier* tábornok néhány nappal ezelőtt szólott, komoly cáfolatnak tárgya volt. Azt mondják, hogy ez a jelentés hamisítva van. Erre mindenkéltt azt válaszolom, hogy az emsi táviratok nem érdemelnek mindig hitelt. (*Cuignet* ezzel *Bismarcknak* híres emsi táviratára célozott. Szerk.) Megjegyzem továbbá, hogy ezt az iratot *Chamois* tábornok adta át nekünk, aki a hadügyminisztérium nevében és utasítására járt el. Ez az irat egy bizonyos titkos iratesomóból való, amelynek hitelességét sohasem vonták kétségbe. A cáfolat ennélfogva a kormányznak szól, de ha a cáfolatot fönn akarnák tartani, módunkban lesz, hogy *Schneider* ezredes jelentésének föltétlen hitelességet bebizonyítsunk. Igaz ugyan, hogy a jelentés szerzője ferde helyzetben van szövetségeseivel szemben, de arról szó sem lehet, hogy cáfolatot tegyen közzé, mert tőle való különböző iratok vannak kezünkben: birjuk ugyanezen attaséknak más okmányait is: kormányának egy levéllet hivatalos papíron, amelylyel felvilágosítást kérnek egy francia hadihajóra vonatkozólag; egy másik levéllet, amelyben tüzérségi kérdésekre vonatkozólag közleményeket kérnek tőle; azután egy pohárköszöntőnek a szövegét, amelylyel ez az attasé kollégáját A-t (*Schwarzekoppen*) amiddőn ez Párisból bucsuzott, — megtisztelte: A bucsuzás feletti saj-

— Megárt.

S ment feküdni. Hallzott még, hogy motoszkál a másik szobában. Szekrényeket zárt, nyitott, fiókokat húzott ki s aztán lassan-lassan esend lett. A férfiak is mélyen hallgattak s nem igen mertek egymásra nézni. Ösztönszerűleg ittak is, csak az ételeihez nem nyúlt egyik se. Éjfél felé egyszerre sokan mentek végig az ablak alatt. Lányok, asszonyok, férfiak csoportosan s összevissza sok szó, kacagás, nagy láрма hallzott fel.

A postamester szólott:

— Bomlanak valahol.

A jegyző rábámult, de a bizonytalan pillantásán látszott, hogy nem hallotta, amit mondott. Inkább magában mormogott: — Tán most olvassa. Talán éppen ebben a percben.

Ujra ittak, de csak ugy magukban, mindenki magának. A jegyző egy pillanatra egészen kimerült. Ugy érezte, hogy vége van. Hátraesett a székes s talán egy-két percig nem tudott magáról. Arra ébredt, hogy a macska az ólébe ugrott. Simogatni kezdte s szépen beszélt hozzá: — cic, cic, cic, elnyujtva hosszan, kedveskedve a három betűt, pedig ki nem állhatta a macskát. Most valami olyas szaladt át az eszén, hogy hozzá is kegyelmesek lesznek talán, hogyha ő kegyelmes. Sőt zavarosan, — később már nem tudott beszámolni magának róla — valami fogadást is tott a macska jóvendőjére nézve. Közben mindig mohóbban ittak s lopva pillantott az órára mindenki. Irtozva kapta vissza az üvegek közé a fejét a jegyző, amikor már három óra lett. Attól kezdve iszonyu gyorsan szaladt az idő. Már figyelni se mert. Inkább kifelé hallgatott. Nagyon messziről, talán az iskola tájáról zenét hozott a szél,

Az Én Ujságom

Április havában a tizedik évfolyamába lépett. Meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörű képeivel a legszebb, legjobb kétes heti magyar gyermeklap. Szerkeszti Pósa bácsi. — Negyedévre csak 1 frt. Kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

nálkozás után a tósztzó (Schneider) szószertint a következőket mondotta:

— Még hosszú időközön át az egész világ hadseregében, ugy Amerikában, Ázsiában, mint Európában A.-ra azt fogják mondani: *War das ein Prachtkerl.* (Pompás fickó volt.) (Derütség.)

Cuignet azzal fejezi be előadását, hogy röviden ráutal *Bertillon* következtetéseire, amelyekből kitűnt, hogy a bordereau fakszimilijének a *Matin*ben történt közlése óta *Esterházy* folytonosan próbálgatta a *bordereau* írásának utánzását.

Egy bíró felszólítja a tanut, hogy mondja el, miképpen fődözte föl *Henry* hamisítását.

Cuignet részletesen ismerteti a hamisítás fölfedezésének történetét.

Carrière kormánybiztos: *Cuignet* ur vallomásának folyamán belevont ebbe az ügybe egy idegen katonatisztet, a ki ez időszertint küldetésben van Franciaországban. A kormány nevében minden tekintetben óvást teszek a tanunak e kijelentése ellen.

Demange kérdést intéz a tanuhoz *Schneider* ezredes jelentéséről.

Cuignet: Ez az írat valóságos jelentés, amelyet *Schneider* ezredes tényleg elküldött kormányának, mert a jelentés hangja tökéletesen ugyanaz, mint a többi jelentés, amelyet *Schneider* ezredes küldött a kormányának. Egyébiránt az az írat, amelyet *Mercier* tábornok a katonai bíróságnak átadott, csak kivonat a jelentéshez készített fogalmazmányból. (Nagy mozgás.)

Demange újra szóba hozza a *Schneider* osztrák-magyar katonai attasénak tulajdonított aktát és azt kérdezi a tanutól, hogy annak az iratnak az eredetijében, amelyet *Mercier* tábornok az iratcsohához csatolt, előfordult-e a *Rapport* szó.

Cuignet tagadólag válaszol és azt mondja, hogy ebben az iratban a *Dreyfus* érdekében indított hadjáratról és arról az utazásról van szó, amelyet az irat szerzője *Brüsszelbe*, a kémkedés középpontjára tett.

Demange kérdést intéz a tanuhoz arról, hogy mi indíthatta *Henry* a hamisítvány elkészítésére.

Cuignet: Azt hiszem, azért hamisított, hogy lehetetlenné tegye *Picquart* üzelmét, amelyekkel *Dreyfus* rehabilitálni akarta.

Demange: Ez a vallomása ellene mond annak a vallomásának, amelyet a semmitűszék előtt tett. (A védő fölolvastatja a tanu régebbi vallomását, amelyben ezt mondta: *Henry* hamisításával bizonyára tévedésbe akarta ejteni *Gonse* tábornokot s ebben büntársra volt *Du Paty de Clam*. A védő fölolvastatja továbbá *Cuignet* vallomásának azt a részét, amelyben egyre fokozódó szenvedelemmel megtámadja *Du Paty*.) Nos, ka-

azt találhatta, hogy mi lehet s a másik felé bólogatva találhatta: — eszárás, az, nem hallod?

Aztán egyszerre fölugrott s járkálni kezdett. Szűk lett neki a szoba... S hirtelen dühbe jött. Új társaság ment végig az utcán, lefelé, a merre a muzsika szólott. Ingerelte a zaj. Az elzsírosodott nagy testben egyszerre megfinomodott, fájós érzékeny lett a lélek, tulvágott minden atmoszférákban s azt hitte, hogy utjába áll a durva nagy kacagás lennről. Még egyszer félénken az órára pillantott, többé aztán nem mert.

— Fél őt.

Arra visszaült az asztalhoz, rákönykölt s most már nem ivott, csak várt. Azalatt a másik sétált a szobában s törülte a homlokát meg a gallér alatt körül a nyakát. Mikor a mutató lassan az ötösre ért az órán, egymásra meredtek. Végtelen csend volt s a néma éjszakába egyszerre iszonyatos visítás tört bele a szomszéd szobából. — Egy pillanattal megfagyott bennük a vér s egyszerre rohantak be az asszonyhoz.

Az öreg asszony tágra nyitott szemekkel, iszonyu rémülettel tele szemekkel ült az ágyban s aludt. Mikor kinyitották az ajtót, visszasett a párnákon s lecsukta a szemét. Tovább aludt, de rendetlenül pihegve lélegzett s szikár, csontvázaforma kis kezei rángatóztak a párnán.

A jegyző az ajtófélfának esett s úgy bámult az asszonyra. A postamester is halovány lett s reszketett, de azért el tudta vezetni s vitte ki, friss levegőre. Elindultak lefelé az utcán... A jegyző botorkálva ment s le is ült közbe. Egy szót se beszéltek, de mind szorosabba fogózkodtak össze. Egyszerre elkezdett valamit a jegyző: — Te, te, — mondta, de nem ment tovább. Lassan dolgozott az agya, mindenféle akadályon kellett neki keresztüljutni, míg eljutott valameddig. Egy fordulónál újra kezdte:

— Te, te, pedig az a lány szeplős, iszonyu szeplős. Hiába keni magára a pudrát... Szomorúan hagyta rá a postamester:

— Szeplős.

pitány ur, mit szól ön ehhez? Ez az ön saját vallomása.

Cuignet azt válaszolja, hogy *Du Paty* ellen megszüntették a vizsgálatot s hogy ő ennél fogva nem állíthatja szembe saját személyes meggyőződését az igazságszolgáltatás döntésével.

Demange: Ön azt mondta a semmitűszék előtt, hogy határozottan fönntartja s hajlandó volt ezt anyagi bizonyítékokkal és argumentumokkal is bebizonyítani.

Cuignet: Minden bizonynyal fönntartom vádatomat.

Demange: Én pedig konstátálom, hogy *Cuignet* urat még csak meg sem idézte az a katonatiszt, akit *Du Paty* ügyének megvizsgálásával megbízták. (Nagy mozgás.)

Dreyfus: A tanu engem szimatolólnak nevezett. Az igaz, hogy *Cuignet* kapitány urtól háromszor kértem kőleményeket a vasutállózatról, de ezt csak főnökömmnek, *Berthin* őrnagynak a parancsára tettem. Lelkem egész erejével tiltakozom a vádak ellen, amelyek ezt a tanu egy óra óta hoz föl ellenem, ártatlan ember ellen. A tanu leleplezéseai fantáziájának szüleményei és arra a lelki állapotra vezetendők vissza, amelyet ártatlan ember iránt is érzett keseredése benne kelt.

Cuignet kihallgatása után *Du Paty de Clamra* kerülne a sor. Hiába szólítják, a tanu nincs jelen.

Carrière kormánybiztos föláll és bejelenti, hogy *Du Paty* nehéz beteg. A bíróság meg egyezett a védőkkel, hogy *Du Paty* kihallgatását elnapolják.

Erre a hallgató közönség nagy izgatottsága közepett tannaságtételre hívják fel *Boisdeffre* tábornokot, a francia hadsereg vezérkarának főnökét.

(*Boisdeffre* vallomása.)

Boisdeffre röviden összefoglalja azokat az okokat, amelyek őt meggyőzték *Dreyfus* bűnösségéről. Azután rátér arra a tiszteletreméltó szemlélyre, akire *Henry* az 1894-iki pörben hivatkozott, amikor a *bordereau* eredetéről volt szó. Ez a nagyllásu ember, akitől *Guené* értesüléseit kapta s akinek *Picquart* ezerkétszáz frankot kifizetett, nem olyan, amilyennek *Picquart* mondja. Ez a nagyllásu ember ezt az ezerkétszáz frankot azért kapta, mert Franciaország érdekében fontos utazást tett.

Picquart tagadóan int a fejével.

Boisdeffre valóságos himnuszt zeng tábornoktársairól. Ugy véli, hogy *Mercier*, *Cavaignac* és *Rogé* vallomása eléggé meggyőző és már csak ennek alapján is megmarad annál a meggyőződéésénél, hogy *Dreyfus* bűnös. Azt mondja továbbá, hogy sohasem adta *Picquart*nak azt a megbízást, hogy egy boritékba zárt iratsomót *Maurel* ezredesnek, a katonai törvényszék elnökének átadjon. *Picquart*nak *Esterházy*ról tett vallomása nem helyes, habár vallomása több részének igazságát el kell ismernie. Nem tarthatja *Esterházyt* bűnösnek s azoknak, akik ezt teszik, csak az a céljuk, hogy *Dreyfus* helyett bűnbakot küldjenek az Ördögsgzigetre. *Picquart* gyorsan akarta befejezni *Esterházy* ellen a vizsgálatot. De ugyanakkor szolgálatában mulasztásokat konstátáltak és a miniszter különféle missziókkal kiküldte. Azután elmondja *Boisdeffre*, milyen sokat tartottak a minisztériumban *Henry*ről, de *Picquart* szolgálatát még sem bízták ő reá, hanem *Gonse* tábornok vette át. Egy esztendővel rá kezdődött *Scheurer-Kestner* akciója, azután jött *Dreyfus* *Mathieu* följelentése és végül az *Esterházy* ellen indított vizsgálat. *Boisdeffre* akoriban meg volt győződve *Dreyfus* bűnösségéről és ez a meggyőződése maig sem változott meg. (Hosszantartó mozgás.) *Esterházy* bevallotta ugyan, hogy a *bordereau*t ő írta, de a pszikológiai pillanatban megvallotta, hogy 600.000 frankot kínáltak neki érte. *Esterházy* mindig hazudik és bizonyos, hogy a *bordereau*ban említett okiratokat nem szolgáltathatta ki. A tanu azután röviden megemlékezik az *Esterházy*-pöréről, majd *Henry*-nak *Cavaignac* szobájában a hamisításra vonatkozólag történt kihallgatásáról beszél, amelynek következménye *Boisdeffre* lemondása volt. Lemonadásához minden lebeszélés ellenére ragaszkodott, mert úgy vélekedett, hogy ha az ember bíróság előtt szerencsétlenségére valódinak mond egy okiratot, amely hamisítva van, mennie kell. (Élénk mozgás.) A tanu *Henry* öngyilkossága után a következő levelet küldte a hadügyminiszternek:

Miniszter ur, — éppen most bizonyosodtam meg arról, hogy a hirszerző szolgálat

főnökébe vetett bizalmam igazolatlan volt. Ez a bizalmam arra indított, hogy tévedésbe ejtsem magamat általa s valódinak jelentsek ki oly iratot, amely egyáltalán nem volt az. Ily körülmények közt arra kell önt kérnem, hogy engem állásomtól fölmenteni sziveskedjék.

Demange: Ismerte-e tábornok ur, *Esterházyt*?

Boisdeffre: Azt hiszem, hogy 1878—1880-ban mint hadnagy a kémügyosztályban volt alkalmazva, de azóta semmiféle összeköttetésben sem voltam vele.

Demange: Ön tudja, hogy *Esterházy* az ellene indított vizsgálat során *Du Paty*-tól értesítéseket kapott?

Boisdeffre: Azt hiszem, hogy *Du Paty* értesítéseit egy csőppöt sem akadályozták meg az igazság kiderítését.

Egy bíró *Boisdeffre* tábornokhoz az 1895. január 6-ikán történt jelenetre vonatkozólag kérdést intéz.

Boisdeffre: *Mercier* konferenciára vitt magával az Elyséebe, mert mint ő mondá, komoly természetű parancsai lesznek számomra. Később azonban e szavakkal jött ki:

— Ön aludni térhet; ezuttal még nincs semmi.

Demange: Tud ön valamit a *Picquart*-és *Dreyfus*-család közti vonatkozásokról?

Boisdeffre: Akkor még nem tudtam semmit.

Demange: És ma?

Boisdeffre: Benyomásaim vannak.

Demange azután *du Paty* vallomását olvastatja fel, annak *Esterházy* érdekében tett fondorkodásaira vonatkozólag.

Demange: Mint vélekedik a tanu ezekről? — kérdi a tábornoktól.

Boisdeffre (zavarodottan, értelmetlenül fel-lel): Azt nem tudom!

Elnök (vádlattoz): *Dreyfus* százados, van valami megjegyezni valója?

Dreyfus: *Boisdeffre* tábornok ur vallomásaira nincs semmi megjegyezni valóm.

Erre a tárgyalást félbeszakítják.

(*Gonse* tábornok vallomása.)

Elnök: Tíz órakor *Gonse* tábornokot hívja föl.

Gonse ezeket mondja: A *Dreyfus*-ügyben való magatartására őt az a meggyőződés indította, hogy a hadsereget meg kell védelmezni azok ellen a bűnös támadások ellen, amelyeket több oldalról intéztek ellene. *Esterházy* soha sem volt a hirszerző-irodában alkalmazva. *Sandherr* soha sem adott neki valami megbízást. Lehetetlen, hogy *Esterházy* a *bordereau* szerzője, vagy hogy az abban felsorolt okmányokat megszerzte magának. Az *Esterházy*nál végzett házmototeások semmiféle irat-sikkasztásnak nem vezettek a nyomára.

Nagyon sajnálja, hogy az 1894-iki tárgyalás éart ajtóik mögött folyt. Azután a pörben előfordult összes okiratokkal foglalkozik. Kiemeli *Dreyfus* számos indikreációját és egy titkárnak a megidézését kívánja, aki egyszer meglepte *Dreyfus* t, amint a hirszerzőiroda helyiségeiben keresgélt olyan időben, amikor nem kellett volna ott lennie.

Gonse azután védelmébe veszi *Guené* ügynököt *Picquart* támadásai ellenében és konstátálja, hogy noha *Dreyfus* neve sok okiratban előfordul, egyikben sincs szó ártatlanságáról. *Gonse* cáfolgatja *Picquart* adatait és védi *Du Paty de Clam* t az ellen a vád ellen, hogy *Esterházy*nak segédkezett a *bordereau* készítésében, amennyiben megadta neki az ezekben az iratokban említett fölvilágosításokat. A *Lebrun-Renault* százados előtt állítólag tett vallomásról *Gonse* ugy nyilatkozik, mint *Mercier*, de hozzát teszi még, hogy *Lebrun-Renault* tól hallotta, hogy a százados nem mert a vallomásról beszélni és csak hézagosan mondta el, mi történt a lefokozáskor, mert a köztársaság elnöke megdorgálta, mikor hozzámert az Elyséebe.

*Picquart*nak azt az állítását, hogy ő január 5-ikén *Münster* nagykövét lépése következtében igazgatottságot árukt el, valótlannak mondja a tanu. Erről a lépésről csak január 6-ikán értesült. Azután rámutatott azokra az ellenmondásokra, amelyek *Picquart*nak a *petit bleu* dátumára vonatkozó vallomásában előfordulnak és többeset

sorol föl, amelyekben Picquart kémkedés miatt letartóztatásokat rendelt el, a nélkül, hogy a gyanúsítottak ellen bizonyítékok lettek volna a kezében. Ő Picquartnak egy intézkedését sem akadályozta meg. (Előadása közben gyakran belenéz egy vastag füzetbe.) Végül tagadja, hogy Henry hamisításánál a titkos dossiért használta.

Egy kérdésre azt válaszolja azután Gonse, hogy soha sem volt közvetlen bizonyíték arra, hogy a bordereauban említett iratok kijutottak a külföldre. Hozzáteszi, hogy határozottan nem felelhet arra a kérdésre, hogy a fedezőesapatokra vonatkozó okmány volt-e 24 óráig Dreyfus kezében és hogy a vádlottal végeztetett fiktív munkák kiadattak-e valamely idegen hatalmasságnak. Azután Picquartnak Henryre vonatkozó vallomását igyekszik cáfolni. Elismeri, hogy Henry, mikor a hamisítványt neki átadta, követelte, hogy ne mutassa meg Picquartnak. Ő megparancsolta Picquartnak, hogy ne foglalkozék a bordereau írásával, amelyről elegendőnek tartotta, hogy Esterházy írásával való hasonlatossága konstatáltassék.

Dreyfus kijelenti, hogy közvetlenül annak a titkárnak fog válaszolni, aki őt állítólag keresgéltni látta az irodában. Gonse vallomásaira azt mondja Dreyfus, hogy katonatisztnak lehetetlen volt valamit bevezetnie a minisztériumba.

Gonse azt válaszolja, hogy ez nehéz dolog, de nem lehetetlen.

Dreyfus kijelenti továbbá, hogy az említett titkár hazudott és hogy neki, valahányszor valamely barátja meglátogatta, le kellett mennie a földszintre.

Gonse fenntartja állításait.

Picquart igazolja magát Gonse tábornoknak azzal a vádjával szemben, hogy egy kémet elegendő bizonyítékok nélkül letartóztatott és hogy Esterházy megfigyelésére nagy összeget adott ki.

(Billot.)

Billot tábornok általános figyelem középett kifejti, hogy a titkos alapok a hadügyminiszternek rendelkezésére állanak állami célokra. Ezekről az alapokról csak a köztársaság elnökének adnak számot. Picquart a szolgálatához szükséges alapokat a vezérkar főnökétől kapta. Billot azután körülményesen elmondja, mire fordították és hogyan osztották föl a titkos alapokat, mikor ő hadügyminiszter volt.

A tárgyalást az elnök 12 órakor berekeszti. Nevezetesebb incidens nem fordult elő.

Az attasék nyilatkozatai.

Róma, augusztus 19.

Panizzardi ma egy lépéssel még tovább ment, mint Schneider ezredes. A volt olasz katonai attasé a rennesi haditörvényszékhez beadványt küldött, amelyben megerősíti a Figaróban közzétett nyilatkozatát.

Valószínű, hogy Panizzardi kérni fogja a haditörvényszéktől való kihallgatását.

A Tribuna mai esti kiadása cikket közöl, amelynek ez a címe: *Közé kell tenni az okmányokat!* A közlemény fölhívja a német és az olasz kormányt, hogy hozzák nyilvánosságra azt a százhatvan okmányt, amelyeket Esterházy az attaséknak elárult.

Bécs, augusztus 19.

A N. Fr. Pr. római tudósítója szerint az a nyilatkozat, amelyet Panizzardi a francia kormányhoz juttatott, azt az állítást foglalja magában, hogy a *Ce canaille de D.* . . . -ben a D. egy olyan személyre vonatkozik, akit a francia kormány a főnforgó körülmények között régóta ismerie kell. Az illető még ma is büntetlenül sétál Páris utcáin, noha a D.-val való azonosságát kétségtelenül megállapították.

Panizzardi Párisban egy bálon ezt a meggyőződését Cavaignac jelenlétében megerősítette. Mindez azonban nem használt semmit, noha a francia vezérkar ismeri a teljes igazságot, annak a D.-nek mégis Dreyfusnak kell lennie.

Páris, augusztus 19.

A *Matin* jelenti, hogy egy munkatársát elküldte *Emsbe Schneider* ezredeshez. Az ezredes azonban nem fogadta személyesen, hanem egy megbízottja által megerősítette előtte, hogy a Mercier által neki tulajdonított jelentés hamisítvány, a Figaróhoz intézett távirata pedig hiteles. A táviratot maga adta fel és csak azért nem tehetette előbb, mert a róla szóló táviratot csak kedden este olvasta.

A *Figaro* mai számának egy cikke kifejti, hogy Mercier tábornok a hamisítvány produkálása miatt bírói felelősségre vonható. A bizonyítékok arra, hogy ő bona fide cselekedett, csak az által szolgáltatatható, hogy ha megnevezi azt a személyt, aki vele a hamisítványt közölte. Ebben az esetben a felelősség a hamisítóra hárul.

Schneider ezredes nyilatkozatára vonatkozólag a *Figaro* még felemlítette, hogy egy akadémikus, aki *Aumale* hercegnek bensős barátja, igazolhatja, hogy Schneider ezredes *Schwarzkoppen*-nél volt, amikor ő Esterházyhoz intézte a már sokszor említett *petit bleut*. Az akadémikus *Picot* Emil, aki a *Figaró*t felhatalmazta annak kijelentésére, hogy ő *kész eskü alatt a Schneider ezredessel folytatott beszélgetést a rennesi hadbírósg előtt ismételni és kijelentni, hogy elmond mindent eskü alatt, amit a petit bleure vonatkozólag tud.*

Panizzardi ma a *Figaro*-nak megint nyilatkozatot küldött, amely így hangzik:

Tegnap táviratom hitelességét ma reggel a párisi orosz nagykövethoz intézett távirati jelentésben is megerősítettem.

Panizzardi.

Bécs, augusztus 19.

Politikai és katonai körökben nagy feltűnést keltett *Cuignet* kapitány mai vallomása, amelyben Schneider ezredesnek a *Figaróban* közölt táviratát apokrifnak mondotta. Schneider ezredes maga adta föl a táviratot *Emsben*.

A N. W. T. jó forrásból értesül arról, hogy nemcsak az a jelentés hamisítvány, amelyet *Mercier Schneider* ezredesnek tulajdonított és felolvasott a haditörvényszék előtt, hanem van a titkos dossierben még egy hamisított írás, amely Schneider ezredesről szól.

Rennes, augusztus 19.

A haditörvényszék a Schneider osztrák-magyar katonai attasé által hamisítványnak nyilvánított ügyiratot valószínűleg külön zárt ülésben fogja megvizsgálni.

Rennes, augusztus 19.

Valószínű, hogy a kormány felelősségre fogja vonni *Cuignet* kapitányt mai vallomása miatt, amelylyel Schneider ezredest megrágalmazta.

(Félhivatalos hang.)

A bécsi lapok tegnap azt irták, hogy *Ausztria-Magyarország* közös külügyminiszterének az iniciatívájára tette közzé nyilatkozatát Schneider ezredes a *Figaróban*. Erre a hirre vonatkozólag a P. Ll. nyilván illetékes helyről jött felhatalmazás alapján jelenti, hogy a közös külügyminiszternek ebben az akcióban semmi része sem volt, mert a Dreyfus-pörben szigorúan tartózkodik a legesekélyebb beavatkozástól is. Schneider ezredes teljesen a maga jószántából cselekedett, amikor védekezett a nevével üzőtt visszaélés ellen.

Labori.

Rennes, augusztus 19.

Labori állapota folyton javul. Tegnap délután felesége karján sétálgatott házigazdájának, dr. Baschnak kertjében. Este Demange és Mornard meglátogatták, akikkel hosszabb ideig tanácskozott.

Rennes, augusztus 19.

Labori ma délután már dolgozhatott és az orvosok remélik, hogy hétfőn már elmehet a tárgyalásra.

Páris, augusztus 19.

Labori ma a *Figaró*hoz nyilatkozatot küldött, amelyben szóvá teszi a kezelő orvosai között fölmerült nézeteltérést:

Határozottan tiltakoznom kell azok ellen a támadások és vádak ellen, amelyeket dr. Doyen sebész dr. Reclus ellen felhozott — így szól Labori nyilatkozata. Sem én, sem családom nem hívták meg dr. Doyent. Ugy fogadtam őt, mint volt iskolatársamat. Magam sem akartam, hogy sebet megvizsgálja. Ami dr. Reclus illeti, őt nem véletlenül s nem csak azért kértem föl gyógykezelésemre, mert éppen kéznél volt. Tudtam, hogy Rennesben van s magamhoz hívtam. Az igaz, hogyha Párisban lett volna, akkor nem fészakítottam volna ide. Szerencsésnek érzem magam, hogy ő reá bízam kezelésemre, s úgy én, mint családom is hálás szívvel esodáljuk önfeláldozó működését.

Labori.

Genua, augusztus 19.

Az itteni államügyészek és az ügyvédi kamara Laborihoz részvétvtáviratot intéztek.

Hajsza a merénylő után.

Rennes, augusztus 19.

A merénylőt még mindig nem tudták kézrekeríteni. A gyilkos személyleírása nem illik arra a Gloro nevű munkásra, akit Dolban letartóztattak.

Rennes, augusztus 19.

Arra a hirre, hogy Dolban letartóztatták a merénylőt, a rendőrfőnök visszahívatta a környékről a csendőroket s a detektiveket, akik napok óta kutatnak a közelfekvő falvakban és az erdőségekben. Az ott időző hírlapírók éppen utnak indultak Dol felé, hogy lássák a letartóztatott merénylőt, a mikor megjött a hir, hogy Gloro felülte a rendőrséget. A letartóztatott munkás futó bolond. Negyvennégy éves ember, a kire éppenséggel nem illik az a személyleírás, amelyet Piquart és Gast a merénylőről adtak.

Páris, augusztus 19.

Mulatságosak az előzményei a Gloro letartóztatásának, aki azonban nem viszi el szárazon. Rossz tréfájáért meg fog lakolni.

Gloro *Saint-Malo*ból levelet irt a rennesi államügyésznek s tudatta vele, hogy ő követte el a merényletet s kérte, hogy tartóztassák le. Az ügyészség vasra verette s úgy szállította Rennesbe, ahol megérkezése nagy szenzációt keltett.

Gloro elhízott, iszákos ember, aki már háromszor volt az iszákosok menedékházában s akit egy év előtt, amikor Faure Rennesben volt, kiutasítottak onnan, mert azt kiáltotta: *Vive le roi!*

Glorot elvitték az ügyészségre, ahol szembe-sítették Picquarttal és Gasttal.

— Tehát ön a merénylő? — kérdezte tőle az ügyész.

— Dehogyan vagyok! — felelte Gloro.

— Hát miért irta nekem ezt a levelet?

— Hallottam, hogy nem tudják a merénylőt megtalálni, hát egy kis örömet akartam önöknek szerezni.

Picquart és Gast is azt mondják, hogy nem ez az az ember, akit ő a merénylet után üldöztek. Glorot még nem bocsátották szabadon.

Egyébirant azt is konstatálták, hogy Gloro olyan betegségekben szenved évek óta, a mitől futni nem képes, már pedig szemtanuk látták, hogy az igazi merénylő futva menekült.

A monarkisták.

Páris, augusztus 19.

A rendőrség elzárta a *rue Chabrol*ban a vízvezetékét. A nemzetőrség még mindig megszállva tartja az összeesküvők házát. *Guérin* hallani sem akar arról, hogy megadja magát.

Páris, augusztus 19.

Hir szerint *Regis* agitátor, aki fél, hogy letartóztatják, Brüsszelbe menekült.

A francia pénzpiac.

Berlin, augusztus 19.

A *Vossische Zeitung*nak jelentik Brüsszelből, hogy az ottani bankokban igen nagy tőkét helyeztek el párisi iparvállalatok, társaságok és tőkepenészek. Még folyvást jönnek a pénzküldé-

mények Franciaországból a brüsszeli bankokhoz. Ez arra vall, hogy Párisban a rennesi tárgyalás során beállott fordulat következtében a pénzpiac nagy eseményektől tart.

Három év.

Az újság napi historikusa a kíváncsiaknak, egy mindenről tudó látogató, akinek reggeli kopogtatása sohase jön korán; ajtót nyitnak neki, elmulatnak vele, amit ballanak tőle, tovább beszélnek aznap, másnap pedig elfelejtik. Ennél a kellemesen mulattató újságnál, a sablonújságnál, hogy egy mondjuk, sokkal különöb dologra való egy magyar napilap.

A magyar újságlapnak lehetetlen csupán gondtalannak lenni. A szellem nála nem cél, csak eszköz, az érdekesség nem hivatás, csak a valóság fotográfiája, a betű nem egyszerű futár, aki elröppenő szókat kiált, hanem komoly gravőr, aki hosszabb emlékeztetőket szeret vénsi. A magyar napilaptól a hirdáson kívül egyebet is szokás várni.

Azok a nemzetek, amelyek elkészült től alól nézik az idők folyását, mindenféle fényűzést megengedhetnek maguknak és jól végzett munka után méltán csak arra kíváncsiak: Mi történt tegnap? A magyar még kívül van az elkészült házon; dolga akad nem csupán a tettemeléssel, hanem még a kövek rakosgatásával is. Árnyék nem hívósi izzadó homlokát és az utódokért végzett munkája közben inkább az a minden-napi kérdése neki: Mi lesz holnap?

Ebben a kérdésben nem a másik kérdés egyszerű kíváncsisága van, ez a kérdés aggodalom is a jövőért és némi kétkedés a felől, hogy jól folyik-e, ami folyik, a munka. A magyar, aki ilyképp kérdezősködik, feleletül nem csupán mesét vár. Hanem lelkesítést a jövőért, amiért aggódik és kritikát a jelenért, amelyet folyó munkája tölt ki.

Tehát mi válaszolunk mindennap a nemzet művelt munkásainak aggodalmaira és kérdéseire és ebben a válaszban van az a hivatás, amely megkülönbözteti az elkészült nemzetek sajtójától a magyar sajtót. Mi nekünk adatott valami abból a munkakörből, amelyet a klasszikus nemzet fejlődési korszakaiban a váteszek töltöttek ki. Mi azt is mondjuk: Nézd, Róma népe, a falnak, amely még el se készült, már imitt-amott vakolata is hullik! Mi azt is mondjuk: Ne csupán olvassatok, hanem okuljatok is és a betűnk ne csupán holt formát vigye el hozzátok, hanem a lelkesedést is, amelyet belé-öntöttünk. Mert mi a jövődönök egészen szabad és egészen szabadelvű Magyarországaért harcolunk és ez a harc a magyar sajtónak legszebb hivatása. Megkülönböztető kvalifikációja is, mely a többi nemzetek fölé emeli őt.

Nagy fegyvertárral induljon belé, aki nem könnyelmű. Mert ennek a nemzetnek még nincsen készen a palotája, de értelmes építői már elegenden vannak. Nagy szellemi arisztokrata a magyar demokrácia: nem barátokzik a gyöngén dadogóval.

Három évvel ezelőt, 1896. augusztus 20-án álltunk először e szigorú arisztokrata elé: Ime harcolni akarunk érted, hallgasd meg fegyvereink csattogását, nézd el, ha gyöngék vagyunk, támogass, ha erősek vagyunk, mert akár így van, akár úgy, de pajzsunk tiszta, munkánk pedig ideális és becsületos.

A nagy arisztokrata aztán mit felelt erre? Meghallgatta az első fegyverzörejt, nézte az első tüzelést, aztán kezét nyújtott: Jól kezdtétek, mellétek állók.

Igy történt az, amire, mert úgy is tudvalévő dolog, szerénytelenség nélkül hivatkozhatunk: Barátunk lett a művelt magyar demokrácia, mert kezdetől fogva az ő harcossai voltunk.

És mindinkább szorosabb a kötelék, mely bennünket összefűz.

Rendíthetetlenül haladunk az uton, amelyen megindultunk, mások támogatása nélkül, teljesen független mozgulatokkal hátrítván el minden akadályt, mely elibénk gürdül. Csak egy kedves szóra vagyunk fűzve: arra, amely közönségünk-höz csatol. Az vezetőnk is az uton és kötelezete is a fáradt hajósnak, ha pihenni és vitorái dagadásában, vize tisztaságában gyönyörködni akar. Az olyan is, mint Anteusznak a föld: erőnköt gyarapítja, ha belé fogozunk.

Mély tisztelettel, meleg bizalommal kérjük Magyarországon minden művelt polgárát, aki a mi ítélszékünkhez, a magyar demokráciához számítatjuk, a Budapesti Napló támogatására, hogy annál figyelmesebb munkával fizethessük vissza pártfogását; munkával, amely harci pajzsunkra a haza, a szabadságvész és az izlés nevével együtt van odavésvé.

A Budapesti Napló szerkesztősége.

HIREK.

Budapest, augusztus 19.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szünetelnek menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszariadni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hírek. Rajner herceg ma reggel Fiuméba utazott. — Erzsébet főhercegnő ma délután Ischlből Langenschwabachba utazott. — Báró Bánffy Dezso főudvarmester nejevel tegnap este Kolozsvárra utazott. — Lukács László pénzügyminiszter ma reggel Galántára, Cseh Ervin horvát miniszter pedig Zágrába utazott.

— A király a Dunán túl. A király a megállapított udvari utazási tervek szerint szeptember közepén a Balaton vidékére megy. Utjában szeptember 13-ikán érkezik Pápára, ahonnan meg Csothára indul, hogy az ott tartandó hadgyakorlatokon részt vegyen.

— Kitüntetés. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, Wenckheim Stefánia grófnőnek, a brünni Mária-Schul világi nemes hölgy-intézet tiszteletbeli hölgyének a jótékonyág terén szerzett érdemei elismerésül a másodikaltalu Erzsébet-rendet, Csato János királyi tanácsos, Alsó-Fehérvármegye alispánjának, sok évi hű és jeles szolgálatai elismerésül a harmadosztályú vaskoronarendet, Balgha Győző és Nagy Virgil főmérnököknek a műszaki tanácsosi címet és jellegét, Viczmány Tamás és Várady Miklós mérnököknek pedig a főmérnöki címet és jellegét adományozta.

— József Ágost főherceg Alcsuthon. József Ágost főherceg tegnap este 9 óra 25 perckor Kis-Tapolcsányból Budapestre érkezett a feleségével s félórai itt időzést után tovább utazott Alcsuthra.

— Báró Solymossy Ödön kitüntetés. A német császár báró Solymossy Ödön főrendiházi tagot a komáromi evangélikus egyházmegye felügyelőjét ki-nevezte a Szt. János-rend brandenburgi bailey-jének lovagjává és megküldte neki a rend jelvényét. Ez a kitüntetés annál nagyobb örömet kelt az evangélikus egyház köreiben, mert Solymossy bárót mind sürűben emlegetik jelöltként a dunántúli egyházkerület felügyelői állására.

— Lajos napja. Lajos napját — mint minden évben — az idén is megünnepelik a főváros egyesületei, társasköröi s asztaltársaságai. Kossuth Lajos nevenapja alkalmából a IX. kerületi Kossuth Ferenc asztaltársaság és a 25-én szavaltatokkal, szónoklatok-

kal összekötött ünnepélyt rendez a József-körút 2 sz. a. levő helyiségben, a hol vendégeket szívesen látnak. Az évforduló alkalmából a Kossuth nevet viselő egyesületek ez idén is kivonulnak a kereposi-uti temetőbe. Kossuth Lajosnak a sírjára koszorúkat, virágokat helyeznek.

— Szent István napja. Holnap ünnepli az első magyar király emlékét a magyar nemzet. A nagy körmenet reggel 7 órakor kezdődik, a királyi palotából indul ki, ahol a várkapolna keleti oldalán készült díszsátor alatt helyezik el a Szent Jobbot. A szertartás a hercegrímás mezejére utána a szokásos imákkal kezdődik. Ezután a körmenet a Mátyás-templomba vonul. Az ünnepi szentbeszédet dr. Csizsank János kassai szentszéki ülnök, teológiai tanár mondja. Az ünnepi misét a hercegrímás celebrálja. Utána a Szent Jobbot visszaviszik a várpalotába s a koronateremben elhelyezik. Kedvezőtlen idő esetén a körmenet elmarad.

Szent István napján esti 7 órakor a kőbányai Szent László templom erkélyén toronyzene lesz. A zenét a 32-ik gyalogezred zenekara szolgáltatja, amely ósrégi magyar egyházi dalokat ad elő. A vidékről fölránduló közönségre való tekintettel a templom egész nap nyitva lesz.

Tegnap és ma reggel a keleti pályaudvaron 7319 ember, a nyugati pályaudvaron 7449 ember, a déli vasuton 841 ember, összesen 16,009 ember érkezett a fővárosba a helyi érdekű vasutak és a hajók utasain kívül. Ez a szám ma és holnap reggel még meg fog kétszereződni úgy, hogy megközelítőleg a fővárosba érkezett idegenek számát ötvenezzerre tehetjük.

— Nők mint ügyvédek. A budapesti egyetemem ma már megbarátkoztak avval, hogy a legszorgalmasabb hallgatók első padjában állandóan két-három kisasszonyt lehet látni, aki egész odaadással írja le a tanár ur minden szavát. Az a sok jó és rossz éle, melyet akkor faragtak, mikor ez még egészen új dolog volt, azóta az önmagukat túlélt élecek lomtarába került s maholnap hazai egyetemünkről kikerült orvosok és tanárok fogják boldogítani az emberiséget. Hogy ebből a boldogító kezeléssel miért nem jutott ki a hazai al- és felperekeknek is, azt a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur tudja jobban, aki annak idején az egyetem kapuit bizonyos megszorítással nyitatta ki a hölgyek számára, megtiltván nekik, hogy a jogtudományi karra is beiratkozhassanak. A párisi Cour d'appel egyik végzése ugyanilyen értelemben nyilatkozott a dologról, amikor kimondta, hogy a nők nem lehetnek jogvédők. Ez a végzés azonban egészen más irányban érlelte meg a kőrdést olyannyira, hogy a francia kamara is foglalkozott vele s megszavazta a következő törvényt: A jogtudori oklevéllel ellátott nők letehetik az ügyvédi esküt s gyakorolhatják a jogvédői hivatást. Ez az újítás inkább gyakorlati jellegű s nem olyan merész uttörés, mint aminőnek látszik, mert a kezdeményezés érdeme Jova államot illeti meg, ahol már harminc év óta vannak nőügyvédek. Az Egyesült Államokban az 1890-iki népszámlálás alkalmával 208 nőügyvéd volt. A többi államok bírósága előtt, mint Rumíniában, Finnországban, Svédországban, Appenzell és a zürichi kantonban régóta működnek nőügyvédek s sohasem igazolták azt az aggodalmat, hogy szépségükkel befolyásolják a bíróságot, aminek két oka lehet. Vagy az, hogy gyakran fordulnak meg az ügyvédnél csinosabb alperesek a törvény előtt, vagy ami még valószínűbb, hogy mire ügyvédi minőségben állnak a kisasszonyok az igazságszótó hatalom elé, addigra, mondjuk — szemüveget meg parókat viselnek.

— A király születése napja. Berlinből táviratozzák: A király tegnapi születésnapja alkalmából Wilhelmshöhen diszebedt volt, amelyen a német császáron és császárnén kívül résztvettek: Frigyes Lipót herceg hadosztályparancsnok és neje, a legmagasabb kíséret tagjai, továbbá a hesseni főelnök, a parancsnoki tábornok, végül Szógyény-Marich László osztrák-magyar nagykövet. A német császár rendkívül megleghangu felküzösöntött mondott I. Ferenc József császár és király ő felségére. Szógyény-Marich László nagykövet már ma visszautazott Magyarországra, Csoórra, gyöngékedő feleségéhez.

Marienbadból táviratozzák: A walesi herceg tegnap délelőtt megjelent a katolikus templomban Ferenc József király születésnapja alkalmából tartott istentiszteleten. A herceg dr. Herzig polgármester mellett ült az első sorban.

A vidékről mindenünne érkeznek tudósítások a király születése napja alkalmából rendezett ünnepegekről. Szép ünnepet rendeztek többek között Alsó-Tatrafüreden, Hajdu-Böszörményben, Koritmicán, Vajda-Hunyadon és még számos városban.

— Jégeső. Esztergomból táviratozza tudósítónk: Ma erős záporral vegyes jégeső esett, mely helyenként jelentékeny kárt tett, különösen a szőlő-termesben.

— **Snobizmus.** Ez a szó annyit jelent, hogy mikor holnap reggel egy divatkirály csikos hálóingben sétál végig a Dunaparton, ugyanez holnap este kétszáz olyan billegő járási kis majom akad, aki csikos hálóingben fog korzóni. Az amerikai hölgyek, akikről itt szó lesz, ennek a kritikanélküli divatmajmolásnak az áldozatai most s a józanabb felfogás arra kényszerítette őket, hogy kalapot emeljenek az európaiak maradi felfogása előtt. Valami párisi kis masamód kitalálta, hogy világgá lehetne röpíteni az ő fantáziájának ujjszólt gyermekét, az ugynevezett „Matinee kalapot”, mely abban különbözik minden eddigi asszonykalaptól, hogy nem elég magas arra, hogy a színházban a hátmegetti szék tulajdonosa ne lásson a színpadra. Az amerikai hölgyecskék, akik az utóbbi időben Mekkának nézték Bayreuthot, ezrével importálták a kis masamod találmányát a bayreuthi színházba, ugyanarra, hogy a gonosz nyelvek állítása szerint az előadások fő attrakcióját nem is a nagy meger zenéje, hanem az életrevaló, hamiskás kis kalapok képeztek. Cosima asszonyt bántotta a helyzet illetéknéppen való megfordulása s sietett törvényhozó hatalmával kivégezni a műsoron kívüli attrakciót. Kiadta hát az ukázt, a szomorú, a büszkeséget és női örömet letaroló kegyetlen ukázt, mely hangzik ilyenképpen: A teremben *semmiféle* kalapot nem szabad viselni.

Miután ugy tudjuk, hogy ez is *divat* a téli színházakban, akaratlanul is az jut eszünkbe, hogy nem-e a kritika nélküli divatutánczás vágya szállta meg Dame Cosimát is?

— **„A közös hadsereg és a Himnusz.** Nagyon ritka az oly jelenet, amely tegnap este Szegeden történt. A 46. gyalogezred zenekera egyik vendéglő nagy kerthelyiségében zsumolt asztalok mellett muzsikált. Egyik törzstiszt parancsára a zenekar egyszerre a Rakóczy-indulót s a Himnuszt játszotta el, amelyet állva hallgatott a közönséggel együtt a tisztikar is s tüntetően megújráta a magyar nemzeti imádságot. A szokatlan óváció valósággal meghatotta a közönséget.”

Ez a kis híradás azért van idézőjel között, mert nem mi irtuk. Egy vidéki lapból vettük át. És pedig azért vettük át, hogy akinek teszük, örüljön együtt vidéki lapjainkkal, mert, ugylátszik, itt örülni kell. Mi nem értjük, hogy mi abban a megható, ha végre valahára kezdji teljesíteni hivatalosan meg nem határozható köteleességét a katonaság. Utóvégre mégis csak bosszantó volna, ha mindenkinek örülnie kellene azért, mert magyar pénzen tartott magyar katonák a magyar himnuszt játszották el. Elég szerencsés volt az osztrák himnusz és az osztrákok bizonyára csak a himnusznak örültek, nem pedig annak a ténynek, hogy a katonák játszzák. Már ilyenek vagyunk mi magyarok; örülünk annak, hogy valaki egyszer nem mulasztja el illendő köteleességét. Miért nem örülünk külön annak, hogy a Nemzeti Színházban magyarul játszanak? Miért nem örülünk annak, — hogy triviális legyen a példa — hogy a kávéházban pénzért kávét kapunk? Mert éppen ilyen természetes, hogy magyar földön a magyar himnuszt játszsza a banda. Eddig mindig az osztrákok játszották, s mi hallgattuk. Próbálták volna csak Bécsben játszani a magyar himnuszt annyiszor, ahányszor nálunk játszották az osztrákok! Ahhoz igazán bátorlás kellett volna, több, mint ahhoz, hogy nekünk, türelmeseknek évek óta adogatták be az osztrák néphimnuszt, s végül egyszer egy vidéki nyári vendéglő kertjében alamizsnának kivágják a miénket. Nem az a dicséretreméltó, hogy játszották, hanem az a bosszantó, hogy eddig nem játszották.

A Himnuszt játszották. Igazán nagyon kedves volt tőlük.

— **Huszártisztek párbaja.** Keszthelyről jelentik, hogy az ottani lovaglő-iskolában szigorú feltételek mellett vívtak ma pisztolypárbajt Prichradny Elek és Baur József honvéd-husár századosok. Husz lépés távolságról, öt-öt lépés avansszal három golyót váltottak, sebesülés azonban nem történt.

— **Alapítványi hely-adományozás.** A király a bécsi Theresianumban megüresedett Mária Terézia-féle battaszéki magyar alapítványi helyet nagyjészeni báró Jessenusky Andornak, a nevét viselő magyar alapítványi helyet pedig lovag reichseggé Gersberger Jenőnek adományozta.

— **A pénzügyminisztérium püspöke.** Hely című híreinkre vonatkozólag Csapják Attila pénzügyminiszteri szamvizsgálótól helyreigazítást kaptunk. E szerint ő nem nazarénus, annál kevésbé nazarénus püspök. A róla szóló hírek az az alapja, hogy mint a budapesti magyar baptista hitközség tagja meglátogatta debreceni hitsorsosait és két istentiszteletükön aktíve vett részt.

— **Beiratások.** A pesti izraelita hitközség elemei és polgári leányiskolájában a jövő 1899/1900. iskolai évre való beiratások augusztus 28, 29, 30, 31. és szeptember 1 napján lesznek. A beiratások napon-

ként reggel 8 órakor kezdődnek és 1-ig tartanak. A szülők vagy gyámok a beiratásnál az igazgatói irodában a szükséges okmányokkal ellátva jelentkezzenek. A felvételi és javító vizsgálatokat augusztus 28-án és 29-én délután 3 órakor tartják. Más iskolákban tanult, jeles bizonyítványokkal rendelkező növendékek augusztus 22-ig a tandíjmentesség kedvezményéért folyamodhatnak.

— **Színésznöböl ügyvéd.** Az is csak Amerikában eshetik meg, hogy egy színész, aki még virágjában van, otthagyja a világot jelentő deszkákat és felcsapjon ügyvédeknek. Miss Maude Thomas, New York egyik legünnepeltebb színésznője otthagyta a színpadot s elhatározásának az az oka, hogy ügyvédeskedni akar. A dolog — ami érthető — óriási szenzációt keltett a városban s Miss Maude Thomasnak — nos látszik — jól fog jövedelmezni az ügyvédség, mert udvariúi mind kötelezték magukat, hogy felcsapnak a szép miss klienseinek.

— **Reform.** A Debreceni Ellenőrben olvassuk a király születése napja alkalmából rendezett ünnepségek sorozatában a következő két pontot: Az izraelita templomban ma délelőtt 10 órakor Krausz Vilmos főrabbi *ünnepi diszebedet* mond. Délben Wolafka Nándor v. püspök *beszédet* ad.

Korszakot alkotása mellett elég elmés reform. Az ünnepi diszebedet mondani, a beszédet adni, — valóban nem is lehet már messzebbre elmenni az adakozásban . . .

— **A főkapitány itthon.** Pudnay Béla rendőrfőkapitány szabadságát megszakítva tegnap visszaérkezett a fővárosba. A főkapitány bal karján ugyanis veszedelmes daganat támadt, amelyet csak orvosi műtéttel lehetett gyógyítani. A műtétet, amely kitűnően sikerült, ma délelőtt hajtották végre. Az operáció után a főkapitány felkötött karral megjelent hivatalában és átvette az ügyek vezetését.

— **Harmadfél millió szegényház.** A főváros már régebben elhatározta, hogy *harmadfél millió költséggel* új központi szegényházat építtet. Az új szegények-házát a köbényai külső jászberényi-úton fogják felépíteni. A tanács most a számvonókat utaztatta, hogy az új közpület építésének költségeire mitesszen ki fedezetet, s amint ez megtörtént, az építést haladéktalanul megkezdik. — Most már csak a harmadfél millió alkalmazásáról van szó. Pénznek sok, de viszont a szegényeknek semmi sem sok. Adjanak nekik, amennyit csak lehet. Csak hogy aztán ne öljenek ebből a szép összegből egy krajcárt sem fölösleges diszekre, ezuttal bizonyára még a művészi követelményekről is lemond a közönség. Ha arról van szó, hogy egy domborművel kevesebb legyen és egy ágygyal több, hát csak legyen egy domborművel kevesebb. Künn a jászberényi-úton ráérünk diszelegni, sok idő telik még el, amíg odáig terjeszkedik a város. De az ágygyal sietni kell. Még mindig kevesebb van, mint kellene.

— **Régiségek egy váromladékban.** Koburg Fülöp herceg balogvári uradalmához tartozó Balogvárbán érdekes régiségekre bukkant egy erdőőr. Az eső az évek során át kimosta a meredek falakat, melyekben sok, XVI-ik századbeli ezüst pénz volt elrejtve. Napfényre került ezenkívül még sok régi fegyver, edény és szerszám, amelyek kultúrtörténeti szempontból nagyon érdekesek. Az uradalmi igazgatóság azt hiszi, hogy még sok érdekes régiség van elrejtve a régi várbán és mihelyt a hegyoldali, ugynevezett Széchy Mária-utról eltávolított az erdőséget, Marikowsky Géza uradalmi tisztartó vezetése mellett ásatni fog a két bástya alatt. Az érdekes várat Mátyás király idejében építtette a híres Balogh nemzetség, később azonban Széchy Mária birtokába került. Szalm császári hadvezér romba döntötte a várat, melynek utolsó varkapitánya Gyöngyössi István, a híres költő, Széchy Mária kedvence embere volt. A vár a birtokkal később a Koháryak tulajdonába ment át.

— **Halálozás.** Kupa Lajosné, született Német Sára asszony e hó 17-én Turkevényen meghalt. Az elhunytban Kupa Árpád, a jeles regényíró, édesanyját gyászolja.

Gergely Károly nagybányai ev. ref. lelkész tegnap délután 61 éves korában hirtelen elhunyt. Tanár és szakkönyvíró is volt.

Gendy Antal betűszedő hosszas és súlyos szenvedés után, harminckilenc éves korában, ma elhunyt Kossuthfalván.

— **Az ornithologusok gyűlése.** Az ornithologusok szeptember 25—29-én Szerajevóban tartandó gyűlésének rendezősége értesíti mindazokat, akik a gyűlésen részt óhajtanak venni, hogy Magyarország területére és befolyási körére a következő vonalakra biztosítottak kedvezményes jegyeket: 1. L. m. Bruck, illetve Marchegg-Budapest, Bród vasuton oda-vissza. 2. Metkovic-Fiume gőzhajón. 3. Fiume-Budapest, Bruck, illetve Marchegg. 4. Bosznia és Hercegovina területére külön gondoskodás történik. A rendezőség gondoskodik, hogy a résztvevők idejekorán megkaphassák igazolványaikat.

— **Illem a fogházban.** A fogházban lehet nyelveket tanulni, lehet mesterségeket tanulni, s mint a legújabb eset mutatja, lehet illemet is tanulni. K. O. pécsi ur a szegedi államfogházban ül, tehát olyan előkelő helyen, ahol már képviselők, miniszterek is ültek. Néhányszor — nem tudni miért — nem fogadta az ör köszöntését. Ez föltűnt neki, és ráfordint: — Miért nem köszön maga nekem?

— Mert tekintetes ur sohasem köszön vissza.

— No majd megmutatom én magának, hogy köszönnie kell. Vezessen át a börtönigazgató urhoz!

Az ör engedelmeskedett és átkísérte a börtönigazgatóhoz; az igazgató szabadságon van, így hát Széchy börtön-ellenőr elé állították.

— Panaszom van kérem, — kezdte a fogoly. — Beszéljen!

— Kérem, az ör nem akar köszönni nekem. Tessék ráparancsolni!

Megkérdezte az őrt is, aki elmondta a történeteket. Azután így szólt a panasztévő fogolynek:

— Ön a mi alárendeltünk s így az ör köszönni ugyan nem tartozik önnek, de ha megteszi, így ön köteles azt elfogadni tisztességből. Ha ellenszegül, fenytetésben fog részesülni!

Igy történt ez. Az államfogoly, akit így akartak illemer tanítani, erre folytatni akart az igazságügyminiszterhez, de a folyamodását nem engedik ki a fogházból. Azt mondják, hogy nem felel meg a szabályoknak. — Érthető nagyon az egész dolog, csak mi hármat nem értünk. 1. Mi köze Széchy urnak ahhoz, hogy valaki visszaköszön-e a porkolábnak, vagy nem? 2. Van-e a fogházi szabályzatban olyan pont, amely azt mondja, hogy az ör lehet neveletlen, de az államfogoly nem? 3. Van-e joga az igazgatóságnak megfenytetni azt a foglyot, aki nem fogadja az ör köszöntését? Nem mondjuk, hogy valami magas állás államfogolynek lenni, de azt viszont mondjuk, hogy párbajért ülő volt miniszterekkel kissé más hangon szokott beszélni a fogházdirektor.

— **Budapest rejtelmel.** Önök azt hitték, hogy a Budapest rejtelmel, vagy A főváros katakombái című füzetes regény titkos alagutja fantázia, holott Székely Aladárék odairták a cimlapra, hogy hiteles adatok alapján iratott az érdekesítő, szenzációs mű. Nos, önök tévedtek, ime a rendőrség a következő sorokban elégtételt szolgáltatott a szerzőnek:

Ma délelőtt a Kálvin-téren újabb, de kisebb mérvű földcsúszás történt. A lesüllyedt helyet elzárták a közlekedés elől.

A régebbi, de nagyobb mérvű földcsúszás, amelyre a rendőrség hivatalos jelentése gyöngéden céloz, tudvalevőleg pár hónapja történt a Kalvin-téren. Szóval a mai csak folytatás, amit titkos alagutaknál méltán elvárhat az olvasó. Már most méltóztassék türelmellel lenni, ami késik, nem mulik, — meglátjuk még a Kalvin-téren a titkos alagutat.

— **Szocialisták vakációja.** Holnap, augusztus 20-ikán, vakációznak a szocialisták. A rendőrségnél ugyanis egyetlenneg munkásságyulást sem jelentettek be a holnapi napra. És ebben van valami kis taktika a szocialisták részéről, mert érthetetlen, hogy miért nem ülészenk éppen azon a vasárnapon, amikor a legőbber idegen van Budapesten. Talán féltik az elveiket a vidéktől? — aligha, talán félnek a vidék kritikájától? — ez sem valószínű. Más vasárnapon hat-hét gyűlés is van, nem lehet tehát merő véletlenség, hogy holnap egy sincs. Csak nem dúl testvérharc a táborban? Lám mennyi kérdéssel zaklatják azt, akiről megszokták, hogy valamit cselekszik. Jót-e, vagy rosszat, vagy a kettő koverékét, — ez megint más kérdés.

— **A lemebergi börtön halottja.** Lembergől táviratozzák: A törvényszéki ügyész a Gazeta Lvovszka mai számában közölt jelentésében konstátálja, hogy a vegyi vizsgálat alkalmával Zima, az elhunyt takarékpénztári igazgató gyomrában valamely mérges ásvány- vagy növényanyagának semmi nemű nyomát sem találta. E szerint az igazgató természetes halállal halt ki.

— **Házasság.** Fekete Lipót, a Foncière biztosító-intézet tisztviselője eljegyezte Schulhof Rózsika kisasszonyt, Schulhof Józsefnek, az Adria biztosító cégvezetőjének leányát.

Schwartz Jakab óras é hónap 20-án délelőtti tizenegyedől örök vezeti oltárhoz a dobány-utcai izraelita templomban Goldstein Berta kisasszonyt.

Lettersdorfer Flóris kereskedő Jászberényben eljegyezte Rothausner Ida kisasszonyt, Rothausner Dávidné leányát.

Bisichs Károly augusztus 27-én tartja esküvőjét Komáromban Spitzer Olga kisasszonnyal, özv. Spitzer Sándorné leányával.

Kovács Kálmán m. kir. pápai 7. honvéd huszárezredbeli főhadnagy eljegyezte Barthalos István ügyvéd leányát Barthalos Olga kisasszonyt Pápán.

— **A Teutsch-emléksobor leleplezése.** Nagy-szebenből táviratozza tudósítónk: A Teutsch-emléksobrot gyönyörű időben leplezték le. Először istentisztelet volt, azután óriási közönség jelenlétében, mely a felállított tribünökön foglalt helyet, Müller püspök lendületes imája után leleplezték a szobrot, melyet *Alsó* gondnok beszéde után *Droloff* polgármester a város nevében átvett. Szászországból és Németországból minden részéből számos küldöttség tett le a szobor talpzatára koszorút piros-fehér-zöld, kék-piros és másszínű szalagokkal.

A szobor-leleplezés alkalmából ma este dísz-ebéd volt. Az első felköszöntőt Müller püspök mondotta a királynak. Ő felsége — ugymond — Teutsch püspököt lekedveltebb alattvalói közé sorolta, amit a szónok egy fogadás alkalmával maga is tapasztalt és ezért a király örvendőni fog, ha megtudja, hogy *há szász népe* ma ezt a férjút ünnepelte. Gondoskodni fognak arról, hogy ő felsége a mai ünnepélyről tudomást szerezzen. A szónok háromszorosan hochot kiált a királynak. (Viharos tetszés.) *Oberl* brassói városi plébános a kormányra és annak fejére, *Szell* Kálmán miniszterelnökre emelte poharát. Meggyőződésből beszél, — ugymond — mert rokonszenyűtől el a kormány feje iránt és mint a szász nép fia beszél, mely Szell iránt teljes bizalommal viseltetik, amely bizalomra a miniszterelnök teljes mértékben méltó. A háza szerencsés, hogy kormányának élén egy olyan kaliberű államférfi áll, mint Szell Kálmán. Élénk tetszéssel fogadott, háromszorosan hochot kiált a kormányra és a miniszterelnökre. Ezenkívül még számos felköszöntőt volt.

A kormány Teutsch püspök szobrának leleplezési ünnepélyére *Gömör* Oszkár miniszteri tanácsost, a Gusztáv-Adolf-egyesület központi elnöksége *Rogge* berlini udvari lelkészét, *Harnack* berlini egyetemi tanárt, a protestáns érdekeket védő evangélikus szövetség elnökét és *Schubert* kieli egyetemi tanárt, a müncheni bajor tudományos akadémia *Oberhammer* drt, a heidelbergi egyetem *Troeltsch* tanárt, a boroszlói egyetem *Wrede* tanárt, a jénai egyetem *Nippold* tanárt, a csernovici egyetem *Zigler* tanárt, a budapesti egyetem *Asbóth* tanárt és a kolozsvári egyetem *Lindner* tanárt küldte ki. A tegnapi ismerkedő est szépen ment végbe. *Albrich* igazgató beszédében hangsúlyozta, hogy ez az ünnep arról tesz tanúságot, hogy a szász nép, ha szerény eszközökkel is, de komoly céltudatos akarattal arra törekszik, hogy művelődjék és emelkedjék s így mind lényesebb díszévé váljék hazánknak.

A mai második ismerkedő estén *Rogge* udvari lelkész (Berlin) Teutsch püspöknek a Gusztáv-Adolf-egyesület központi elnökségében kifejtett működését vizsgálta. *Hermann* tanár Berlinből az evangélikus szövetség üdvözlését tolmácsolja. *Nippold* tanár fölémlítette, hogy a jénai egyetem Teutsch püspök fiát, Teutsch Frigyeset a teológia tiszteletbeli doktorává választotta. *Harnack* tanár a berlini egyetem üdvözlését, *Bosse* porosz kultuszminiszternek Teutsch püspök iránt érzett tiszteletének kifejezését adta tudni *Asbóth* tanár kiemeli Teutsch jelentőségét a szászok kulturális törekvései szempontjából és kifejti, hogy ezek a célok a hazának is javára szolgáltak. *Oberhammer* tanár, a bajor akadémia küldötte, Teutschban a tudomány emberét ünnepli. Hasonló értelemben beszéltek még *Wrede*, *Schubert* és *Troeltsch* tanárok. *Budaker* besztercei városi plébános az ország és a konzisztórium nevében köszönetet mondott a szónokoknak.

— **Irány: — a csatornanyílások.** Ma ezt a vezényszót adták ki Párisban egy csomó rendőrnek és egy csomó katonának. És reggel óta a rue Chabrol csatornanyílásait mereven odaszógták szemmel s mereven feltűzött szuronynyal őzi a nemzeti hadsereg. Lesik: nem buvik-e ki valamelyikből patkányomóra *Guérin* ur és víztől csapat, a köztársaság ellenségei, a megstromlottak, az el nem foghatók? *Guérin* urtól elvagták a köztársaság mérnökei a gáz- és vízvezetők csöveket, a telefondrótokat stb. Szóval *Guérin* ur tökéletesen el van szigetelve Páris közepe. De meg nem adja magát. Hiába dolgozik ellene a francia köztársaság, hiába ostromolja. *Guérin* eltökélte magában, hogy Sedánt rendez ott és agyonlövi az egész hadsereget, ha feljére mer közeledni. S ez talán sikerülne is neki, ha a hadsereget Bois-dreffe, Mercier s más hasonló kitűnő tábornokok vezetőikéllene. Miután ezek az urak most Rennesben hámoznak szelet, *Guérin* ur elesik ettől a dicősegtől. Nem a csatornák találkozik a szuronyokkal, hanem a csatornanyílásokon. Ugy látszik minden a csatornák fertőzőbe helyeződik át Franciaországban.

— **Apagyilkos flu.** Szabadkáról táviratozza tudósítónk, hogy *Balla* János ó-kamizsi fiatal ember egy késsel nyakszirtén szurta és édes apját, *Balla* Pál földbirtokost, aki a szurás folytán azonnal meghalt. Az apagyilkos flu önként jelentkezett a rend-

őrségnél, amely megláncolva szállította a szabadkai ügyészség fogházába.

— **Köménymagos pálinka.** A vén asszonyok fantáziáját ellenben ne bántásdátok! Mert nagy annak az ő ereje s varázslatos csodákat mivel, amint azt az alábbi idegölőben rémes történet bizonyítja. *Mahacsek* cipész ur izgatottan lépett tegnap a bécsi Reindorferstrassen álldogáló rendőr elé. Líhegett s nagy keservesen tudta kinyögni a szót. Hogy tán megölték valakit?

— Meg. Azaz még nem, csak akartak. Jöj-jön velem, majd megmutatom.

Mahacsek előment, a rendőr utána. Egyik siktorból ki, a másikba be, míg a harmincketedik regénybeli siktór kellős közepén egy rácsos vaskapu előtt így szól Mahacsek:

— Itt vagyunk.

Bomontek. Odabent a szokásos levegő terjengett a szobában s a szokásos szegényes butortzat vont a magára a belépő figyelmét. A rozoga ágyon egy asszony feküdt. Ráncos arccal az imént átölt szendvedek nyomai látszottak.

— Hogy hívják? — kérdezte a rendőr.

Doceekálné megmozdult.

— *Doceekálné* vagyok, uram. Férjem pedig Doceekál. Most nincs itthon, ölmént.

Aztán a gyerekek is elmentek a városba s amig távol voltak, egyszerre kinyílt az ajtó s egy magas férfi lépett a szobába. Pénzt kért s én nem adtam neki. Erre borotvát rántott elő s le akarta vágni a nyakamat, meg akart ölni. Óh, az rémes volt, uram! Ezt a zöld terítőt dobta a fejemre s végül leöntött evvel a méreggel.

A szoba padlóján csakugyan egy kis üveg feküdt. A rendőr lehajolt s vizsga szemekkel nézegette, aztán az asszony fölé hajolva szólt:

— Ebben az üvegben volt a méreg?

— Ebben uram!

— De hisz ebben van még valami.

Aztán a rendőr szaglászni kezdett s végül örömmel jelentette ki, hogy a méreg-üvegben köménymagos pálinka van.

Doceekálnét ezután megvizsgálták az orvosok s kisült, hogy nem a pálinka beszélt belőle, amint azt sejtteni lehetne, hanem egy ennél is gonoszabb nyavalya: az epilepszia.

*

Ezek után pedig valamelyik modern milieu-ban dolgozó regényírónak ajánljuk a dolog tüzetesebb megírását, minthogy epilepszia is van a mesében.

— **Győzött az igazság!** Egyelőre még nem annyira Rennesben, mint inkább Kispesten és Szent-Lőrincen. Az igazság, győzelmét pedig a következő kis cédula adja tudatára a nagyvilágnak:

Győzött az igazság!

A Seper Kajetán kiutasítására vonatkozó megyehatósági határozatot Magyarország igazságos belügyminisztere jogtalanság és szabálytalanság miatt megsemmisítette.

Az igazság orsz. győzelmének örmőre 1. évi augusztus 20-án, vasárnap este 8 órakor a

Berán-vendéglőben

társaságosra lesz, melyre Kispest és Szent-Lőrinc hazafias polgársága meghívatik.

Egy teríték ára 1 korona.

Csirkéjörkölt, turós-oszsa, egy kenyér, ez lesz az étlap.

Aláírási ívek több helyen vannak, valamint a Berán-vendéglőben is.

Aláírások lehetőleg szombat reggelig eszközöndők a vendéglős tájékoztatás végett.

A rendezőbizottság.

És ki sajnálna egy koronát, amikor az igazság győzelméről van szó? De — mélyen tisztelt rendezőbizottság — szeretettel kérjük, miért csak az igazság győzött, miért nem az Igazság? Seper Kajetán megérdemelte volna a nagy I betűt.

— **Tífusz a st.-pölteni záróban.** Megemlékeztünk a bécsi lapoknak arról a hírről, hogy a st.-pölteni záróba a tífuszt Magyarországból hurcolták be és pedig *Baghy* Mária novicia, akiről azt írták, hogy tífuszban elhalt atyja és bátyja temetéséről vitte magával a járványt. A bécsi lapoknak a híre vonatkozólag a *Baghy* család kijelenti, hogy *Baghy* Mariának az atyja meg sem halt; a bátyja meghalt ugyan, de úgy temették el, hogy a nővére nem is tudott róla és csak a temetés után értesült a halálesetről, amikor még a budapesti záróban volt. A záró fejedelmesszonya a szülők előtt beismerte, hogy a kolostorban csatornabeomlás történt s az így kiaramló rettenetes bűz fertőztette meg a kolostor levegőjét.

— **Földbirtokos munkások.** Orosházáról táviratozzák: Orosházán ötszáz munkás szövetezetté alakult abból a célból, hogy Csaba városától megveszi a Trautmansdorf-féle ingatlanok Orosházára eső ugynevezett bonumi részét. *Fangyel* Szilárd főjegyző a mai közgyűlésen bejelentette, hogy a munkásszövetkezet már az egész területet jegyezte. E hír azért érdekes, mert a szövetezetben a föld nélküli munkás emberek egyesültek s ezzel Orosházán a mezői szocializmus kérdése meg van oldva.

— **Lawn-tennis verseny.** A nógrád-verőcei nyaraló közönség *Lawn-tennis* társasága három napig tartó háziversenyt rendezett, amelyre a fővárosból is előkelő közönség rándult le Verőcére. A pompásan sikerült versenyből *Hausner* Lujzika és *Wesely* Tibor kerültek ki nyertesekül. A jury kettőjüket jutalmazta az első díjakkal kitűnő játékuért. A következő díjakat *Mátray* Mária, *Környey* Géza és *Gáger* Edith kapták. A verőcei Társas-kör disztermében a díjkiosztás alkalmából lakomát rendezett a nyaraló közönség, azután táncmulatság következett. *Radics* Béla jónévű bandája mellett hajnalig volt együtt a vidám társaság. Az első négyest negyven pár táncolta. Jelen voltak leányok: *Mátray* Mária, Müller Etuska, *Hausner* Lujzika, *Farragó* Irmska, *Zsendovits* Erzsike, *Kolozsváry* Margitka, *Szabó* Ilonka, *Pásztélyi* Ilonka, *Gáger* Edith. Asszonyok: Dr. *Wesely* Józsefné, *Kolozsváry* Andorné, *Szilassy* Zoltánné, *Mátray* Józsefné, Müller Hugóné, *Wesely* Györgyné, *Babarczy* Gézané, *Fischer* Samuné, *Pásztélyi* Jenóné, *Landgraf* Jánosné, *Halasz* Lászlóné, *Gáger* Emilné, *Szervánksy* Imréné, *Zsendovits* Józsefné. A kitűnően sikerült mulatság rendezése körül dr. *Wesely* Józsefné buzgólkodott.

— **A pestis.** A pestis ismét benn ül Európában, szerencsére jó messze tőlünk. Oportóban, de elég veszedelmes helyen mégis, mert egy kikötőváros a fészke, ahol nehéz az egészségügyi rendszabályok pontos foganatosítása s azonban a nagy forgalom révén könnyen átterjedhet a félelmetes járvány a francia, spanyol, olasz kikötőkbe. Négy héten át titkolta a portugáliai kormány a pestis kitérését: ez a végtelen könnyelműség nem róható meg elég élesen s valószínűleg nemzetközi tiltakozást is fog maga után vonni. Eddig csak felette hiányos értesülések jöttek a járványról, ma azonban a *Kabel-Korrespondenz* révén a részletek egész sora került nyilvánosságra. A nevezett ügynökség a következőket jelenti nekünk:

Mig tegnap a cenzura a pestis kitéréséről szóló híreket egyszerűen törölte, ma már a hivatalos lap is konstatalja a borzalmas járvány kitérését. Még július 20-án jelentettük, hogy egy hajó több pestises beteget hurcolt be, kik közül heten meghaltak. A halálesetek a város legpiszkosabb részében fordultak elő, melyet ma is a ragály fészkeként lehet tekinteni. Mint ma hivatalosan is beismerik, négy hét óta minden Oportóból érkező utast szigorú quarantainának, illetőleg orvosi vizsgálatnak vetnek alá, mielőtt nekik a továbbutazást megengednék; eddig azonban nem észlelték gyanús eseteket. A betegség egyes esetekre szorított és csakis a legszegényebb városnegyedben volt konstatalható. Mindaddig más kevésbé riasztó névvel igyekeztek a betegséget takargatni és több orvos tagadta, hogy igazi pestis-betegségről van szó. Ma már valamennyi beteg a *Misericordia*-kórházban fekszik és kezelésük végett orvosok érkeztek Lisszabonból. A sajtó hevesen megtámadja a kormányt, amiért ennyi ideig eltitkolta a tényeket és hogy a kiránduló-vonatok közlekedését megengedte.

Az Egyesült Államok lisszaboni konzulátusának távirata szerint eddig öt pestis-eset fordult elő. Miután az angol lobogó mellett leggyakrabban a német lobogó van képviselve portugál kikötőkben, ennél fogva a német kormány már most szükségesnek tartja a Portugáliából érkező postai szállítmányokat a megfelelő óvrendszabályoknak alávetni.

Oportóból táviratozzák ma delután, hogy a hatóságoknak most már nyilvánosságra hozott jelentése szerint a pestis ott e hó 4-én lépett föl és eddig 39 megbetegedés és 13 haláleset fordult elő.

Madridból szintén ma delután azt táviratozzák, hogy a pestist egy hajó hurcolta be, amely Indiából rizst hozott Oportóba. Eddigél 46 megbetegedés fordult elő. Az Oportóba küldött spanyol orvosok azt jelentik, hogy a járvány már csökkentően van.

— **A Duna halottjai.** Tegnap este kilenc óra tájban a Ferenc József-hídról egy ismeretlen körülbéli negyven évesnek látszó ismeretlen férfi a Dunába vetette magát és nyomtalanul eltűnt a habok között.

Éjjel egy óra tájban a Vigadó előtt levő csavargózs-állomás közelében egy ismeretlen férfi közvetlenül a part szélére állva, revolverével föbelőtte magát. A szerencsétlen eszméletlenül rogyott össze és belebukott a Dunába. A lövés dőreje felzavarta a közelben levő hajók matrózait, a kik csónakba ugorva utána eveztek és kifogták. Az életlen azonban már akkorra meghalt. Az öngyilkos harminc évesnek látszik, középnagyságú, sovány termetű, szőke haja, nagy bajszos férfi.

Ma reggel öt óra tájban a Ferenc-József-híd budai feljárója közelében egy harminc évesnek látszó ismeretlen nő holttestét fogták ki a Dunából. Személyazonosságát nem tudták megállapítani. Kék szoknyát, fekete derekat és K. betűvel jelzett inget viselt.

— **Dadók szüneti tanfolyama.** A *Skulléty* Lajos áldozópap és fővárosi tanár vezetése alatt álló dadogók szüneti tanfolyamának záró előadása hatfőn, 21-én délutél tílenc órakor lesz a Barcsay-utcai főgimnázium bérházában (bemenet Hársfa-utca 24. szám.) A záró előadáson érdeklődőket szívesen látnak.

— **Sándor király házassága.** Nap-nap után merülnek fel a napilapokban hírek Sándor szerb király házassága felől. Az utolsó hetekben is egy e féle hír látott napvilágot még a szerb kormányhoz közel álló lapok hasábjain is. E hírek forrásának kipuhatolására irányuló kutatások olyan körülményeket derítettek ki, melyek nem nélkülözik a komikus jelleget. Konstataáltak, hogy a belgrádi várhivatalból származnak a híresztelések. Egy vámbázi tisztviselőnek, aki a bevételre szánt árúk megváromlását teljesíti, feltűnt, hogy utóbbi időben a konakhoz címezett Sándor király számára *Neuländer K. és testvérei* budapesti udvari szállító szabó cégtől érkező ruhák között több frakk és setaöltöny is volt. E küldeményből — a vámtisztviselő véleménye szerint — más következtetést levonni, mint hogy az uralkodó házassági eszmékkel foglalkozik, alig lehet.

— **Ki készítette Dreyfus egyenruháját?** B. Ilot tábornok mondta a napokban a rennesi tárgyaláson, hogy igen sok titkokat és fölfoghatatlan dolog van a világon. És a tábornoknak igazra volt. A titkos dolog közé tartozik többek között a következő eset: Kévéssel azelőtt, hogy Dreyfust Rennesbe hozták, nagy föltűnést keltett *Blum Sándor* egyenruházati cég fői-utcai üzletének a kirakatában egy francia kapitányi ruha. Sok néző volt a szép egyenruhának, amely azonban egy nap egyszerűen eltűnt a kirakattól. Ugyanakkor *Blum Sándor* ur nagyobb utazást tett — állítólag — Németországba, egy ideérkezett anizhtok-kártya szerint azonban Franciaországban tartózkodott. És híre ment, hogy a *Blum cég* Dreyfus kapitányt szállította a megámult kapitányi egyenruhát, amelyben most a rennesi pör világhírű vádlottja naponta megjelenik a bírák előtt. *Blum*, a cég főnöke erre nézve nem ad fölvilágosítást, már most a rennesiek is a sor, hogy megtudják, vajon nem-e a *Blum Sándor egyenruházati cég* vignettája van bevarrva a kapitány kabátjába.

— **Az idei sorozásokat az orosz országban** befejezték és a hadkiegészítő parancsnokságok már a behívó jegyeket is szétküldték az újoncok részére. Aki teendővel nincsen tisztában, vagy bevonulása előtt valamilyen kedvezményt akar elérni a szolgálat tekintetében, például mint családfenntartó, vagy öröklött mezőgazdasági birtokosa, a póttartalékba jutni, idő előtt nősülni, vagy bármilyen katonai — *ullevél, vagy házassági ügyben* — felvilágosításra, közbenjárásra van szüksége, az forduljon bizalommal a *Budapesti, Kerepesi-ut 6. szám* alatt fennálló *S. Dominke* János volt cs. és kir. százados tulajdonát képező *katonai-ügyi irodához*, mely mindegyik ügyekben lelkiismeretesen jár el. Megbizhatóságát mi sem igazolja jobban, mint hogy alig egy évi fennállása alatt — közgyőzti tanúsítvány szerint — negyedelezer hadköteles ke-reste fel s vette igénybe az iroda közbenjárását, s nemcsak megánosok, de katonai hatóságoktól is a legmelegebb elismerésben részesül, ami természetes is, mert az iroda személyezte katonatisztekkel és józassz emberekből áll, akiknek szakavatottsága kétségtelen.

— **Ős-Budavára** holnap, Szent-István ünnepe alkalmából nagy ünnepélyt rendez fényes, rendkívüli díszvilágítással. Az igazgatóság által a közönség tájékoztatására kiadott közleményből a következő kivonatot közöljük: Pénztár- és kapunyitás délután 3 órakor; belépő-díj este 7 óráig 30 krajcár, azontul 50 krajcár, mérsékelt árú belépőjegyek kaphatók a dohánytözsdekben. A megváltott jegyek délután 3 óráról reggeli 4 óráig való tartózkodásra jogosítanak. — A nyílt színpadokon délutántól féligéj 8 varieté és színelőadások lesz. A varieté-előadásokban fellepnek: *Ganivet*, Franciaország világhírű komikus, aki egy-magában paratlan élvezetet és mulatságot nyújt azoknak, akik azt tartják, hogy az élet sok keserű-segeire a vidám jövedél és nevetés a legjobb orvosság; a japáni *O-kabé*-csoporthoz, amelyik a világ legjobb equilibristái és légtornászai foglalkoznak magában és hihetetlen ügyes művészetével bamastrára ragadja a szemlélőt. *Regnus*, a hegedű-komikus, aki hegedű hurjaival nagyobb derűtséget kelt, mint bármely más komikus, *Carmencia*, a bájos és tüzes spanyol táncosnő, *Java* k. a. a kezes nemzetközi táncosnő, *Blak* és *White* zenebohócok és kockabóják, stb. stb. A színelőadásokból megemlítjük: a *Gésagimnázium* című pompás kiállítású operetteballetet, a *Háztartó*, a *Hódító Kobur* és a *Tilosban* című józú bohózatokat. Tehát annyi mulatató és szórakoztató egy napon, hogy aki mindezt végig élvezi, elmondhatja, hogy mulat-ki — meg pedig oly olcsó pénzen, hogy a legszerényebb sorsu ember is megengedheti magának. — A jövedélt azzal igyekszik az igazgatóság fokozni, hogy minden 200-ik belépő fizetőnek, akár a pénztárnál, akár a dohánytözsdekben váltották meg jegyüket, egy palack jó pezsgőt ad a kapunál ajándékká.

— **A magyar hangszeriparnak** a mai polóra való emelkedéséhez tudvalevőleg nem csekély mértékben járultak hozzá *Sternberg* Ármin és *Testvére* hangszergyáros, cs. és kir. udvari szállítók. E kiváló cég most azzal szerzett ismét érdemeket, hogy megszerezte a leghíresebb külföldi zongoragyárak mint *Feurich* és *Erard* — mely zongorák minden más gyártmányt messze túlszarnyalnak — kizárólagos képviselőletét Magyarországra, úgy, hogy *Sternberg* dus választéku külföldi zongora-terméibe Kossuth Lajos-utca, Zenepalota, bármely gyártmányu zongorát megkaphatunk a nélkül, hogy a külföldről kellene fordulnunk.

— **Katonazenó és cigánymuzsika otthon.** A *Telefon Hírmondó* holnap (vasárnap) délután 4 óráról 7-ig a hon-

vél zenekar hangversenvét, este 8 óráról 11 óráig pedig felváltva egy katonazenekar és egy cigányzenekar játékát közvetíti hallgatói szórakoztatására.

(x) **Budapest Szent István napon** ismét teli lesz vidékiekkel, akik e napot rendszerint tömegesen szokták fölhasználni arra, hogy megtekintésük a főváros régi és újabb nevezetességeit. E nevezetességek közt kiváló és egyuttal nagyon sajnátsáras helyet foglal el az a körkép, amely a millenáris ünnepek legnagyobb szerű mozzanatát, a *Hódoló díszfelvonulást* örökíti meg — mert összesen alig két esztendő és nem telik bele egy hónap, míg egyáltalán nem is lesz többé látható. A körképpalotát tudvalevőleg szeptemberben már lerombolják, s akik addig nem nézték meg ezt a csodálatos megfestését az újabbkori magyar történelem egyik legfestőbb, legimpozánsabb mozzanatának, soha többé azt látni nem fogják. Akik maguk is résztvettek a hódoló díszfelvonulásban, mind elragadtatással nyilatkoznak a világ ez egyik legnagyobb festménye fölül; de akik nem látták a felvonulást, azok tényleg csak e kép után szerkezhetnek arról maguknak fogalmat. Megjegyzendőnek tartjuk azonban, hogy a körkép látogatói a palota nagytermében díjtalanul tekinthetik meg *zines fényképezés csodáit* és az *Utazást a föld köré* 75 perc alatt, amelyek a társaság ritka tőkélyű nagy augul vetítő készülékével elektromos fényvel egy óriási terjedelmű ezüst felületű ernyőre vetítve, pompás látványt nyújtanak.

(x) **Nagyothallás.** Egy gazdag nő, aki a nagyothallásból és fölzugulásból dr. *Nicholson* mesterséges dobhartájának alkalmazása által gyógyult, 20.000 márkát ajándékozott dr. *Nicholson* intézetének, hogy azok a süketek és nagyothallók, akiknek nincsen módjukban megszerezni a mesterséges dobhartját, ingyen megkapják azt. Levelek Institut *Nicholson Loucott*, Gunnersbury, London, W. England címére küldendők.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében augusztus 18-ától 6 napra kiállítás rendezett olajfestmények, vázlatok, arcképek és díszes keretebe foglalt modern olajnyomatokból. A kiállított tárgyak olcsón beszerezhetők. Szent képeket, nemesi és családi cimereket, fénykép után készített arcképeket, üvegedzéseket és üvegfestéseket, régi képek restaurálásait, a műterem rövid idő alatt elkészíti. A kiállítás díjtalanul megtekinthető Budapest, VIII., Hunyady-utca 27.

(x) **Ehrlich J. és H. Meidinger** kálvth-gyárosok mai számunkban levő hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk.

(x) **Latskovits A. és társa cég** mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

(x) **A Hagenmacher sörgyárban.** Özvegy *Ballon* Andrásné föllő-üi vendéglőének törzsvendégei 17-ikén megtekintették a budafoki Hagenmacher sörgyárat. A házigazda maga kalauzolta a vendégeket, azután ifjú Hagenmacher Henrik megvendégelte a társaságot.

Picquart ezredes.

Irta: *Anatole France.*

Hogy az ember kiismerhesse magát ebben az egész ügyben, eleinte csupán bizonyos kritikai módzserre volt szüksége, meg időre, hogy azt gyakorolhassa. Hisz látnivaló, hogy a világosság azokat szállta meg legelőször, akik szellemük kvalitásai és munkájuk természete révén másoknál alkalmazottabbak voltak a nehéz kutatások közt való eligazodásra. Azontul már csak józan észre és figyelemre volt szükség. Ma nem kell más, mint közönséges ész.

Nem szabad megütközni azon, hogy a tömeg oly sokáig állott ellent az előrenyomuló igazságnak. Semmin se szabad megütközni. Mindennek megvan a maga magyarázata. Csak meg kell találni.

A jelen esetben nem kell sok gondolkodás annak a kitalálásához, hogy a közönséget úgy megcsalták, ahogy csak lehetett, s hogy megható hisztériájával visszaáltak. A sajtó sokat járult hozzá ennek a hazugságnak a sikeréhez. A lapok nagy része segítségére sietett a hamisítóknak, különösen hamis és hamisított írásokat, inzultusokat és hazugságokat közölt. De be kell ismerni, hogy ezt azért tette, hogy olvasói benső érzését szolgálja. Bizonyos, hogy az igazság ellen való ellentállás a nép ösztönéből fakad.

A tömeg, (értem azokat az embereket, akik képtelenek maguk gondolkozni) — a tömeg nem értette a dolgot. Nem érthette. Számára a hadsereg: parádé, fölvonulás, díszszemle, hadgyakorlat, egyenruha, ágyu, csizma, sarkantyú, vállrojt, zászló. A hadsereg: a sorozás, a vörös bor, a kaszárnya, a gyakorlat, a kantiin. A hadsereg: a nemzeti festészet. A kis fényes képecs-

kék, amelyekre a katonai festők friss uniformisokat és oly csillogó csatákat festenek. Végül a hadsereg: az erő és biztonság, a becsület és dicsőség szimboluma. Hogyan lehet az, hogy a magas tiszték, akik lovon szoktak fölvonulni, villogtatják kardjaikat, ágyuztatnak, játszeják a zenekart, fuvatják a trombitát — most bezárkoztak egy szobába, s egy asztal fölé görnyedve összebujtak a rendőrprefektura kibottott detektívjeivel, s kezelték a vakarót, kézről-kézre adták a radirgummit, kihuztak-beirtak nevetek az aktákon, tollat fogtak, hogy írásokat ügyetlenül utánozzanak, hogy elveszítsenek egy ártatlant? — Vagy hogy burleszk átlátásokon törjék fejüket, titkos randevük számára, az 'ruló megmentésére.

A tömeg előtt valószínűtlenek voltak ezek a tünők, mert nem érzett rajtuk a szabad levegő illata, a reggeli kivonulások frissessége, a gyakorlatok mezeinek, a csatatermeknek nyílt levegője, hanem mert irodaszag volt, bezárt szobaszag áradt belőlük; *nem volt katonai levegőjük*. S valóban, mind az a sok praktika, amelyhez folyamodtak, hogy eltakarják az 1894-es bírói tévedést, mind az a sok infámis papíresomó, a sok gaz és aljas cselszöves irodabüzt, piszkos irodabüzt lehel. Mindaz a sok rossz gondolat, amit csak füstös-tapétás négy fal inspirálhat, meg az íróasztal, a porcellán tintatartó, a fakés, a vizes flaskó a kályhán, az itatós mappá, — mindaz a rossz gondolat, amely csak üllő életmódot folytató körmőlők, intrikus irnokok, alázasok és lusta, még a lustasághoz szükséges mozzulatokra is rest, egymásra féltékeny s a *bíróra* büszke tintanyalók fejében támadhat, amely csak tintával és papírral, rosszszaggal és ostobasággal vihető véghez — mindez egy olyan épületből nőtt ki, amelynek falára harci trofeumok és füstölő bombák vannak véve.

Az a munka, amely négy éven át itt folyt, hogy megterhelje az elítéltet oly bizonyítékokkal, amelyeket elfeledtek csinálni az elítéltés előtt s hogy fölmentsen egy bűnöst, akit minden körülményre ráadásul önmaga is vádolt, — ez a munka oly szörnyű, hogy tulmegy egy francia mérsékelt észjárásán. Tragikus komikum száll föl belőle s ez nem izlik egy olyan országban, amelynek irodalma idegenkedik a műfajok összezavarásától. Csak tanulmányozni kell az intrikákat, hogy az ember megérthesse, miért nem hitt a közönség bennük még akkor sem, amikor már nyilvánosságba jutottak.

De ha ebben az ügyben, amely főleg *Mercier-affér* és *iroda-affér*, rut erkölcsök kerültek napvilágra, feltűntek szép jellemek is.

Ugyanabban az irodában volt egy ember, aki semmiképpen sem hasonlított ezekhez. Világos esze volt, finomsággal és látkörrel, nagy jelleme, türelmes, széles mederben emberi lelke, legyőzhetetlen szelidsége. Okkal tartották a hadsereg legintelligensebb tisztjei egyikének. És bár az ilyen nagyon ritka emberek különössége árt-hatott volna neki, elsőnek lett ezredes kortársai közül, s minden fényes katonai jövővel biztatta. Barátai ismerték kissé gyönyörű türelmességét, szilárd jóságát. Tudták, hogy a Szép magasabb érzékével van megáldva, alkalmas a zene és irodalom mély megértésére, az ideák magasabb világában való életre. Mint minden ember, akinek belső élete mély és meggondolt, ő is a magányosságban fejlesztette intellektuális és erkölcsi képességeit. Ez a hajlandóság a magábavonulásra, természetes egyszerűsége, a lemondásra és áldozatra való készsége, szép ártatlansága, amely néha kegyes adományként megmarad az általános rosszlat lerjobban ismerő lelkekben is — minden napnak esőndes hősévé avatta, olyanná, aki legapróbb eszelekvésébe is beleviszi a nemes-ségét, s akire nézve a rendes kötelesség teljesítése nem más, mint az élet családias költészete.

Ez a tiszt, akit a 2-ik irodába neveztek ki, egy napon fölfedezte, hogy Dreyfust Esterházy bűnért itélték el. Értésítette erről főnökeit. Ezek eleinte szeliden, majd fenyegetésekkel próbálták megállítani kutatásaiban, amelyek Dreyfus ártatlanságát mellett az ő tévedéseiket és bűneiket is fölfedezték volna. Érezte, hogy bele fog veszni az állhatatosságba. És állhatatos maradt. Csöndes, lassu és biztos gondolkodással, nyugodt bátorsággal folytatta munkáját az igaz-

ság felé. Eltávolították. Gabésba küldték, a tripolisi határra, valami rossz ürügygel és azzal a szándékkal, hogy arab rablókkal legyilkoltassák.

Miután nem ölheték meg, el akarták venni a becsületét, bele akarták fullasztani a rágalmak bőségébe. Perfid ígéretekkel — úgy hitték — megakadályozzák abban, hogy a Zola-pörben beszéljen. Beszél. Az igazságos ember nyugalmával beszél, a félelem és vágyak nélküli való lélek derűjével. Szavában semmi gyöngeség, semmi túlzás. A hangja olyan emberé volt, aki ezen a napon is teljesíti a kötelességét, csak úgy mint máskor, s pillanatig se gondol arra, hogy ehhez ezuttal különös bátorság kell. Fenyegetés, üldözés egy pillanatra se indította habozásra.

Sokan mondták: le kellett küzdenie klerikális előítéleteit, antisemita szenvedélyét, hogy helyreállítsa egy zsidó ártatlanságát egy keresztény bűnével szemben. Akik ismerik, azok tudják, hogy ez nem igaz. Gondolkozását sohse adta oda egy szektának. Szabad szellem.

Üldözői nem tudták elvenni tőle ezt a belső szabadságát, minden szabadságok közt a legértékesebbet. A fogságban szabadabb volt, mint azok, akik oda juttatták. Sok olvasmánya, szelid és jóakaró megjegyzései, derűs és magas gondolatokkal telt levelei tanuskodtak szelleme szabadságáról. Látták, amint békésen, mosolygva, türelmesen állt a vasrostély mögött. Amikor pedig az az óriási mozgalom indult meg az ő érdekében, amikor népgyűlésektől voltak hangosak az utcák s a lapok az ő nevével voltak tele, így szólt a börtönben Louis Havethoz:

— Nyugodtabb vagyok, mint maguk.

Mégis azt hiszem, hogy szenvedett. Azt hiszem, hogy kegyetlenül szenvedett ennyi alacsony és perfidia, ily monstruózus igazságtalanság láttára, az őriület és bűn eme járványában, a család bűnös és a megszállt megbocsátandó dühében. És hogyan nem szenvedhetett, amikor tapasztalta, hogy az emberek rosszabbak, mint aminőknek az ő filozófiája látta őket, bántortalanabbak és ostobábbak, mint aminőknek a pszichológusok leírják őket szobájukban. Azt hiszem, nagyon mélyen szenvedett, hallgatag lélekének titkos szintjén, a stoikus köpeny alatt. De a szegyélnem magamat őt sajnálni. Félnék, hogy az emberi szájalom e mormolása füléhez érne és sértené szive jogos büszkeségét. Távol vagyok attól, hogy sajnáljam; boldognak mondom. Boldog, mert a megpróbáltatás hirtelen bekövetkezett napján nem volt gyöngye, boldog, mert váratlan körülmények megengedték neki, hogy nagy lelkét teljes mértékben kitarja, boldog, mert becsületes embernek, hősnak és egyszerűnek mutatkozott s végül boldog, mert ő a katonák és polgárok mintaképe.

A szájalom azoké, akik elbuktak.

Picquart ezredesnek nem szabad mást adni, mint csodálatot.

A tanítók napja.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, augusztus 19.

A mai nap a tanítóké volt, akik összegyűltek a fővárosban, hogy fontos dolgairól tanácskozzanak. Két országos tanító-egylet tanácskozott ma a fővárosban; az Eötvös-alap országos egyesület és az állami tanítók országos egyesülete.

Az Eötvös-alap közgyűlése, amelyet délelőtt tartottak meg, megszavazta a Tanítók-házának megvételét s így végre megvalósul az első főiskolai internátus. Az Eötvös-alap közgyűlését megelőzte az ösztöndíj és segélyt osztó bizottság gyűlése. A bizottság negyvenöt tanulót részesít ösztöndíjban, míg huszonkilencet felmentett elutasított.

Az Eötvös-alap gyűlését Péterffy Sándor nyitotta meg. Jelentette, hogy a Tanítók Házának céljaira a Szentkirályi-utca 47. sz. a. lévő házát ideiglenes szerződéssel leköltötték s kéri a közgyűlést, hogy a végleges szerződésre felhatalmazást adjon, ami meg is történt. Együtt a közgyűlés a Tanítók Házának gondnokul Józsa Mihály segédtanfelügyelőt választotta meg.

Ezután elfogadta a közgyűlés azt a tervet, hogy a Tanítók Házának megvételét az egyesület értékpapírjainak eladásával, illetőleg elzálogosításával bonyolítsák le. Az internátus fenntartása céljából fölszólítást intéztek az ország összes tanítóhoz, hogy évi három koronát kivevő csekély tagsági díjjal az Eötvös-alap tagjai közé lépjenek s a módosabbak részlegesen vasárnapján járuljanak az internátus fenntartásához. Felszólítják a vidéki tanítóegyesületeket, hogy évi tíz-husz forintnyi hozzájárulá-

saitk minél előbb szavazzák meg és amennyiben már megajánlották a hozzájárulás összegét, ennek kamatait már erre az évre befizessék. Elfogadta végül a közgyűlés, hogy minden tanítóegyesület saját megyéjének főhivatalnokainál és atakarekpenztárainál folyamodványt nyújtson be alapítványi helyek alakításáért és hogy azokat az irodalmi és iskolaszervező vállalatokat részesítsék támogatásban, amelyek a Tanítók Házának céljaira áldozni hajlandók. Az internátus erőforrásai közt legnevezetesebb báró Eötvös József műveinek diszkiadására. Báró Eötvös Lóránd ugyanis az Eötvös-alapnak ajánlotta báró Eötvös József műveinek kiadói jogát s most azon fáradozik az alap vezetősége, hogy hazánk kitűnősegei közül bizottságot alakíthasson, mely a diszkiadást nagy arányokban rendezze. Ebből a vállalatból a kiadó számítássa szerint negyvenöt ezer forintnyi részesedést remél az egyesület. A nagy bizottság elnökeül megválasztották eddig Jókai Mórt, Beöthy Zsoltot és Wlassics Gyula minisztert.

Egy kis vitát keltett az Eötvös-alapnak és a Tanítók Házának egyesítése, de az ebben az irányban beadott indítványokat a közgyűlés elvetette.

Az Állami Tanítók Egyesületének közgyűlését délután négy órakor tartották meg Kozma László elnöke alatt. A titkári jelentés meghallgatása után Józsa Dániel a nyugdíj törvénynek készülőben álló revíziójáról tartott előadást, amelynek végén határozati javaslatot nyújtott be a következő főbb pontokkal:

Kívánja, hogy a nyugdíjalap kezelésének költségeit az állampénztár viselje. Továbbá, hogy az állam a maga évi segélyét a tanítóság szaporítása következtében főlemelje. Ugyancsak fizesse az állam, mint iskolafenntartó azokat a hozzájárulási díjakat, amelyeket minden más iskolafenntartó megfizet. Kívánják még a tanulók 15 kros hozzájárulásának fenntartását és az iskolai büntetéspénzeknek a nyugdíjalap számára való kiutalását.

Formulázta még az előadó a tanító nyugdíjaztatásának jövőbeli kívánatos feltételeit. Erre a közgyűlés lényegtelen hozzászólások után változatlanul fogadta el az előadó javaslatát.

Kovács György előadása következett ezután az osztott népiskola új tantervéről, melyet a miniszter véleményadás céljából küldött le az egyesületnek. Az új tanítási tervezet az előadó szerint helyes uton jár. A részletekre nézve nem helyes, hogy tüzzel-vassal való háborút üzen az élő népnyelvnek, a nyelvjárásoknak. Inkább ápolnunk kell ezt, mert valóságos kincsesháza ez egységes irodalmi nyelvünknek. Az írásbeli dolgozatokat nagyobb figyelemmel kellene részesíteni s a dolgozatok témáit pontosan meghatározni.

Következett a Tanítók Házának ügye Földes Károly előadásában. Az előadó hibáztatja az Eötvös-alapnak és a Tanítók Házának közöségét. Kívánja, hogy azok se rekesztessenek ki a Tanítók Házát jótéteményeiből, akik az Eötvös-alapnak nem tagjai.

Végül az indítványokat a választmányhoz utasította a közgyűlés.

Szünet alatt a Délmagyarországi Tanítóegylet küldöttsége átadta tiszteleti tagsági oklevélét Nagy László tanítóképzőintézeti igazgatónak és Ujváry Bélának, a Neptanítók Lapja szerkesztőjének.

Délután 4 órakor tartotta ülését a Tanítók Országos Bizottságának igazgatótanácsa, amely mindenben hozzájárult az elnökség előterjesztéseinek.

FŐVÁROS.

(*) A legújabb városnév. Holnapután hivatalosan átveszi a főváros a legújabb városnévét, amely a Lipótvárosban épült az V. kerületi előjáróság részére. A diszes három emeletes palota a Honvéd- és Szalay-utca sarkán áll; 410 négyszöglet foglal el és 200.000 forintba került. Az új épület Szalay-utcai földszintjén külön bejáratu három kirohanási kapuval ellátott helyisége van az V. kerületi tűzoltóságának szertárral, istállókkal, legénységi szobákkal, teljesen elkülönítve az épület többi részétől. A Honvéd-utcai szárny földszintjén a kerületi és tiszti orvosok helyisége, az ojtó intézet szerelői, laboratóriumi és istálló vannak. Az első emeletre kerültek az adóhivatali, községi bírói, végrehajtói s az ojtó-intézet rendelő szobái; a második emeleten az előjáróság fogalmazói, kezelői irodái s a nagy választmányi terem kapott helyet; a III. emeleten a munkás- és betegsegélyező pénztár hivatalai, a kerületi királyi adófelügyelőség és három magánlakás van. A palotának diszes főlépcsőháza, szolid, korai renaissance stílusban épült külseje, amelybe sok magyaros motívum vegyül, harmonikus benyomást gyakorol. Az új palotával, amelyet dr. Vaszlóvícs János tanácsos felügyelete alatt Honig Dezso mérnök tervezett és épített, a főváros évi 17.600 forint bért takarít meg. A palotát hétfőn veszi át a kiküldött bizottság és szeptember elején adják át a használatnak.

(*) Egy kínos udvar. A fővárosnak határozott szerencséje van. Nemcsak arról, hogy a pénzügyi politikája révén mindig talál födözetet és hogy az új adónemek kialakításában sosem marad el, hanem egyéb kényes kérdésekkel is. Ime a legutóbbi eset. A fővárosnak a Fő-utcaiban régi iskolája volt. Az iskolának új palotát építettek és a tanács a régi iskolaépületet értékesíteni akarta. A mérnöki hivatal azonban ma előterjesztést tett a tanácsnak, hogy az iskola a városé ugyan, de az udvara a kapucinusoké, akik csak az iskolai használatra engedték át azt a város-

nak. Már most mi lesz? Az épületből ha bérházat akarnak formálni, mit csinálnak a lakók az udvarral, amely el van zárva előlük? A kínos kérdések egész balmazza merül fel ebből az alkalomból, mert mit ér a ház olyan udvarral, amely van, de nincs és milyen lesz az az udvar, amelynek nem lesz háza? Még a tanács által kedvelt eltolást sem lehet használni, mert hová tolják a házat, ha nem az udvarra, ami pedig a kapucinusoké. Az udvart pedig nem lehet eltolni. Kíváncsiak vagyunk e kérdés megoldására. A leghelyesebb az volna, ha a tanács megnézné a leltárban, hogy nincs-e még néhány háza, amelynek másé az udvara, vagy néhány udvara, amelyben más tulajdonosa a ház. Ha akadnának olyanokra, akkor legokosabb és a haladó tanácshoz méltó volna, ha a házakat és az udvarokat egymás mellé tolják. És meg volna oldva a kapucinusok udvarának a kérdése is, mert egyszerűen egy más udvarral helyettesítik ezt a famozus udvart. Ez a megoldás a legegyszerűbb, bár egy kissé különös.

(*) Költőzködő anyakönyvvezetőség. A budapesti I—III. kerületi állami anyakönyvvezetőség szeptember 1-én a II. ker. Donáti-utca 46. sz. alatti házból a II. ker. Corvin-terem levő budai Vigadó épület II. emeletére költözködött át.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Magyar Színház. A Magyar Színház ma esti megnyitó előadásán a Gyurkovics lányok hatvanharmadszor mentek férjhez. A nézőtérre gyűlt, elég csinos kis közönségnek, amely a nyári melegben is érdeklődött a minden áron főként alá vagyódó kis-asszonykák dolga iránt, nem igen volt sejtelve róla, hogy a színház megnyitó előadása még a késő délutáni órákban is azon a bizonyos „késes hajszalon” lógott. Molnár László beteget jelentett s így nem volt Radványi ezredes, aki mindjárt az első felvonásbeli Gyurkovics kisasszonyt főként alá tegye. Már-már darabváltozásra gondoltak, mikor valakinek eszébe jutott, hogy Vácott hűsül egy másik Radványi ezredes, Pintér Imre, az aradi társulat baritonistája. Taviratoztak neki, a derék baritonista megjött s a Gyurkovics lányok háborítatlanul mehettek férjhez hatvanharmadszor is.

Egyéb baj nem esett.

(M—s.)

** A Vigszínház új eredeti darabja. Makai Emilnek egész estét betöltő, Tudós professzor Hatvani című verses vígjátéka, mint értesülünk, a Vigszínházban fog először színpadra kerülni. A színház már megszerezte a darab előadási jogát s minden valószínűség szerint egyike lesz az évad első ujdonságainak.

** Hírek a Népszínházról. Szent István-napján lesz a Népszínházban az első délutáni előadás, amely alkalommal a Feleskei nótárius kerül színpadra, este pedig Abonyi régi jó népszínművét, a Betyár kendőjét adják Hegyi Arankával a fő női szerepben. Ez a darab már huzamosabb idő óta nem került színpadra. — Vachot Imre népszínművét, a Huszárcsint a jövő vasárnap fogják feljuttítani, amely alkalommal Blaha Lujza szerepét Blaha Sárika fogja játszani. — A jövő hét folyamán szerződöttes végett vendégszereplni fog a Görög rabszolga Antónia szerepében Radványi (Raditz) Klára, az Országos Zeneakadémia végzett növendéke.

** A Magyar Színház ujdonsága. Mérei (Merkel) Andor kollegáinknak Tilos a bemenet című háromfelvonásos énekes bohózatából, amelyhez Huszka Jenő írta a zenét, ma kezdtek meg a színpadi próbákat. A két énekes főszerep Ledofsky Gizella és Ráthonyi Ákos kezében van. A többi szereplők Bilkei Irén, Sz. Szilassy Rózsa, Láng Etel, Simon Mariska, Bácss Mariska, Dezséry Gyula, Bócsahegyi Kálmán, Kardos Andor. A darab bemutatója, mint már említettük, szeptember elején lesz.

** Német előadások Rákospalotán. Budapesten, az ország szívében, van egy német színészegylet, amely eddig elég szerényen meghúzta magát, nehogy túlságosan szemet szurjon. A zugiskola tulajdonosa, Seeburg Mathild, a meiningeni színház volt tagja, valószínűleg vérszemét kapva attól, hogy iskoláját eddig hallgatag türték, kilépett eddigi szerénységéből és egy idő óta német előadásokat merész rendezni a főváros közvetlen közelében, Rákospalotán. Az előadások élén valami Bolincsi József nevű ur áll. A német zugiskola holnap, Szent-István napjának a tiszteletére is hirdet ilyen német előadást. Felhívjuk rá a hatóság szives figyelmét.

** Hugó Károly művel magyarul. Egy könyvnyomatos tudósítót arról értesül, hogy egy budapesti kiadó Hugó Károly műveiből, amelyek eredetileg német és francia nyelven jelentek meg, egy teljes magyar kiadást rendez. Hugó Károly örökösai egyúttal a vidéki színházak igazgatóinak figyelmét arra hívják fel, hogy amennyiben az 1900. évben Hugó darabjait ohajtják előadni, az örökösök lemondanak a tantiémekről és ezek az Országos Színház-Egyesület nyugdíjalapját gyarapítják.

Kisfaludy Színház. A *Kisfaludy Színházban* holnap, vasárnap, két előadás lesz. Délután három órakor *Sulamithot* adják 58-adszor rendes helyárrakkal, este pedig ugyanezt fölemelt árák mellett. Az igazgatóság, az általános érdeklődésre való tekintettel, nemcsak a hét minden napjára, hanem egész hónapban keresztül a *Sulamithot* tűzte műsorra.

Hangverseny. Szépen sikerült hangversenyt rendezett tegnap Buziás fürdő *Szűcs Zsárkó* drezdai operánese dr. *Pataj Sándorné*, az ismert énekesnő közreműködésével. *Szűcs Löwe*-balladákat, *Hunyadybóli* és *Schumann* dalaiból énekelt. Patajné pedig a *Lagrange* áriát, *Stoianovics* madárdalát és *Mussó* csalóány-dalát adta elő.

Menjen az örültek házába! Nem éppen kellemes esete volt a napokban egy olasz színpadi szerzőnek, *Enrico Corradini*nek a *urin* színházban *La Leonessa* című új drámájának bemutatott estjében. Nem elég, hogy a darabja tisztességesen megbukott, de mikor a függöny utóljára legördült, a közönség soraiban valaki így kiáltott fel:

— Menjen az örültek házába!

Már tudniillik a szerző.

A darabot *Rómában* és *Firenzében* is rendkívül hidegen fogadták *Duse* Eleonorával a cimszerzőben.

Nemzeti Zenedében a növendékek beiratása augusztus 30-ikától bezárólag szeptember 5-ikéig az intéző helyiségében (Budapest, IV., Ujvilág-utca 14.) naponként délelőtt 9—12 óráig lesz. Ezen az időn túl csakis külön igazgatói engedély alapján naponként délután 3—5 óráig.

A Városi Színház holnap, vasárnap, Szent-István napján két előadás lesz. Délután fél négykor fél helyárrakkal a *Színházi képtelenség* kerül előadásra, amelyben a főbb szerepeket *Pajor Emilia*, *Erdei, Marossy, Németh, Nyilas Mátyas, Kömley Lajos, Fehérvári, Bihari Béla, Sajó és Juhay* játszzák. Este fél nyolckor rendes helyárrakkal a *Dreyfus* drámát adják tizenhatodszor.

Előkészítő színész-iskola. *Horváth Zoltán* színészeti előkészítő iskolájában a beiratások augusztus 21-én kezdődnek. Az első előadás szeptember 1-én lesz. Jelentkezni lehet naponként délután 3-tól 5 óráig Kerepesi-ut 20. szám alatt.

Színházak műsora: *Népszínház:* Vasárnap délután: *Peleskei nótárius*. Vasárnap este: *Betyár kenője*. Hétfőn: *Görög rabszolga*. Kedden: *Fehér csirke*. Szerdán: *Diákasszonyok*. Csütörtökön: *Görög rabszolga*. Pénteken: *Faba*. Szombaton: *Görög rabszolga*. Vasárnap délután: *Lumpácus*. Vasárnap este: *Huszáresény*.

Magyar Színház: Hétfőn: *A gésák*. Kedden: *B. A. L. E. K.* Szerdán: *A Gyurkovics lányok*. Csütörtökön: *Az operabál*. Pénteken: *Robinsonok és Barnett lányok*. Szombaton: *A gésák*. Vasárnap: *A Gyurkovics lányok*.

Fővárosi Nyári Színház: Vasárnap délután: *Utazás Magyarországon körül*. Este: *Márkus Emilia* utolsó vendégfelléptével) *A vasyáros*. Hétfőn: *(Ujházi Ede* vendégfelléptével) *A miniszter előszobájában* és *Országgyűlési szállás*. Kedden: *(Ujházi Ede* vendégfelléptével) *Egy játssza piqnet és Kölesinkért feleség*. Szerdán: *(Ujházi Ede* vendégfelléptével) *Pont-Biquet család*. Csütörtökön: *(Ujházi Ede* utolsó vendégfelléptével) *Nagyapó*. Pénteken: *(Gyöngyi Izsó* vendégfelléptével) *A denevér*. Szombaton: *(Hegedűs Gyula* vendégfelléptével) *Doktor Sebeburd*. Vasárnap délután: *Arany ember*. Vasárnap este: *(Hegedűs Gyula* vendégfelléptével) *Kornevillet haragok*. Hétfőn: *(Hegedűs Gyula* vendégfelléptével) *Othello*.

EGYESÜLETEK.

(A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete) holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor az egyesület Sas-utca 5-ik szám alatt levő helyiségében *Auer Róbert* elnöke alatt értekezletet tart. Az értekezleten nagyfontosságu ügyeket intéznek el, többek között a nyugdíjalap ügyét is tárgyalják. — Augusztus 27-ikén, vasárnap leplezik le ünnepélyesen *Léván dr. Gutman Adolf*, az egyesület volt titkáranak az emléket.

SPORT.

Fogadások a Szent István-díjra. A holnap előlül Szent István-díjra így állnak a legutolsó fogadások: 2 „reá” *Zászlós*, 4 *Nickel*, 7 *Malteser*, 8 *Vivó* és *Jablancia*, 12 *Diadal*, 16 *Longchamps*, 25 *Lulu*.

Kerékpárverseny. Magyarország 100 km-es kerékpárversenye a Szent-István-díj folyó hó 20-án vasárnap d. u. 3 órakor kerül döntésre a Pálya Szövetségnek a csömöri-uton levő kerékpár-pályáján. A Szent-István-díjért hazai versenyzőink legjobbjai, mint *Keszler Albert*, *Bihari József*, *Bäumler Ede*, *Mannó Miltiadesz* szállanak síkra, míg a magyar bajnokság címeért a síófoki távverseny három első helyezettje, *Gillemot*, *Papp* és *Schwarz* hatalmas vezető apparátus segítségével fog síkra szállani. A program többi pontja is érdekes küzdelmet ígér, amennyiben a tömeges nevezések miatt a döntő küzdelmet elő- és középfutamok fogják megelőzni.

A beszélő újság a Szent István-díjról. A nagy érdeklődéssel várt *Szent István-díj*, valamint a többi futam eredményeiről is a *Telefon Hírmondó* már holnap (vasárnap) délután fél öt órától háromnegyed ötig, fél hat órától háromnegyed hatig és este hét órától fél nyolcig részletes tudósítást olvastat fel. Azok tehát, akiket egyéb

elfoglaltságuk visszatart attól, hogy a versenyterre kimenjenek, a *Hírmondó* révén nyerhetnek leggyorsabban tudomást az odakinn törtétekről.

Nyári lóversenyek.

(Harmadik nap.)

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, augusztus 19.

Lulu, báró Springer barátságos feketéje, mely sokáig közserzetnek üzendett a turfon, ma végleg megszégyenítette a Leger nyerőket. Futott a nyári handikappen egynéhány jobb, de még több homályos multu crackelk és mialatt *Moring*, *Bátor* és *Gonosz* a célnál jártak, ő, pedig neki se kellett nagyobb terhet vinnie, mint jobb társainak, kegyetlenül rosszul futott. *Flying Fox*nak, ha majdan meggyeri az idén a *Doncaster St. Legert*, nem kívánunk ilyen futást, mert akkor a *Flying Fox* név nem lesz arany betűkkel bevésve az angol Racing Calendar évlapjaiba. Szépen operált ezuttal az öreg *Bátor* és *Gonosz*, amely mindkettő csak nyak és fejhoszzsal végzett a nyerő *Moring* mögött, amely úgy látszik, csak nagy meglepetésekre született.

A nap szignaturája különben igen sok, tömredék ló volt. A versenyek crackjei alig férték a boxokba, a fogadók a totalizátor korlátok közé, a ring lakói pedig a bookmakerek köré. Nagy aranyu versenyeknek látszott a mai, pedig ez csak próbagaloppja az István-díjnak. A bookmakerek szerettek volna egy kis fedezetet összeszedni a *Zászlós* ticketekhez, de hála néhány nyerő favoritnak, ez nem sikerült egészen s így holnap délután nagyon mélyen a táskájába kell nyulnia mindegyiknek, hogy a sok plunger kielégítse. Az utolsó futás után a bookmakerek a ringben összedugták a fejüket és alkalmasint a holnapi napról, *Zászlósról* beszéltek.

A mai eredmények a következők:

I. **Nyeretlenek díja.** Díj 2000 korona. Távolság 1400 méter. *Báró Harkányi I. Feodoraja* (Wilton) első, gróf *Festetich T. Alfrédja* (Park) második, *Blaskovich Ernő* *Veszélye* (Rumbold) 3-dik. Futottak még: *Szemle*, *Ajour*, *Curtain*, *Watchman*, *Fid Fad*, *Chulalongkorn*, *Bambula*. Itélet: Másfélhoszzsal könnyen nyerve, 1½ hoszzsal 3-dik. Totalizátor: 5: 42, helyrefogadások: I. 25: 68, II. 57.

II. **Háromévesek gátverseny handikapje.** Díj 2000 korona. Távolság 2400 méter. *Geist G. Gyémántja* (Csompora) első, *Mr. Janoff Acetylenje* (Slinn) 2-dik, *Szászbereki ménes Gweneje* (Hesp) 3-dik. Futottak még: *Harsona*, *Arkanyalát*, *Plaisirchen*, *Ise*. Itélet: Egy hoszzsal könnyen nyerve, 5 hoszzsal 3-dik. Totalizátor: 5: 30. Helyrefogadások: I. 25: 40, II. 39, III. 36.

III. **Nyári handicap.** Díj 10.000 korona. Távolság 1600 méter. Gróf *Eszterházy Mihály Moringja* (Cleminson) első, báró *Harkányi A. Bátorja* (Barker) második, *Péchy A. Gonoszja* harmadik, azután *Néni*, *Lulu*, *Szeszély*, *Doge*, *Hängdian*, *Pimasz*, *Fanny*. Itélet: Küzdelem után nyakhoszzsal nyerve, fejhoszzsal harmadik, fejhoszzsal 4-ik. Totalizátor: 5: 65. Helyrefogadások: I. 25: 138, II. 25: 92, III. 25: 48.

IV. **Handicap.** Díj 3000 korona. Távolság 1400 méter. *Dreher A. Dogmája* (Bulford) első, *Tränkel százados Canterburyja* (Huxtable) második, gróf *Trautmannsdorff L. Apródja* (Wilton) harmadik, azután *Chryseis*, *Simbach*, *Balek*, *York*, *Da Capo*, *Corsica*. Itélet: Könnyen félhoszzsal nyerve, 1 hoszzsal harmadik. Totalizátor: 5: 17. Helyrefogadások: I. 25: 44, II. 25: 76, III. 25: 70.

V. **Eladó-verseny.** Díj: 2000 korona. Távolság: 2000 méter. Gróf *Bathányi Elemér Osirisje* (Poole) első; *Szemere M. Grimaldi-ja* (Lovász) második; *Rohoney Gy. Arkádia-ja* (Horváth) harmadik; azután *Karen*, *Artatlan*, *Kékes*, *S'Azám*, *Philine*, *Clärchen*, *Kadmea*. Igen könnyen öt hoszzsal nyerve, 4 hoszzsal harmadik. Totalizátor: 5: 13. Helyrefogadások: I. 25: 37, II. 25: 47, III. 25: 70.

VI. **Nyeretlen kétévesek díja.** Díj: 2000 korona. Távolság: 1100 méter. *Báró Königswarter H. Semper idem-je* (Adams) első; gróf *Károlyi M. Viveur-je* (Huxtable) második; gróf *Henckel A. Catcher-je* harmadik, azután *Baranya*, *Fainéant*, *Próba*, *Tapolca*, *Diva*, *Julis*, *Serpolette*, *Mefoi*, *Cocker*. Könnyen két hoszzsal nyerve, hat hoszzsal harmadik. Totalizátor: 5: 21. Helyrefogadások: I. 25: 74, II. 25: 186.

VII. **Nursery handikap.** Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. *Báró Springer G. Hardijja* (Wilton) első, *Dreher A. Betrügerje* (Bulford) második, *Mr. C. Wood Peninsularja* (Rumbold) harmadik, azután *Allandó*, *Garabonciás*, *Mégis*, *Megaera*, *Harvestmaid*. — Itélet: Igen könnyen három hoszzsal nyerve, másfél hoszzsal harmadik. Totalizátor: 5: 19. Helyrefogadások: I. 25: 42, II. 25: 41 és III. 25: 76.

A holnapi nap tijeit itt adjuk:

I. *Szabász—Leader*.

II. *Albatros—Cecilie*.

III. *Zászlós—Nickel—Vivó*.

IV. *Eregy—Geist-istálló*.

V. *Julis—Fonyód*.

VI. *Perle rose—Ladra*.

VII. *Philister—Berceuse*.

A Szent István-díj.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, augusztus 19.

Amióta *Resolute* a kis *Butters*-szel megnyerte *Rothschild* Náthánnak az első 80.000 koronás díjat, nincs olyan verseny, melyről annyit regélnének a lóbarátok, mint az István-díjról. Nagy finishek, súlyos letörések, véghetetlen családások fűződnek hozzá, amelyeknek emléke feljull mindig, valahányszor az István-díjra készülnek a crackek. Egész generációt pusztított ki már a Szent István-díj emberben és lóban egyaránt, úgy hogy ma, amikor *Zászlós* győzelme minden intelligens sportsman előtt befejezett ügynek látszik, méltán támad fel a plungerok aggódó lelkében a kétség, hogy nem úgy járnak-e az idén *Tartan Banner* fiával, mint tavaly *Dóriával*, mint egykor *Primás II.*-vel, a ravasz *Tokiával*...

Annyi bolond eset nem történt még a kontinensen versenyekben, mint egymagában az István-díjban rövid tíz éves fennállása után. Még emlékezzünk jól *Tokiára*, melynek speedes lábai felmondották a szolgálatot, amikor istállójárta, *Doncaster-Ignác* melléje került; emlékezzünk *Dóriára*, mely tavaly az egész nagytörbűnél együtt végleg letört; sőt emlékezzünk a derék *Primás II.*-re, mely mint mérhetően nagy favorit, támolyogva érkezett be a célhoz talán legutolsónak, amikor minden turfan a legelső helyet szánta neki. Kincesem unokájával az a különös eset történt, hogy a verseny reggelén jól megcognakoztatták, úgy hogy boitrészen futott az István-díjért. Dült ide, dült oda s a végén jockeyjával, *Liddiárd*dal együtt az utolsó között érkezett be. Másnap pedig *Liddiárd* trainerjével, *Vivánnal* együtt feltűnés nélkül elhagyta *Blaskovich* Ernő istállóját, mivelhogy akkori turfkrónikások szerint könnyen érthető logikái összefüggés volt *Primás II.* cognakja és a bookmakerek között.

Fenek és *Tartan Banner* jeles fia, az óriás *Zászlós*, e kellemetlen emlékek dacára is olyan népszerű most az István-díj előestéjén a sportsmanek között, amilyen sem *Dória*, de talán még *Primás II.* sem volt. A hírek, melyek róla *Gödrről* érkeznek, a lehető megnyugtatóbbak. *Mr. Laressey*, *Hesp* trainer tulajdon apósa éjjel nappal mellette van; minden nap konstatálja gazda és trainer előtt, hogy olyan étvágygyal eszik, mint egy kiéhezett farkas, galoppja pedig, melyet reggelentek végez, sportnyelven szólva egyszerűen „lebilincselő.” *Zászlós* különben is egyik legérdekesebb alakja a turf-nak. Jobboldalán olyan óriás szürke folt van, valami anyagjegye féle, amilyennel egy kisebb fajtájú lovat akár egészen be lehetne takarni. Lábai ruganyosak, kifogástalanok, kitarása véghetetlen, úgy, hogy a hozzáértő sportsman nem is csodálkozik rajta, hogy ha *Luczenbacher* Miklós már a verseny előtt sebében érzi a 80.000 koronát... Ki is verje *Zászlóst*, amikor első klasszisu ló létére olyan parányi teherrel indul, hogy ha igazság van a turfon, *Nickel*, *Vivó*, meg *Jablancia* valahol a távoszlopnál lesznek, amikor ő, a plungerok megelégedésére már a célkarika alatt átszaladt. 49 kiló helyett akár két könnyűterhű jockeyt magára vehet *Zászlós* és még így is nyer, így is az övé az idei Szent-István-díj. Ez a legjobb meggyőződése a Király-díj után minden intelligens sportférfinak.

Azok a merész lovak, amelyek *Zászlóssal* ilyen körülmények közt is fel merik venni a küzdelmet, a következők:

B. Harkányi I. Vivó	49	kg. lov.	Wilton
Ugyanaz Jablancia	52½	"	Adams
Tränkel száz. Longchamps	47½	"	Prudames
Báró Springer G. Lulu	61	"	Nightingal
Mr. Newmarket Malteser	49	"	Cleminson
B. Uchtritz Zs. Nickel	49	"	S. Bulford
Gr. Fesztetich T. Diadal	45	"	Sands
Mr. C. Wood Zászlós	49	"	Rumbold.

Ebben a máskülönbben jóra való lóársaságban *Longchamps*, *Diadal* és *Lulu* egyszerűen nem számítanak. *Longchamps* talán fakkerversenyben sem nyerne díjat, *Diadal*al mindig nagyzási hőbortban van a trainerje, mert határozottan rossz ló, *Lulut* pedig nemcsak a terhe nyomja, hanem az is, hogy már nem a régi jó ló többé. 61 kiló terhe *Zászlóssal* szemben még mulatságos is. *Lulu* ugyanis ma 58 kilóval egyike volt az utolsóknak a nyári handikappen, már pedig *Zászlós* 49 kilóval valószínűleg ott hagyta volna a startnál *Lulut* és társait. Ez a három ló tehát: *Longchamps*, *Lulu* és *Diadal* csak kétségbeesett outsider-chanceokkal indulnak. A többi négy ellenfele *Zászlósnak* már különb állat. *Vivó* visszanyerte két éves korabeli képességei, amelyek elég tiszteletre méltók ugyan, de annál kevésbé elegendők István-díj nyereshez; *Jablancia* még jobb lett, mint amilyen két éves korában volt, ámde hiu feltevés azt binni, hogy a kanca még 10 font teherelőnyt is adhasson a nálánál sokkal jobb *Zászlósnak*. A hátralevő két ló;

Nickel és Malteser már nemcsak jobbak az előbbieknél, hanem a turf legravaszabb alakja manapság mindakettő. *Nickel* is, *Malteser* is erre a versenyre készítették, ezért a versenyért futtatták eddig apró versenyekben, nehogy tehertöbbletet kapjanak; sőt hogy tisztességes oddsz is legyen rájuk, a két lónak korántsem végződött minden szereplése győzelemmel. Ámde ez idén nem fog segíteni a ravaszság, s ha úgy történik, amint sok ezernyi sportsman várja és akarja, akkor *Nickel* és *Malteser* messze *Zászlós* mögött érkeznek be a célhoz. *Nickel* ugyan első rangú ló, ha *Zászlós* alatt is áll, *Malteser* azonban parvenue, handikap ló. Még az sem valószínű, hogy helyre fusson.

A minthogy

Zászlós

első helyét alig lesz képes holnap valamelyik ló elvenni, úgy *Nickel* második helye is csaknem bizonyos, legfeljebb a harmadik helyért vívhat küzdelmet *Vivó Malteserrel*. De ez már nem érdekli a lóbarátokat, mert ticketek nem *Vivóra* és *Malteserre*, hanem *Zászlósra* szólnak...

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közöltöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Egyéves önkéntesek
elegánsan, izléssel és olcsón felszereltek.
Árjegyzék bérmentve küldetik.

Sorozókötelesek
díjmentesen kapnak oly könyvecskét, mely az egyéves önkéntes és elnyerésre vonatkozó magyar-német szövegű védtörvény-cikkeket, utasításokat és folyamodvány-mintákat tartalmazza.

WEINER és GRÜNBAUM
cs. és kir. udvari szabók.

II. Vilmos német császár udvari szállítói, portug. kir. udvari szabók. József főherceg udv. szállítói. József Agost főh. kamarai szállítói
BUDAPEST, IV., Váci-utca 27. sz.

KLEINO-ELYSE A LEGJOBB SCHES PEZSGŐ

„GAMBRINUS“ nagy sörcsarnok
VII. ERZSEBET-KÖRÜT 27.
A Szent-Istvánnapi nemzeti ünnepre való tekintettel a köbányai polgári söröző hirtelen

Szent-István söre
lesz kímélve. Elismert kítőnő konyha. Polgári árak.
KATONA-ZENE.

Szt. Lukácsfürdő
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Nagy kőnes iszapfürdő, melynek 620 méter nagyságú nyitott medencében a forrásvíz naponta kétszer megújul. Mindenféle gyógy és üdülőfürdők. Kítőnő szállodák. Vendéglő sajtó üzemb. Olcsó árak. Prospektus ingyen küld az igazgatóság.

Wien Hotel Belvedere
nächst Süd. Staats-Aspangbahn Arsenal III. Gürtel 27.
„Stadtbahn“-Station: Arsenal.

Köszönetnyilvánítás.

Ami súlyos veszteség alkalmából, mely családunkat a bekövetkezett haláleset által érte, a részvét oly nagy mérvben nyilvánult, hogy igazán képtelenek vagyunk a hála adóját külön-külön leróni. Ez uton fejezzük ki tehát hálás köszönetünket mindazok irányában, kik a nehéz megpróbáltatás óráiban részvételükkel iparkodtak fájdalmunkat enyhíteni.
Budapest, 1899. augusztus 19.

Fürst Jakob és családja.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ **Eltüntetett szavazatok.** A múlt év december havában a bajai közigazgatási bizottságban két hely fűresedett meg. Az ellenzék jelöltjei *Sáárdy János* földbírtokos és *dr. Nyiraty János* ügyvéd voltak, kik közül egyedül *Nyiratyot* választották meg. A választás után nyolevan tekintélyes bajai választófeljelentést tett a választói jog megsértése miatt s *Fülker Gusztáv*, a cisztéri rendi főgimnazium igazgatóját, *Scheibner Gyula* főkapitányt, *Weisz Nándor* városi tanácsost azzal vádolta, hogy a *Sáárdy Jánosra* beadott szavazatok közül nyolevanat egyszerűen eltüntetett. A feljelentés folytán a szabadkai királyi törvényszék megindította a vizsgálatot s most hozta meg ebben a bűnygyben a **beszüntető végzést**. Az ellenzéki körök erre nyomban megbízták *dr. Nyiraty János* és *Günther Antal* ügyvédekkel avval,

hogy a végzés ellen adják be felebbezésüket, egyúttal pedig íveket köröznek városzerte, melyekben arra szólítják fel a polgárokat, hogy ne küldjék gyermekeiket a cisztériek gimnaziumába.

§§ **Illetékességi határozat.** A budapesti áru-és értéktőzsde választott bírósága egy pörben leszállította illetékességét, mert a keresethez csatolt kötelezvénynek ez a kitétele: „Im Streitfalle entscheidet das Börsenschiedsgericht“, nem fejezi ki minden kétséget kizáró módon azt, hogy felek a budapesti tőzsdebírószék illetékességének vetik alá magukat. A budapesti királyi ítélőtábla azonban az első bíróság végzését megváltoztatta, az eljáró tőzsdebírószéket a kereset felett illetékesnek kimonodta s okul a következőket hozta föl: A kötelező legyenek végsősrát: Im Streitfalle entscheidet das Börsenschiedsgericht, a K. T. 205. §-ának figyelembe vételével nem lehet másként értelmezni, hanem csak akként, hogy a felek a budapesti áru-és értéktőzsde választott bíróságának illetékességét kötétkötték ki, mert tőzsdebírószék az országban csak Budapesten van és így kétségtelen, hogy a különben is Budapesten lakó szerződő feleknek (akik kereskedők, sőt alperes budapesti tőzsdeügynök) szándéka vidéki termény- vagy gabona-csarnok választott bíróságának, vagy éppen valamely külföldi tőzsdebírószéknek kikötésére nem irányulhatott.

§§ **A tenorista papagálya.** A dolog nem a tenoristán kezdődik, hanem *Krausz Simon* háziúron. Ez a háziúr boldog ember lenne különben, ha nem volna három olyan gyereke, akik miatt idő előtti megöszült. A csemétek ugyanis a legszemérszedettebb huncutságokon törték mindez ideig a fejüket s e téren oly vívmányokkal díszelkedhetnek, aminőkkel ritka gyerek. A legujabb „ügy“ az volt, mikor ebbe a történetbe belehozta a tenoristát meg a papagályt. A papagály a tenoristát volt s egy napon a hozzáértők azt konstataálták rajta, hogy patkány-méregnek lett az áldozata. A megindított nyomozás kiderítette, hogy a papagály gyilkosai a *Krauszgyerekek*. Természetes, hogy a tenorista nem hagyta ennyibe a dolgot, hanem átment *Krausz papához* s kárterítést követelt.

— Tudja mit? — mondta *Krausz ur* — tömessen ki a papagályt s adok tíz forintot.

— En nem alkuszom...

— Nem?! A maga baja. Akkor nem kap semmit! Aláz! szolgája!

A tenorista azonban nem távozott, hanem egy unalmas s már általán ismert párbeszéddel annyira felizgatta *Krausz urat*, hogy az alaposan nyakon teremtette a kárvallozt énekest.

A folytatás ismeretes. A tenorista panasza ment, *Krausz ur* egyezkedett s végre a pófont is, papagályt is kifizette ötven forintal.

A „kölykök“ mellé azonban egy kiszolgált pandurt fogadott, aki most állandóan örködik erkölcsi életük felett.

§§ **Egy vasutizgazgató bűnygye.** A kolozsvári törvénysek ma hirdette ki az ítéletet, *Reményi*, a közúti vasúti igazgató ügyében. Az igazgató vezetése alatt álló vasut egyik kocsija ugyanis két embert gázolt el, miért is *Reményi ellen*, a kötelese felügyelet elhanyagolása címen indították meg az eljárást s **egyévi fogházbüntetéssel** sújtották. A mozdonyvezetőt csak **négy havi fogházra** ítélték.

TÁVIRATOK.

Konstantinápoly, augusztus 19. *Gesov* és *Ton-csev*, akiket a szultán tegnapi s szelámlík után fogadott, a *Medsidje*-rend nagyszalagját kapták.

Osztrák miniszterek a királlyal.

Ischl, augusztus 19. *Gróf Thun* miniszterelnök és *ylant-Rheidt* közoktatásügyi miniszter ideérkeztek. *Thun* grófot a király délelőtti fogadta, a kiballgatás délelőtti 10 órától 1/2 óráig tartott. Ezután a király hosszabb kiballgatáson fogadta *Bylandt-Rheidt* grófot. Mind a két miniszter részt vett a családi ebéden. Éjjel elutaztak.

Török hajtóvadászat.

Konstantinápoly, augusztus 19. Az örmény pátriárkátus erélyesen tiltakozott az állítólag gyanus örmények folytonos letartóztatása ellen, akik között állítólag gyermekek is vannak. Az állítólagos összesküvésokről, az örmény forradalmárok megérkezéséről szóló jelentéseket a rendőrség mindenféle visszafeléseire vezeték vissza.

Délamerikai államszövetség.

Rio de Janeiro, augusztus 19. *Roca* elnök délután hazautazott *Buenos-Ayresbe*. Hír szerint *Campos Salles* áprilisban viszonozni fogja látogatását.

London, augusztus 19. A *Times*nek azt jelenték *Rio de Janeiro*-ból tegnapi kelettel, hogy *Roca* elnök látogatásának eredményéről egyelőre semmi bizonyosat nem tudnak, csak azt, hogy megállapodtak a két állam kereskedelemnolitikai viszonyát ja-

vitó intézkedésekben, továbbá a közegészségügyre és a büntetészek kiadására vonatkozó rendszabályokban.

Transzvál fegyverkezék.

London, augusztus 19. A *Standard*nak jelentik *Johannesburgból* tegnapi kelettel: A transzvál kormány európai képviselőjét, *Leyds dr-t*, utasította, hogy miharább *Lisszabonba* utazzék és a *Portugáliával* kötött egyezmény VI. cikke alapján engedelmet kérjen **lövészek kirakására**.

Fokváros, augusztus 18. (*Reuter*) Ma este innen a lakosság lelkes tüntetése mellett **egy önkéntes csapat ment Buluwayoba**. Transzvál állandóan nagymennyiségű aranyérmet rendel, amelynek összege a rendes szükségletet meghaladja.

Új szigetek.

Tromsø, augusztus 19. A *Capella* halászhajó révén újabb részletek kerülnek nyilvánosságra *Wellmann* expedicióról. Az expedició szeptember 11-én elérte a *Hellerfokot*, azután folytatta útját egészen 82 fok 5-ig. *Ételkészítést, ruháit és műszereit elvesztette az expedició*. Október 21-én az expedició *Djorvikot* és *Bentzent* a *Haller-foknál* hagyta s tovább ment a *Wilczek-földig*, amelynek keleti oldalán két nagyobb szigetet fedezett föl.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, augusztus 19. Az *Osztrák Hitelintézet* augusztus 12-én a részvénytőkének 40 millióról 50 millió frtra való fölemelése tárgyában tartandó rendkívüli közgyűlése alkalmából szétosztott jelentés különösen a gazdasági viszonyok jelentékeny fellendülését emeli ki és utal arra, hogy ez az állambel lényeges megszilárdulásában jutott kifejezésre. Fegyelmremelés volt éppen a legutóbbi időben állam-papírjaink csekély áringadozása a külföldi járadékok nagy árcsökkenésével szemben. A készfzetések felvételére tett előkészületek váltóárforlyamunkat érvényes módon stabilizálták és konstataható ennek kedvező visszahatása a kereskedelemre és az iparra, melyekre nézve a hazai bankokra való támaszkodás mindinkább szükséglettel válik. A legközelebb várható részvényregulativumtól a jelentés több technikai nehézség elhárítását várja, miáltal megkönnyítették a bankok részvétele az ipari alapításokban. Hogy az intézet minden váratlan követelményekkel szemben készen álljon, az igazgatótanács a részvénytőkének 10 millió forinttal való fölemelését indítványozza, még pedig 62.500 drb. 160 forint névértékű részvény kibocsátása által, melyek az intézet jövedelmében 1900. január 1-től fogva részesedni fognak. Az igazgatótanács abban a helyzetben van, hogy jelentheti, hogy az intézetel barátságos viszonyban álló bankokból és bankházakból alakított konzorciummal megállapodások jöttek létre, melyek az egész emissziót oly árfolyam mellett biztosítják, mely által az összes idevonatkozó költségek fedezése után a kiadandó részvények névértékén felül 10 millió forintnyi bevétel fog elérni; a határozathozatal arra nézve, hogy a több-bevétel mely tartalékalapokba lesz elhelyezendő, egyelőre a legközelebbi rendes közgyűlésig függőben marad. Az igazgatótanács továbbá indítványozza, hogy adjanak neki felhatalmazást, hogy a kibocsátandó részvények egyharmadát a hitelintézet alapítónak és kétharmadát a részvényeseknek, még pedig mindegyiknek ugyanazon az árfolyamon, átvételre felajánlja.

Bécs, augusztus 19. (*Ausztria-Magyarország külkereskedelmének kimutatása 1898-ról*.) A behozatal 8198 millió forintra rugott az 1897. évi 7553 millió forintnyi behozattal szemben. A kivitel értéke 8076 millió forint volt az 1897. évi 7662 millió forintnyi kivittel szemben. 1898-ban tehát a behozatal 122 millió forinttal nagyobb volt a kivitelnél, holott 1897-ben a kivitel haladta meg a behozatalt 109 millió forinttal.

Berlin, augusztus 19. (*Gabonapiac*.) Az oladók tartózkodása miatt a buza és rozs szállítási ára 1/4 márkával emelkedett. Zab tartott. Az idő változó.

Berlin, augusztus 19. (*A Budapesti Napló tudósítójának távirata*.) *Esti forgalom*. Négy százalékos magyar aranyáradék ——. Magyar koronajáradék ——. *Osztrák hitelrészvény* 243.—. *Osztrák-magyar államvasut* 150.10. *Déli vasut* 33.75. *Északnyugati vasut* ——. *Elbavölggyi vasut* ——. *Orosz bankjegy készrész* ——. *Buschtiehradi* ——. *Orosz bankjegy* 216.20. *Ultimo*. *Lombard* ——.

Frankfurt, augusztus 19. *Árfolyamok augusztusra*. (*A Budapesti Napló tudósítójának távirata*.) *Esti forgalom*. *Osztrák hitelrészvény* 243.—. *Osztrák-magyar államvasut* ——. *Déli vasut* ——. *Osztrák aranyáradék* ——. *Olasz járadék* ——. *Laura-kohó* ——. *Harpeni* ——. *Discont* ——. *Alpési* ——. *Bécsi bankjegyesület* ——. *Csendes*.

New York, augusztus 19. *Liszt* helyben 2.65. *Buza* augusztusra ——. szeptemberre 77 1/2, decemberre 80 1/2. *Tengeri augusztusra* 38.

Chicago, augusztus 19. *Buza* augusztusra 72 1/2, tengeri augusztusra 32 1/2.

MÓKA BÁCSI MESÉI.

A bakkecske.

Holt volt, hol nem volt, volt egyszer egy ember, annak volt három lánya. Mindhárom szépen felnőtt s az apjuk nagyon szerette volna tudni, kihez mennek férjhez a lányai.

András-nap előtt azt mondta nekik:

— Édes lányaim, ma egész nap bójtöljétek, ne egyetek, ne igyatok, akkor majd megálmódjátok, ki lesz az uratok.

Jól van, a lányok szót fogadtak az apjuknak s amikor reggel felébredtek, kérdezte az ember a legidősebbik lányától:

— Mit álmódtál, édes lányom?

— Oh, én azt álmódtam, hogy a szolgabíró lesz az uram.

Aztán kérdezte a középsőtől:

— Hát te mit álmódtál, édes lányom?

— Oh, én azt álmódtam, hogy engemet majd az ispán vesz el feleségnek.

Aztán megkérdezte a legkisebbiket:

— Hát te mit álmódtál, édes lányom?

— Jaj, ne is kérdezz, édes apám, olyan rosszat álmódtam.

— De csak mondd el!

— Oh, édes apám, én bizony azt álmódtam, hogy engemet egy bakkecske vesz el.

És elfakadt sirva. Megijedt az ember, mert nem szerette volna, hogy bakkecske legyen a lányának az ura és megparancsolta neki, hogy ki ne mozduljon a szobából, így legalább majd nem viheti el a bakkecske.

Be is esukódott a lány a szobájába, három hétig ki sem mozdult, hanem egy nap gondolta magában:

— Egy kicsit csak kimehetek!

És lement az udvarba. Alig hogy lent volt, egyszerre honnan, honnan nem, ott termett egy nagy bakkecske, szarvára öltötte a szép leányt és elszaladt vele. Hiába mentek utána, el nem érték.

A kecske pedig szaladt vele, szaladt egész nap, utójára bevitte egy rengeteg erdőbe. Az erdő közepén volt egy ház, abba bement vele és a legszebb szoba közepén letette.

— No most, azt mondja, itthon vagyunk. Gondját viselheted a házamnak meg magamnak.

Ránézett a lány a kecskére s majd kirázta a hideg, olyan csunya volt. Az orrából csak úgy folyt a piszok, a szája is nyálzott, csak a szakáll volt szép, az szép hegyes volt.

No de most már mindegy volt, itt volt. Fogta a kendőjét, megtörölte a kecskének az orrát, száját, hogy ne legyen olyan csunya, a kecskének pedig úgy tetszett, hogy mekegett belé:

— Me-e-e, szép mátkám,
De jó vagy te hozzám!

Azután elfutott, hozott aranyos tálcán jó ételt, italt és oda tette a leány elé, hogy egyék, igyék. Evett, ivott is szegény, mert nagyon éhes volt, aztán lefeküdt és aludt reggelig.

Reggel felébredt, hát látja, hogy a kecske házában minden piszkos, ronda. Hamar fogott egy sóprút, kisöpörte a szobákat, mindent szépen eltörölgetett s mikor ez megvolt, lement az udvarra s ott is eltisztogatt mindent. Megörült neki a kecske és azt mekegte:

Ugy, ugy, ugy, me-e-e,
Szedte vette szemete.
Pusztítsd csak, szép mátkám,
Jaj, de jó vagy hozzám!

Mikor elvégezte a tisztogatást, egyszerre egy csapat feecske röpült az udvarra. Megkérdezte őket a lány:

— Honnan jöttök, kedves fecskéim, talán az én szülőföldemről? Mi hirt hoztok? Mi jót tudtok?

És a fecskék azt felelték:

— Onnan jövünk, onnan bizony, édes apád házából. A legidősebbik nénédet megkérte a szolgabíró, holnapután lesz a lakodalma.

Nagyot sóhajtott a lány, mikor ezt hallotta és azt mondta:

Oh aranyos jó fecskék,
Bár én is ott lehetnék!

A bakkecske meghallotta, mit beszélgetett a lány a fecskéikkel, odament hozzá és azt mondta:

— Iszen ha egyéb bajod nincs, te is ott lehetsz a lakodalmon.

Megörült a lány és mindjárt el akart indulni, csak egy gyalogosan.

— Ne siess olyan nagyon, azt mondta a kecske, elég jókor lesz holnap is. Aztán csak nem mehetsz ilyen csunya ruhában lakodalomra!

Jól van, ott maradt a lány és lefeküdt, aludt reggelig. Reggel felébred, hát mi van ott az ágya előtt? Olyan szép arany ruha, hogy csupa csoda. Mindjárt rá is vette s mikor a tükröbe nézett, alig ismert magára, olyan szép volt.

Azonban csak jön ám be a bakkecske és mondja neki:

— Menj le, vár már a kocszi az udvarban!

Csakugyan ott volt egy gyémántos üveg-hintó, hat kecske volt befogva, aztán beleült a lány és úgy mentek vele a kecskelovak, mint a gondolat. Még jól körül se nézett, már otthon volt az édes apja házában.

Mikor belépett, javában állt a lakodalom. Mind nézték, micsoda egy királykisasszony jön itten. No volt aztán öröm, mikor megismerték. Jaj, iszen ez a mi leányunk! Aztán még kétszer jobban mulattak.

Mulatnak, mulatnak, egyszerre csak beállít egy gyönyörűséges legény. Nem igen kért

engedelmet, hanem derékon kapta a legkisebbik leányt és úgy megtáncolt vele, hogy mind abba hagyták a táncolást, csak ezt a szép párt nézték. Hanem amint javában táncolnak, hirtelen megáll a legény és az egész vendégsereg füle hallatára azt kiáltja oda a táncosnéjének:

— Bezzeg otthon nem így volna
Te bakkecske menyasszonya!

Aztán elment.

Elszögyelte magát a lány, hogy így világ csufjára bakkecske menyasszonyának mondták, hamarosan kiszaladt a lakodalmas házból, fölült a hintójára és elment haza az erdőbe.

Mikor hazajött, minden föl volt fordulva. Az udvar, a szobák mind piszkosak voltak; a kecske is tele volt piszokkal, nyállal, csak a szakáll volt szép, az szép hegyes volt.

A lány szépen megtörölte a kendőjével a kecskét s ez úgy megörült neki, hogy csak úgy mekegett belé:

— Me-e-e, szép mátkám,
De jó vagy te hozzám!

Azután kisöpörte a szobákat, az udvart, mindent letörölgetett s amint ezt tette, a kecske egyre mekegte:

— Ugy, ugy, ugy, me-e-e,
Szedte vette szemete,
Pusztítsd csak, szép mátkám,
Jaj de jó vagy hozzám!

No, ott volt egy pár napig. Amint egyszer nézeget ki az ablakon, megint arra röpül egy csapat feecske. Megkérdezte őket a lány:

— Honnan jöttök, kedves fecskék, talán az én szülőföldemről? Mi hirt hoztok? Mi jót tudtok?

És a fecskék azt felelték:

— Onnan jövünk, onnan bizony, édes apád házából. A középső nénédet megkérte az ispán, holnap lesz a lakodalma.

Nagyot sóhajtott a lány, mikor ezt hallotta és azt mondta:

— Ó aranyos jó fecskék,
Bár én is ott lehetnék!

A bakkecske meghallotta, odament hozzá és azt mondta:

— Iszen, ha egyéb bajod nincs, holnap te is ott lehetsz a lakodalmon, majd olvitellek megint.

Másnap reggel még szebb ruhát talált a lány az ágya előtt, még szebb hintó várt rá az udvaron, aztán felült és még jól körül se nézett, már otthon volt az édes apja házában.

Mikor belépett, megint javában állt a lakodalom. Mind azt hitték, hogy valami királykisasszony jön. Hej, de megörültek aztán, amikor megismerték, hogy ez az ő lányuk és még kétszer jobban mulattak.

Amint javában mulattak, megint bevetődött

REGÉNY.

Grubbe Mária.

— Dán regény. —

Irta: JACOBSEN J. P.

— Csend! Csend! — hangzott most. — Vigyázatok, adjatok helyet Gyldenlöv generálisnak!

Egy magas alak lovagolt el mellettük. — Eljen Gyldenlöv, a vitez Gyldenlöv! — ordította a tömeg s a levegőbe dobálva a sapkát. A tábornok a töltések felé lovagolt.

A tömeg széteszolt, egyre kevesebben álltak már az utcán.

— Mégis csak furesa, mondta Geert, — hogy félholtra verjük azt, aki békét prédikál s s megéjenezük azt, aki legjobban akarja a háborút.

— Isten áldja meg Pyper Geert, Isten áldja! Nyugodalmas jó éjszakát! — mondta a szatócs s sietve hagyta ott a kőpfestőt.

— Ez is a Mette papucsától fél — morgogta a kőpfestő s elkullogott.

Odább, a kőlépesőn ült Kiim Jesper, a pap. Véres fejét a tenyerébe hajította. Odafent a töltésen lassan lépkedtek az örök s kinéztek a messzisébe. Itt esend volt, mélységes esend, bár ezernyi ellenség táborozott a város alatt.

NEGYEDIK FEJEZET.

Veressárga fénysugarat lövelltek a szemhatáron s meggyújtották maguk felett a levegőt, mely

gyenge, rózsaszínű lánggal égett. Kallebostrand felett a felhők lila és vörös visszfénye közt jött fel a nap. A harmat csillogott a fűvoken, a verbekek csiripeltek a háztetőkön, a kertekből pedig könnyű, finom illat szállt fel.

Az egyik kapunál kürtszó hallatszott, melyre a többi kapuk örei feleltek. Az örök gyorsabban lépkedtek örhelyeiken, megigazgatták ruháikat.

A legészakibb sáncon Gyldenlöv Urík állott és a sirályokat bámulta, melyek vitorlás rőpeléssel szántották végig a sánc-árok csillogó víztükrét.

Husz éves életének emlékei merültek föl lelkében. Puha rózsák illatában, zöldelő friss erdők illatában, a vadászütköz hangjában, hegedűk zengésében, susogó selymek suhogásában tértek vissza. Holstein város pirosló tetői csillantak fel előtte. Édes anyjának, Pappen Margitnak magas alakját látta, a fekete énekes könyvet és a hófehér kezeket; aztán megvillantak előtte a szeplős komorna keskeny kis lábai s a vivőmester kékes-piros duzzadt arca. A gottorpi kert, a szénakazlakkal megrakott mezők, a Henrik vadász házikója, a kis templom varázslatos félhomálya, bugó orgonája sovány, Krisztusa, aki mindig kis piros lobogót tartott kezében, mind-mind elvonultak lelke előtt.

A kapunál megint trombitaszó hallatszott, a napfény pedig vakítóan, melegen tört elő és elriaszította a felhőket és a fátyolosított hangokat.

Aztán a vadászat jutott eszébe. Az első szarvas, melyet lelőtt s melynek vérével az öreg Dettmer vadászszá avatta őt, mialatt a hajók reccogó kúrtjeikbe fújtak. Aztán a Maléne kisasszony bokrétejára, a külföldi utazás, egy harmada reggelen megvivott első párbaj, az udvarnál

végigtáncolt első bál, a magányos bolyongások a város kapuja előtt, az első fejfájás az éjjeli dorbézolás után. Aztán sorra jöttek a lányok. Poháreséngés közt, aranyos felhőbe takarva Lizi, Lotti, Mártha, valamennyinek hófehér a nyaka s gömbölyű a karja. Végre a koppenhágai utazás, a király kegyes elismerése, a zajos és mégis unalmas udvari élet, a szilaj éjszakák, mikor patakokban folyt a bor s vad esókok közt tünt föl a hajnal: aztán az ipstrupi kert, vagy a hillerödi kastély aranyos oszlopai közt megtartott suttogó találkák.

Mindezeknél azonban jobban világított Urne Zsófia lángoló fekete szemé, s mindezeknél jobban figyelt kéjes, pompás hangjára, amely hófehér karokként esalta őt magához.

A bokorból kihangzó zörgés verte fel álmodozásából.

— Megállj! — kiáltott.

— Csak Dániel vagyok, kérem, Knopf Dániel — felelte egy kis közsénymarta ember, miközben előmászott a bokorból és meghajította magát.

— Te vagy? ezer ördög! mit csinálsz te itt ilyenkor?

A kis emberke szomorúan bámult maga elé.

— Hej Dániel, Dániel! — mondta Frederik Urík és mosolygott, ezt az éjszakát sem húzták ki sértetlenül a kohóból, a „német“ ugyancsak befűtött.

A közsényves fölfele kuszott a sáncon. Knopf Dániel, akit alacsony termete miatt „kurta-lábu“-nak csufoltak, vagy husz-huszonöt évvel ezelőtt még gazdag kereskedő volt s épp oly híres volt az éles nyelve, mint az éles kardja. Mindig főnemes ifjak társaságában lehetett őt látni s főleg azok között volt otthonos, akiket

Somogyi Mór

államilag képesített okleveles zenetanár, zongoraművész magán-

Hatodik évfolyam.
ZENE-CONSERVATORIUMAI

IV. Károly-körút 2., és VII. Erzsébet-körút 44. I. em.

ZONGORA, ÉNEK, HEGEDŰ, cimbalom, drámai előadás és az összes vonó- és fúvó hangszerekre való tanszakkal, kiténő szaktankönyvek oktatása mellett.

TANDIJ zongora, vonó- és havi 5 forint, fúvó hangszerekre a felsőbb osztályokban havi 7 frt, énekre 12 frt. mindkét intézetben Beiratások augusztus 22. napjától d. e. 10-12, d. u. 3-6.

az a gyönyörűség legény. Akár akarta, akár nem, a legkisebbik lánynak most vele kellett táncolni és amikor egy darabig táncoltak, a vendégek füle hallatára megint azt mondta neki:

— Bezzeg otthon nem így volna,
Te bakkecske menyasszonya!

És azzal kiszökött a szobából.

Elszégelyte magát a lány, dehogy maradt volna tovább, mikor így az egész világ előtt bakkecske menyasszonyának szólították és hamarosan ő is kiszaladt a lakodalmas házból.

Csak hogy amint kiszaladt, észbe jutott, ki is lehet az a gonosz legény, hová is tűnt el ilyen sebiben és szemlékedett. Hát amint szemlékedik, látja ám, hogy a pajtából egy nagy bakkecske ugrik ki, szakasztott olyan bakkecske, mint az övé az erdőben és egy pár szempillantás alatt el is tűnik.

Hamar fölgrott a hintájára és elvágta haza az erdőbe.

Haza jön, hát a bakkecske már otthon volt. Piszkos volt a szája, orra, a lány szépen megtörölte, rondák voltak a szobák, az udvar is, a lány kisöpörte, a kecske meg egyre azt mekegte:

— Me-e-e, szép mátkám,
Jaj de jó vagy hozzám!

— Az ám, azt mondja a leány, nem voltál ott a lakodalmamban?

— Dehogy voltam, dehogy voltam, itthon szomorkodtam.

No, mit csinálhatott volna, élte tovább a világát a bakkecske házában.

Egy pár nap mulva megint csak arra repültek a fecskék. Kérdezi tőlük a leány:

— Honnan jöttök, kedves fecskék, talán az én szülőföldemről? Mi hírt hoztok? Mi jót tudtok?

— És a fecskék azt felelték:

— Onnét jövünk, onnét bizony, édesapád házából. Két lányát már férjhez adta, most a te lakodalmadra készül.

Nagyt sóhajtott a lány, mikor ezt hallotta és azt mondta:

— Jaj, hogyan készülhet az én lakodalmamra, amikor itt vagyok a rengeteg erdőben, bakkecske házában?

Meghallotta a bakkecske, odament hozzá és azt mondta:

— Hadd készüljön édes apád, ha ott voltál a néniéd lakodalmán, csak elmehetsz a magadéra is!

— Hogy mehetnék? Kivel menjek? Csak nem lehetek ott magam?

— Majd elmegyek én veled. 'Sz én vagyok a vőlegényed.

Megdöbben a lány, mikor elgondolta, hogy neki most a bakkecskével kell elmenni a lakodalmára. De hát mit csináljon? Iszen mégis csak a bakkecske volt a vőlegénye.

le cercle des mourants név alatt ismertek. Frederik Ulrik volt a lelke ennek a körnek, melyet inkább a vigság, mint a műveltség jellemzett s melytől inkább féltek, mint szerettek; mind a mellett bámulták és irigyelték ezt a hírhedt kompániát.

Dániel félig az udvaronc, félig az udvari bohóc szerepét vitte köztük. A nyílt utcán s az előkelő házakban nem beszéltek vele, de a vívótermekben, koreasmákban és lebujokban nem tudtak meglenni nélküle; senkisé tudott olyan tudományosan beszélni a lapidájtékről, mint ő s olyan áhitatos hangon senkisé tartott előadást a vivás mesterségéről. Mélyen járó elméleti voltak a kockajátékról s a szerelem művészetéről s hosszú fejtegetésekben mutatta ki, hogy mily helytelen, mikor a belföldi kancát salzburgi tevérszéménél párosítják. Végül mindenről tudott egy kis anekdotát, s ami mindenekfelett imponált a fiataloknak, mindenről megvolt a maga nézete.

Mindezekon kívül nagyon szolgálatkész ember volt, sohasem felejtette el azt a különbséget, mely közte és a nemesség közt fennállott, s olyan mesésen neveléses külseje volt, a mikor részeg fővel, széles jókedvében előadásokat tartott. Sohas haragudott meg érte, ha kiesülték vagy megszárták s olyan jóindulat volt benne, hogy szívesen áldozta fel önmagát, ha egy kis parázs veszekedést el tudott háritani.

Ez volt az, a miért legjobban szerették, s ez volt, a mivel lehetővé tette, hogy ezekkel az emberekkel érintkezhesek, mert ennek a polgári nyomoréknak a nemesegek voltak féltenei, csak ezek éltek számára, csak ezek beszéltek emberi nyelven, ezeknek az élete fölött a világosság egész tengere terjedt, míg a többi rendek szintelen homályban és büzös levegőben morzsolgáltak életüket. Polgári származását jóval nagyobb szerencsétlenségnek tartotta, mint nyomorék külsejét s e fölötti elkeseredésében gyakran olyan düh szállta meg, mely az örülethez volt hasonló.

— Nos Dániel. — mondta Frederik Ulrik.

Másnap reggel, mikor fölébredt, olyan ruha volt az ágya előtt, hogy csak úgy káprázott a szeme, amint ránézett. Ugy ragyogott, mint a nap. Mire felöltözött, már készen volt a hintó, a bakkecske fölsegítette, azután melléje ült és elhajtottak. Egy szempillantás alatt ott voltak a lakodalmas háznál.

No iszen volt esodálkozás, mikor belépett a fényes ruhájában. Mind azt hitték, hogy királykisasszony. De bezzeg örültek azután, mikor megismerték, hogy ez az ő leányuk, ez a menyasszony, mégis csak hazajött a lakodalmára.

De nem örültek ám, mikor bent volt a vőlegény is. Mind nevettek, mikor meglátták a hegyes szakállu bakkecskét. No, ez szép vőlegény!

Huzta a cigánybanda, kezdődött a tánc, keresik a vőlegényt, nincs. Hanem egyszerre csak ki jön be? Az a gyönyörűség szép legény, aki már két lakodalmal táncolt itten. Most se kért senkitől se engedelmet, hanem odament a menyasszonyhoz, átfogta a derekát és táncra perdült vele.

Egyszerre csak odasugja a menyasszony az anyjának:

— Édes anyám, szaladjon ki hamar a pajtába, nézze meg, nem lát-e ott valamit.

Kiszalad az anyja a pajtába, hát amint ott nézgelődik, ott lát a sarokban egy bakkecskébört. Megy vissza a lányához, megmondja neki, mit látott.

— Jaj, édes anyám, azt mondja, fogja hamar azt a kecskebört, dobja a kemencébe.

Az asszony úgy is tett, fogta a kecskebört, bedobta a kemencébe és elégette.

Abban a szempillantásban, amint a bört elégette, egyszerre ezer meg ezer ember jött oda a lakodalmas ház elé, mind azt kiabálta:

— Éljen a mi királyunk meg a királynénk, mind meg vagyunk váltva.

Megijed a szép legény, hogy mi ez, mi ez, ki akart szaladni, de a menyasszony megfogta és azt mondta:

— Ne szaladj, ne szaladj, úgy is tudom, hogy te vagy a vőlegényem, elégettük a kecskebörtöt.

— No hál, Istennek, azt mondja, hogy ezt megtették, most már meg vagyok váltva az egész országgal. El voltam átkozva, de te megváltottál, hogy kétszer is visszajöttél hozzám, feleségem lettél és a kecskebörtöt elégettél.

Azután kezdődött csak az igaz lakodalmal. Három hétig egyre táncoltak, ettek, ittak, mulattak s mikor vége volt a lakodalomnak, a fiatal király haza vitte a feleségét az országába. Ott sokáig boldogan éltek s ha meg nem haltak, most is élnek.

amikor a kis ember melléje ért, — az se volt valami kis felhő, amely a szemed előtt állt az éjjel, miután úgy látom, hogy olyan igen nagy biztonságban s olyan szárazon fekszel itt a bokorban, mint a Noé bárkája az Ararát hegyén.

— Oh, Kanári hercege, tévesen méltóztatol beszélni, ha azt hiszed, hogy ezt az éjszakát valamelyik koreasmában töltöttem veled!

— De mi az ördög lelt téged? — kérdezte Frederik Ulrik türelmetlenül.

— Oh, Gyldenlay uram, — mondta Dániel komolyan és könyes szemekkel pillantott fel, — nyomorult ember vagyok.

— Szatócás kutya vagy! Féltem a heringes hordódat, hogy elviszik a svédék vagy azért nyafogsz, mert félsz, hogy a sáfrányodnak elvész az ereje, s a bors meg a paprikamag elpenészedik a boltodban. Oh te garasos zsvány te! Mintha most, mikor a királyt meg az országot végtörölés fenyegeti, nem gondolhatna másra a jó polgár, mint a maga redves holmijára!

— Oh, Gyldenleu ur!

— Eredj a pokolba nyafogással!

— Nem uram, mondta Dániel ünnepélyesen és egy lépést hátrál, nem a heringes hordómat siratom, vigyen el az ördög minden heringet és sáfrányt, de amikor az embert tisztetik is, közlegények is úgy elkergetik, mintha beestelen volna, az bűn, igazságtalanság uram! És azért hente-regtem az éjjel a fűben és azért nyivogtam, mint a kivert kutya, azért rángatóztam, mint a legnyomorultabb kuszó, mászó rovar s azért kiáltottam szertelen kinomban az erek urához, mert én vagyok az egyetlen, akit kidobnak; akinek elszáradt a karja, aki nem tud fegyvert viselni, míg minden szolgának és mesterlegénynek kardot nyomnak a kezébe.

— De hát ki az ördög utasított el?

(Folytatás következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Ninon dalaiból.

Eddig, ha édes, megcsókoltál,
Be kellett hunynom a szemem,
Ha átkaroltál, átfutotta
Szívemet titkos félelem.

Mióta hűséget fogadtál,
Csókodra arcom felragyog,
Ha nem csókoloz meg, nem karolsz át,
Lehangolt, félték, hús vagyok.

Szentessy Gyula.

+ **A királyné és a kis leány.** Ismét egy azokból a megható kis történetkékből, amelyekben koronás alak vegyül el a nép egyszerű gyermekei között. Néhány héttel ezelőtt történt. Margit olasz királyné Róma egyik távoli külvárosában járt s egy kis lányt pillantott meg, akinek kedves lénye fölkelte a figyelmét. Oda hívta magához a gyermeket és elmulatgattat vele. Megkérdezte:

— Mit tudsz, kicsikém? Tudsz már varrni és kötni?

— Igen, signora, tudok már harisnyát kötni.

— És tudod-e, ki vagyok? — kérdezte azután a királyne.

— Természetesen, Signora, — felelte a gyermek — te a királyné vagy.

— Nagyon helyes, gyermekem. Hát kössél nekem egy pár harisnyát és küldd el a palotába.

Néhány nap mulva a királyné megkapta a harisnyákat s rögtön küldött jutalmul a kis leánynak egy pár rózsaszínű harisnyát. Az egyik cukorkákkal volt megtöltve, a másikban pénz volt. A kis lány rögtön válaszolt, de ugyancsak más volt a levélben, mint amit a királyné várt.

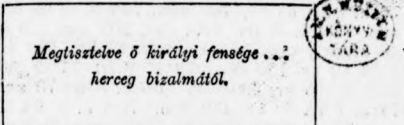
Signora, — így szöjt a levél — szép ajándékok csak fájdaimat okozott nekem. A pénzt elvette az apám, a cukrot a bátyám ette meg, a rózsaszínű harisnyákat pedig az anyám viseli.

+ **Fejedelmi jachtokról.** Az angol királynő épp mostanában építtetett magának egy jachtot, amely angol forrás szerint négyszázezer font sterlingbe került. Ez a legszebb hajó azok között, amely valaha angol uralkodóé volt. De van azért mégis egy jacht, amelyel az angol királynőé távolról sem vetekedhetik s amely körülbelül kétszer annyiba is került. A hajó neve Sarkesillag és a gazdája az orosz cár. Berendezésre s pompára nézve különb nincs is a világon. Magához az ebédlőhöz, amelyben százötven ember fél el, vagy félmilliót költöttek díszítésre. Híres festőknek a festményei díszítik a szalont és a kabinokat, s a legkiválóbb faragások egészítik ki a díszet. A hajón van gazdag könyvtár, zeneterem és a földélezen egy gyönyörű szökőkút fehér márványból. A cár ezt a hajót csak ritkán használja, különösen fejedelmek fogadása alkalmával. Gyakrabban jár azonban a Standarttal, amely keskenyebb, gyorsabb járásu és nem is került annyiba, mint a Sarkesillag. De azért elegancia és kényelem dolgában nem marad éppen el a Sarkesillag mögött. Van rajta egész sor szoba a cár, a carné és az anyacarné számára, továbbá van ugyancsak könyvtára, zene- és billiárd-szobája. Az ebédlő kiüncseli, nehéz függő lámpái ezüstből valók, a fürdőszoba márványból, ezüstből. A legtöbb ajtó elefantcsonttal és gyöngyházzal dusan ki van rakva. Amióta ez a jacht megvan, annyit szépitettek rajta, hogy most talán már másfélszer annyit ér, mint amikor készítették. A német császár Hohenzollernnek ezekhez a hajókhöz képest nagyon egyszerű és olcsó, de sebesség dolgában előjár.

+ **Gen-So-Kin.** Ennek a névnek a viselőjével Koreának alighanem dolga lesz még. Vissza kell térni abba az időbe, amikor a koreai császárné még élt. De ámbár élt a császárné, a császár mégis szerelemről gondolkodott. Sőt lépéseket is tett, hogy az ország legszebb leánya előkerüljön, s az ő keblére boruljon. Tei, az udvar egyik tisztviselője, kapta a megbízást ennek a leánynak a felkutatására. Tei bejárt az országot és visszatért Gen-So-Kinnal, egy szegény család tündöklő szépségű leányával. Teinek az izlése nem tért el a császártól, mert ennek is nagyon tetszett a leány, a kiből rögtön udvarhölgyet csinál. Hanem igenis nem tetszett Gen-So-Kin a császárnénak, amikor észrevette, hogy mi szándéka van vele a férje urának. Megszabadulni tőle, megszabadulni mindenáron! És elhatározta, hogy megöleti. Azt is tudta, hogy ki szerezte meg ezt az igaz gyöngyöt a császárnak, azért először is Teit székeltte ki az országból, pedig az már a testőrség tábornoka volt az ura hálás jóvoltából. De a császár nem tartotta az emberét, mert aldiában véve nagy papucs-

hős volt. Most már a szép Gen-So-Kinra került volna a sor, ekkor azonban közelépett Ko. Egy másik udvari riválistól. És megszüktette Gen-So-Kint. Három év óta bujdosott már a fiatal pár, akkor meggyilkolták a császárnét, Eltemették. Akkor mindjárt Gen-So-Kinra gondolt a császár. Csak még jobban szerette őt. Felkutatatta Kot és Gen-So-Kint, az udvarhoz hozta őket, s most Gen-So-Kin Korea Pompadourja. Már-már a császárné. Egy kis komoly akadály merült fel a karrierje előtt. Ugyanis a három esztendő barangolás alatt egy piaci Kó-cskának adott életet. Amikor a császár ezt megtudta, akkor bizony dühös volt. De aztán megbékült.

— **A herceg bizalma.** Angolországban egy régi törvény értelmében az a kereskedő, akinél valami fejedelmi személyiség csak egyszer is vásárolt, minden megkérdezés nélkül használhatja a királyi, vagy hercegi szállítói címet. Ebből aztán ugyancsak jó vicceket csinált egy zálogháztulajdonos. Egy fiatal herceg pompásan átmulatott éjszaka után nagy pénzzavarba jutott s mert nem segíthetett magán másféleképpen, a zálogházra gondolt. Sokáig botorkált, végre ráakadt egyre és egyik pompás gyűrűjét ott hagyta. Hát néhány nap múlva csak ott ékeskedik a zálogház fölött egy tábla, amelyre aranyos betűkkel ez van írva:

A tábla azonban eltűnt néhány nap múlva. Az a hetilap, amely ezt a kis kalandot a világba szétkürtölte azt is tudja, hogy a királyi családúak egy tagja tekintélyes összeget ajánlott fel, hogy a táblát eltüntessék, de csak nagy nehézségek után sikerült ennek a célnak az elérése.

— **A világ leghosszabb vasútja.** Azok a mérnökök, akiket a transz-amerikai vasut kérdésének megoldásával bíztak meg, megtették már előterjesztéseiket a washingtoni kormányhoz. A terv, amelyet az amerikai hagyományok szerint bizonyára a legrövidebb idő alatt fognak megvalósítani, abban áll, hogy Észak-Amerikát és Dél-Amerikát a Panamaföldszoroson át vasutal kössék össze, amelynek a hosszúsága tizenhét ezer kilométer volna. Ennél hosszabb vasuti vonal nemcsak hogy nincs, hanem ilyen még csak megközelítőleg sem terveztek. A Fokföldet Kairóval összekötő vonal, ha ugyan létre hozták, mert eddig csak tervben van meg, csak tizenkétezer kilométer volna. A transz-amerikai vasut New Yorkból indulna ki Laredo irányában a mexikói határon, azután áthasítaná Mexikót, Guatemalát, Salvador és Honduras köztársaságokat, Nicaraguát, Costa Rica köztársaságát, Columbiát, Ecuadorot, Perut, Bolíviát és az argentiniai köztársaságát. A végállomás Buenos-Ayres volna. A tizenhét ezer kilométeres vonalból négyezerhét százhatvan millió megvolna. Az egész vonal nyolcszázhatvanöt millió dollárba kerül majd.

— **Sztrájk és jubileum.** Éppen ezen a héten volt száz esztendeje, hogy Párisban először világitottak ki egy házat gázzal. És éppen ezen a héten ütött ki a gázmunkások sztrájkja. A gázmunkások ez alkalommal megemlékezhetek volna Lebon Fülöpőről, aki 1799-ben sok kutatás után végre feltalálta azt a gázt, amely most kenyeret ad nekik. Megemlékezhetek volna a rue Saint-Dominique egy házáról, a Hotel Seignolayról, amelynek ablakaiból sugárzott ki legelőször a gázvilágítás fénye. A párisi gázmunkások azonban nem emlékeztek meg semmiről, sültszerűbbnek találják, hogy a nacionalisták bujtogatására sztrájkoljanak.

— **A föld népei a világkiállításán.** Soha még olyan nagy változatosságban nem voltak talán még együtt a világ különböző népei, mint ahogy a jövő esztendei világkiállításán összekerülnek. A Szajna partja, a Trocaderoól egészen az új II. Sándorhidig, talán legszebb, legmeglepőbb része lesz az 1900-iki párisi világkiállításnak. A föld minden népfaja, a legtavolabb élő nemzetek, a legismeretlenebb vad néptörzsek képviselve lesznek ott. Az óriás vas-és kőépületek árnyékában leírhatatlan össze-visszaágban fognak emelkedni a civilizálatlan népek egyszerű, kezdetleges kunyhói, házai, sátrai; az ipar

csodái, a világváros raffinált civilizációja mellett láthatók lesznek a félig vad népek eszközei, fegyverei, életmódja, szokásai. Annamból, Jáva szigetéről, Kambodzsából, Indiából, Afrika belsejéből, Tunisból, Algirből, Ausztrália szárazföldjéről és szigeteiről fognak kisebb-nagyobb csoportok érkezni Párisba. Fakirok, mandarinok, Buddha és Brahma papjai, der-visek, almék, az afrikai népek együgyű varázslói magukkal fogják hozni és bemutatják népük vallását és szertartásait.

— **Nem kell viccelni.** Leoncavallo, írja a Figaro, Manchesterben volt, s az ő Pagliacci-ját adták a színházban. Ő is ott volt a színházban. Aztán felvonásokban tréfás ötlete támadt, amikor az egyik szomszédja nagy lelkesedéssel kezdett beszélni a darabról. El kezdte szidni a darabját. Hogy az milyen gyalázatos mű és végül még azt is ráfogta, hogy tulajdonképpen nem is eredeti, hanem egyszerűen lopott, Verdinek egy ismeretlen darabjából való. Másnap aztán az egyik manchesteri újságban a következő sorok is jelentek meg:

Leoncavallo véleménye az ő Pagliacci-járól: A darab minden zenei eredetiség nélkül való plágium.

Leoncavallo elfelejtette, hogy újságírók is járnak a színházba, akik éppen melléje ülnek.

— **Milliomosból — kabáttolvaj.** Altonában a minap kabátlóponon kaptak egy koldust, akinek multjáról érdekes dolgok derültek ki a vizsgálatnál. Berlinben született s egyetlen fia volt Görkus gyárosnak, akinek husz esztendővel ezelőtt Berlinben virágozó üzlete volt. Mikor az öreg Görkus meghalt, az egyetlen fiu vette át az üzletét. A fiatal ember azonban olyan pazarul élt, hogy az atyjáról rámaradt millió hamarosan elfogyott s néhány év múlva csődöt mondott. A fiatal ember ekkor Amerikába vitorlázott, hogy ott próbáljon szerencsét, de nem találta meg. Nemrégiben visszatért Németországba, ahol nagy szegénységben, elzüllyötten tengődött egy darabig, amíg végre börtönbe került.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, augusztus 19.

Értékület. Az elmúlt héten nyugodt volt a tőzsde hangulata. Ezen nem javítottak és nem rontottak az értékületet érdeklő események. A Transzval-kérdésre abszolút semmi súlyt sem helyezett a tőzsde és annak sem látszott nyoma a hangulaton, hogy a pénz a kontinentális piacokra megdrágult, ami pedig határozottan akadályozza az értékületet fellendítő akciók megindítását és végrehajtását. Csak a hét vége felé javult a pénzpiac helyzete. Az Osztrák Hitelintézet mérlegének közzétételét sem kísérte az az élénk hangulat, amely annak előtte mindig nyomon követte.

Az árfolyam-hullámzások a következők voltak:

	A hét elején	A hét végén	Külön-bözet
Osztrák hitelrészv.	393.40	388.30	- 5.10
Magyar hitelbank	392.50	395.50	+ 3.—
Magyar aranyjárdék	118.50	118.50	—
Magyar koronajárdék	96.45	96.50	+ —.05
Magyar leszámítóbanc	258.75	259.—	+ —.25
Osztr.-magy. államv.	353.20	352.20	+ 1.—
Déli vasut	75.75	75.50	- —.25
Rimamurányi vasút	331.—	330.25	- —.75
Budapesti közúti vasut	369.—	368.—	- 1.—
Budapesti városi villamos vasut	211.50	210.—	- 1.50
Magyar jelzáloghitelbank	245.75	245.50	- —.25

Gabonauzlet. (Goldmann és Engel cég jelentése a Budapesti Napló részére.) Az időjárás a hét nagyobb részében száraz és meleg volt. Szórványosan fordult ugyan elő csapadék, ez azonban csak nagyon rövid ideig tartott. Bőséges csapadékra nagy szükség volna, különösen a kapás növényekre való tekintettel, amelyek felől több helyről érkezik panasz. A cséplés országészerte folyamatban van és nagybárra kielégítő eredményt tüntet fel. A röviddel ezelőtt megjelent hivatalos jelentés a terméseredményt tünteti már fel és konstatálja, hogy buzában a mult évhez viszonyítva 3,700.000 mm., rozsban 314.000 mm., árpában ca. 500.000 mm. többlet mutatkozik, csupán zab marad a tavalyi termés magasságában. A külföldön ugyancsak kedvező körülmények között folyik az aratás és az eredmény nagybárra kielégítő. Ami a külföldi piacok üzletviszonyait illeti,

ugy továbbra is kedvelten, változatlan hangulat ural-kodik, melynél a forgalom a legszűkebb korlátok között maradt. Amerikában az árfolyamok többszörös ingadozásnak voltak alávetve, helyi érdekek, fedezések, a látható készletek apadásának befolyása alatt; az egy napról való emelkedés azonban másnap visszaesés követte, egyenlegképpen az árfolyamok azonban 1 c. magasabbak a mult hetinél. Az időjárás nagybárra kedvező lefolyású volt és a tengerei állapota is kedvező. Angliában az üzlet továbbra is nyugodt és a fogyasztás csak a legszükségesebb bevásárlásokat eszközöli. A francia piacok ugyancsak csendesek és az aratás kedvező idő mellett nyer befejezett. A többi kontinentális piacokon a kereslet korlátozott és az árak csak nehezen tartottak.

Nálunk az irányzat kenyérmagvak iránt ugyan-csak lanya, az árak is — tekintettel az erősebb kínálatra — csökkenőek voltak, a vételkedv ennek ellenében azonban aránylag jó. Takarmánycikkek, habár gyenge forgalom mellett, inkább ártartóak.

Az üzleti hét részleteiről következőket jelent-hetjük:

Buza a hét elejével bővebb mérvben érkezett és így sürgetően volt kínálva, annál inkább mert ünnepnapok által az üzleti forgalom megszakítván, a hozatalok nagyobb terjedelmet is öltöttek. A mal-mok ennek ellenében vételkedvet tanúsítottak ugyan és tetemesebb mennyiségeket is vettek fel, de már a lanya határidőpiacra való utalással is nem volt ne-héz fokozatosan 20 krral olcsóbb árakat kioszkö-zölni. Vasuti áruval a tulajdonos spekulációba nem bocsájtkozhat és így olcsóbb árakon is hajlandó volt az eladásra. A kínálat később is bő maradt és így ellensúlyozta azt, hogy az utóbb nagyobb for-galom dacára is a veszteség egy részét pótolni le-hessen. Itt lévő tételbuzák hajóból átvéve szintén kínálatnak és néhány rakomány, részben szállítá-sra, is adott el. A kivétel részére buzáink — sajnos — megezüntek szerepet játszani és elszállításra alig kelt el néhány kisebb tétel. Az összforgalmat 140.000 mm., a hetihozatalt 172.000 métermázsára tesszük.

Rozs az egész hét folyamán lanya irányzatban maradt, a nélkül, hogy az árakban lenyegesebb változás mutatkoznék. A fogyasztás alig vásárol és az eladott mennyiségek nagyobb részét export vette fel. Helybeli parításra 6.50—6.60, prima árut 6.65 frtig jegyzünk. Nyiri származékokban ugyancsak válto-zatlanok az árak és Debrecen—Nyiregyháza távolsá-gában átvéve 6.05—6.07½ frt jegyzünk.

Árpa (takarmány és hántolási célokra) gyengén érkezik és hízalóknál, egy mint gyárosoknál minőség szerint 5.70—5.80 frt között helyezhető el. Külföldi árpa nincs kínálva. Állomásokon átvéve az érdeklő-dés tetemesen csökkent és az itt volt külföldi bevők is már a hét elejével hagyták el a piacunkat; hely-beli exporterejeink pedig tartózkodnak. Finom árpák inkább ártartóak, míg merkantil áru, különösen tiszavidéki származékokban ca. 25 krral olcsóbb, az üzlet élénkségéből sokat vesztett és az irányzat is nyugodtabb. Felvidéki merkantil árut 6.50—6.75, jobbat 7.— frtig, urasági árpát 7.25—7.75, finom árut 8.25—8.50 frtig. Tiszavidéki árpát 5.30—5.75, mer-kantil árut 6.—6.50 frt között jegyzünk; jobb árpa csak szórványosan kerül piacra. A déli vasut és a buda—pécsi vonalon merkantil áruért 6.—6.25 frt, jobb áruért 6.30—6.50 frt, finom áruért 7.— forintig érhető el.

Zab ó áruban csak szórványosan van a piacon, mig új áruban már bővebben érkezik; a kereslet ennek ellenében tartósan gyenge. Az irányzat e cikkben csendes és ó árut 5.50—6.—, új zabot 5.40—5.60 forint között jegyzünk helyben.

Tengeri a hét folyamán alig változott. A for-galom szerény és ama kisebb mennyiségekre szorít-kozik, melyek a vidékre való elszállítás céljából a helybeli raktárból vétetnek meg. Az árak 4.70—4.75 forint között mozognak helyben kocsiba téve. A fel-mondások tengeriben nagyon kismérvűek és e héten nem is történtek.

Olajmagvak: Káposztarepce. A forgalom egész kismérvű. Egészesen jó áru alig kerül a piacra és ilyen áruért 11.50—12.— forint érhető el, mig gyenge és alárendelt repce 10.—11.50 forint között értéke-síthető. Káposztarepce augusztusra ugyancsak szórványosan volt forgalomban, 12.15—12.—12.10 forint között jegyzett. Vadrepce 5.50—6.25 forint. Gomborka 10.—10.50 forint. Lenmag 10.—11.50 forint, új kendermag erdélyi állomáson a 10.— forint ad-tott el.

Hüvelyesek: Bab (új) továbbra is csak szórványosan van forgalomban és a kereslet, ugy mint a kínálat gyenge. Ó áru nincs a piacon. Triurt apró-szemű babot Gyöngyösön-Félegyházán 7.50 forint, nagy 7.— forint. Dunamenti babot Baja-Zomborban gömbölyű 7.— forinton jegyzünk. Barna bab Kalo-csán 6.75 forinton kelt el.

A határidőüzlet a lefolyt héten feltűnően cse-ndes volt ugy, hogy az erősebb amerikai áremelke-dések és az itteni inkább lanya készáruüzlet elle-nére az árfolyamra alig változtak.

Részleteink különben a következők:
Buza októberre 8.49 frt, 8.53 frt, 8.48 frt, 8.42 frt, 8.48 frt, 8.44 után 8.43—8.44 frton zárul.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII.. Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, finan-ciroz találmányokat és beajástro-moz védjegyeket.
Felvilágosítás díjtalan.

Buza áprilisra 8.79 frt, 8.73 frt, 8.77 frt után 8.69—8.70 frton zárul.
 Rozs októberre 6.76 frt, 6.74 frt, 6.70 frt, 6.71 frt után 6.68—6.69 frton zárul.
 Tengeri szeptemberre 4.74 frt, 4.72 frt után 4.70—4.71 frton zárul.
 Tengeri májusra 4.77 frt, 4.82 frt, 4.86 frt, 4.80 frt, 4.79 frt, 4.80 frt után 4.78—4.80 frton zárul.
 Zab októberre 5.28 frt, 5.26 frt után 5.25—5.26 frton zárul.

Köposztarépce augusztusra, úgy látszik, hogy le van bonyolítva, mert piacra nem került, jegyeztek 11.80 forinton.

Liszt. Árak 100 kg-kint, Budapesten, elegysúly tiszta súlyként, zsákostul. Kötelezettség nélkül.

Buzaliszt:							
0	1	2	3	4	5	6	7 7½ 8
14.40	13.80	13.20	12.40	12.10	11.80	11.90	9.50 6.80 5.80
Finom korpa:				Goromba korpa:			
4.30				4.10			

Szesztűzlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Élénk kereslet mellett az irányzat állandóan szilárd maradt, az árak azonban nem változtak. Fedezési vásárlások nem történtek, mert a gyáros az új helyzetbe való tekintettel szesz előre nem nagyon szeret eladni és innét magyarázható a látszólagos csend az üzletben. Minthogy azonban a vidékről és helyben is az hallatszik, hogy a nagyobb szeszfinomítók, kik máskor tekintélyes szesz készletek fölött rendelkeztek, — jelenleg szesz nélkül vannak — könnyen megsehitik, hogy a most uralkodó csendet már rövid idő alatt zajos élénkség fogja felváltani.

Mai jegyzések: nyersszesz finomítók részére 19½—20 forinton, finomított szesz nagyban: 57—57½ forinton, kisebb mennyiségben 57½—58 forinton, denaturált szesz nagyban: 18½—19 forinton, kicsiben 20 frton, hordóval együtt.

Szilva, szilvalis és zsiradék. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Szilva. Az új áru után a hét folyamán az érdeklődés lángha volt s így a termelők haitandók már a kért magas árakból valamit engedni. Szerbiai árúrt októberi szállításra, garnitúráknak 16¼—16½ forint per 100 kiló a termelő helyen fizetett, mely árak a heti zárlatkor is fennmaradtak.

Szilvaiz. Őszi áru szintén olcsóbban kínálattott és szerbiai szeptember—októberi szállításra 16¼ frt per 100 kiló helyben tranzitba volt beszerezhető, de kötések nem jöttek létre.

Disznósír a hét elején nagy keresletnek örvendett s 50 forint per 100 kiló jegyeztetett; a hét vége felé azonban az érdeklődés nem volt oly nagy, minek következtében az árak valamivel alább száltak.

Szalonna jó kereslet mellett a mult heti árakon, részint valamivel olcsóbban volt beszerezhető, mivel az üzlet a vart forgalmat még most sem érte el.

Nyerstermények. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A Szent-János-napi vásár, mely e hó 17-én vette kezdetét, nagyjában már befejezést is nyert. A vásár lefolyása elég kedvező volt, amennyiben a felhozott áru tulnyomó nagy része eladott és pedig a már előre jelzett árakon.

Marhabőrök. A hozatal nem volt nagy. A kereslet főleg könnyebb súlyu tehénbőrökre élénk volt, a nehezebb fajták inkább el voltak hanyagolva.

Borjubőrök. A hozatal nem volt nagy és az árak valamivel alacsonyabbak voltak, mindamellett az egész készlet elkel.

Lőbőrök. Az irányzat ellanyhult, mert a külföldi gyárosok, akiket vártak, nem érkeztek meg.

Juhbőr. A hozatal sem német gyapjasban, sem durva gyapjas juhbőrökben nem volt nagy. Az irányzat németgyapjas bőrökre változatlanul kedvező. A friss vágású bőrökért a már előre jelzett árakat fizették.

Báránbőr. Az ár és az irányzat valamivel lanyhább, mint a vásár előtt. A felhozott áru csak nehezkese, némi engedménnyel volt csak eladható.

Gyapju. (Goldmann és Engel jelentése.) Az utóbbi két héten piacunkon meglehetősen élénkség uralkodott, és a megjelent nagyobb katonai posztószállítók és kisebb osztrák gyárosok ca. 3200—3400 szak különböző gyapjut vásároltak. Különösen bácskai minőségek iránt érdeklődtek. — A hangulat továbbra is szilárd, mi mellett az árak változatlanok. Jegyeztek: jobb fajta egynyiratu 155—200 forint, katonaposztó gyártásra alkalmas egynyiratu 123—155 forint, bácskai minőség 90—106 forint, két kétnyiratu 104—108 forint, fehér kétnyiratu 137—140 forint 100 kilogrammonként.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor jelentése.) E cikkben az irányzat a lefolyt héten változatlanul kedvező volt. A fogyasztás az utóbbi napokban erősödött, különösen pedig a fővárosban, minthogy a fürdőző közönség a nyári üdülőhelyekről már jó részben visszatért. A forgalom csaknem kizárólag alacsonyfoku árura koncentrálódott, mert ez a minőség még csak néhány napig marad forgalomban és így a közvetítő kereskedők még az új szeszadótörvény életbeléptetése előtt nagyobb mennyiségű alacsonyfoku szeszt szereznek be, minthogy az

augusztus végeig beszerzett szesz szeptember 1-e után is 90%-on alul forgalomba hozható, azonban a beszerzési idő az eladási bárcák által igazolandó. Mai nagyban való jegyzés: 18.75—19 — frt 10.000 literfokonkint, ingven barrelben, ab Budanék, készpénzfizetés mellett, seontó engedmény nélkül. Egyes barrelok 50 král drágábbak.

Vásárosarnok. (Vámos és Brust jelentése.) E hét második felében is mozgalmas volt az üzlet és fokozódott kereslet mellett nagyobb arányu hozatalnak is sima elhelyezést találtak.

Marhabús és orru ára az utolsó 616 marhavásár nagyobb felhajtása következtében olcsóbbodott, az üzlet mindazonáltal élénk volt.

Vadfele jól keresett. Fogoly nagyobb kínálat folytán olcsóbb lett. Parja 80—80 kr jegyez. Özbak kilója 60—70 kr, szarvas 30—32 kr, vaddisznó 30—35 kr. A szörnyvadászat beérkező nyulak darabja 1.50—1.70 frtjával kolt el.

Baromfinak szilárd az ára. Tojás ára emelkedett irányzatot követ, a kisebb hozatalok és a fokozott vételekdy folytán utolsó jelentésünk óta 1.50 frttal javultak az árak, úgy hogy ma prima szortirozott magyar tojáért 32—32.50 frtos arak, erdélyi tojáért 30.50—31.50 frtos árak jutottak érvényre.

A vajlilet tartósan szilárd. Fries főzövaj 70—80 kr, teavaj 85—1.05 frt kilója. Tejfél 28—30 kr. Turónak tetemesen megcsappant a kereslete és olcsó áron is nehézség az eladás.

Gyümölcsfelékből nagy tételek érkeztek címünkre.

Ipar és kereskedelem.

Lizsított szövetkezesek. Az O. M. G. E. által tervezett Gazdák Biztosító Szövetkezeze céljaira beérkezett alapítványi jegyzések felsorolása után a Köztelek mai számában egy megjegyzést közzéadtak, amely szerint az Országos Magyar Kölcseönös Biztosító Szövetkezet is bocsátott ki részjegyeket, de nem óhajtaná, hogy a két akció összehasonlítható legyen. Ezzel szemben illetékes helyről felkértünk annak a kijelentésére, hogy az Országos Magyar Kölcseönös Biztosító Szövetkezet jóval előbb határozta el és bocsátotta ki részjegyeit, mint amikor a Gazdaságvétség a maga felhívásával a közönség elé lépett. Magából a kiszagdata jegyzéséből az Országos Magyar Kölcseönös Biztosító-Szövetkezet 5 forintos részjegyeire nagyobb összeget jegyeztek, mint amennyit a Gazdák Szövetkeze ma kimutat; mert itt a jegyzett összeg névértékben csak 67.360 koronát tesz ki, amiből csak 26.560 korona lézen az alakuláskor készpénzben befizetendő, holott a Kölcseönös Biztosító Szövetkezet részjegyeire eddig az előbbinél jóval nagyobb összeget jegyeztek pusztán kis címletekben kis és középirtokosok részéről. Maga az Országos Magyar Kölcseönös Biztosító Szövetkezet is súlyt helyez arra, hogy akciója az O. M. G. E. kísérletével össze ne tévesztessék.

Utazási kedvezmények a szegedi kiállítás látogatóinak. A Máv igazgatósága a szegedi mezőgazdasági kiállítást látogató csoportos kirándulók részére olyformá kedvezményt engedélyezett, hogy a m. kir. államvasutak összes vonalain az I-ső osztályon II-od osztályu, II-od osztályon III-ad osztályu s III-ad osztályon fél III-ad osztályu vasuti jegyvel utazhatnak a csoportos kirándulók. Az igazgatóság legutóbbi elhatározása következtében a szegedi mezőgazdasági országos kiállítás megtekintésére Szegedre utazó csoportos látogatók kedvezményes utazásához szükséges igazolványokat nemcsak a kiállítási iroda, hanem a gazdasági egyesületek és gazdakörök elnökegei is kiállíthatják. Az igazolványok felmutatása ellenében forjak az egyes állomások jegypénztárai a kedvezményes utazási menetjegyeket kiszolgáltathatni.

Szszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 19.25 frt, áruban 19.75 frt, Bécsben a nyersszesz ára pénzben 20.—, áruban 21.— frt.

Elhalasztott vásár. A budapesti szeptember 14-iki heti baromvásár a budapesti kereskedelmi és iparkamara hivatalos értesülése szerint kivételosen folyó évi szeptember 18-ikán tartatik meg.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konsumvásár arjegyzése 1899. augusztus 19-én. Készlet 232 darab. Érkezett 839 darab. Összesen 1061 darab. Eladott 924 darab. Maradt 137 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. súlyban 43—44½ krajcarig, 220—280 kgr. súlyban 42—44.— krajcarig, 320—380 kgr. súlyban 43—44 krajg. Öreg nehez paronkint 400—500 kilos 40—42— krajcarig, Malacok — krajcarig kilónkint. A vásár élénk volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, augusztus 19.

Mérsékelt kínálat és korlátolt kereslet mellett az irányzat nyugodt volt. Összesen 26000 méter-mázsza került forgalomba, tartott árakon. A rozs jobb

fajtája iránt élénkebb volt az érdeklődés s néhány ezer méter-mázsza 6.50—6.70 forinton került eladásra.

Eladott:

Buza Tiszavidéki: 300 mm. 81.5 k. 9 frt 10 kr. 100 mm. 81 k. 9 frt. 500 mm. 80 k. 9 frt 05 kr. 800 mm. 80 k. 8 frt 95 kr. 800 mm. 80 k. 9 frt. 100 mm. 80 k. 8 frt 95 kr. 300 mm. 80 k. 8 frt 95 kr. 150 mm. 80.8 k. 8 frt 95 kr. 100 mm. 80 k. 8 frt 85 kr. 100 mm. 80 k. 8 frt 95 kr. 100 mm. 80 k. 8 frt 95 kr. 300 mm. 80 k. 8 frt 95 kr. 200 mm. 80 k. 8 frt 85 kr. 100 mm. 80 k. 8 frt 75 kr. 100 mm. 79.5 k. 8 frt 75 kr. 550 mm. 80.5 k. 5 frt 87½ kr. 400 mm. 80 k. 8 frt 80 kr. 100 mm. 79.6 k. 8 frt 95 kr. 200 mm. 79 k. 8 frt 85 kr. 150 mm. 79.5 k. 8 frt 70 kr. 100 mm. 79.5 k. 8 frt 87½ kr. 1.0 mm. 79.5 k. 8 frt 90 kr. 100 mm. 79.5 k. 8 frt 95 kr. 100 mm. 79 k. 8 frt 80 kr. 400 mm. 79 k. 8 frt 90 kr. 300 mm. 79.5 k. 8 frt 90 kr. 200 mm. 79 k. 8 frt 75 kr. 100 mm. 79.5 k. 8 frt 75 kr. 500 mm. 78.5 k. 8 frt 82 kr. 100 mm. 81 k. 8 frt 87½ kr. 50 mm. 79 k. 8 frt 87½ kr. 100 mm. 78.5 k. 8 frt 87½ kr. 100 mm. 78 k. 8 frt 87½ kr. 400 mm. 79.5 k. 8 frt 67½ kr. 200 mm. 77 k. 8 frt 65 kr. 125 mm. 76.8 k. 8 frt 65 kr. 100 mm. 77.5 k. 8 frt 65 kr. 100 mm. 77.5 k. 8 frt 65 kr. 400 mm. 77 k. 8 frt 77½ kr.

Pest megyei: 750 mm. 80 k. 8 frt 85 kr. 200 mm. 80 k. 8 frt 85 kr. 400 mm. 80 k. 8 frt 75 kr. 500 mm. 80 k. 8 frt 85 kr. 150 mm. 79.7 k. 8 frt 70 kr. 200 mm. 79 k. 8 frt 70 kr. 200 mm. 78.3 k. 8 frt 70 kr. 100 mm. 78 k. 8 frt 70 kr. 200 mm. 79 k. 8 frt 70 kr. 200 mm. 79 k. 8 frt 65 kr. 100 mm. 79 k. 8 frt 65 kr. 500 mm. 79.5 k. 8 frt 65 kr. 1250 mm. 78.4 k. 8 frt 81½ kr. 200 mm. 78.3 k. 8 frt 60 kr. 100 mm. 78.5 k. 8 frt 60 kr. 200 mm. 80 k. 8 frt 60 kr. 100 mm. 79 k. 8 frt 75 kr. 300 mm. 78 k. 8 frt 65 kr. 400 mm. 77.5 k. 8 frt 70 kr. 300 mm. 77 k. 8 frt 60 kr. 150 mm. 76.8 k. 8 frt 70 kr. 1200 mm. 76 k. 8 frt 65½ kr. 100 mm. 76.5 k. 8 frt 60 kr. 100 mm. 76 k. 8 frt 70 kr. 1300 mm. 75.5 k. 8 frt 62½ kr. 200 mm. 76 k. 8 frt 50 kr.

Tolnai: 200 mm. 75.4 k. 8 frt 60 kr.
 Zentai: 3000 mm. 73.5 k. 8 frt 67½ kr.
 Szerbiai: 3000 mm. 77 k. 8 frt 47½ kr.
 Mind 8 hónapra.
 Rozs: 400 mm. 6 frt 70 kr. 300 mm. 6 frt 65 kr. 100 mm. 6 frt 62½ kr. 100 mm. 6 frt 50 kr. 100 mm. 6 frt 50 kr.
 Zab: Uj 100 mm. 5 frt 50 kr.

Léspénzfizetés mellett.

A készaru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktörzde szokási szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza (6)	75 k.	78 k.	8.65—8.66	77 k.	—
tiszavidéki	78 k.	8.80—8.80	79 k.	8.85—8.85	80 k.
pestvidéki	78 k.	8.85—8.85	79 k.	8.90—8.90	80 k.
fejérmegyei	77 k.	8.80—8.80	78 k.	8.85—8.85	79 k.
bácskai	77 k.	8.80—8.80	78 k.	8.85—8.85	79 k.
román	78 k.	8.85—8.85	79 k.	8.90—8.90	80 k.
szerb.	78 k.	8.85—8.85	79 k.	8.90—8.90	80 k.
bolgár	78 k.	8.85—8.85	79 k.	8.90—8.90	80 k.
Rozs	(6) l. p.	70—72 k.	6.90—6.70	fl. r.	6.50—6.50
Árpa	(6) takt.	60—62 k.	6.50—6.50	ágotni	6.40—6.40
(6) söröz.	60—62 k.	7.—	7.38	való	6.20—6.20
Zab	(6) (6)	58—61 k.	5.50—6.—	(6)	5.50—5.70
Tengeri	(6) búságit	—	4.80—4.86	(6)	—
Repece	káposzta	—	11.60—11.80	másm.	—
Köles	(6)	—	4.15—4.45	(6) búságit	—

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

Buza októb.	8.49—8.47—8.45—8.44—8.45
Buza (1900.) áprilisra	6.71—6.74—6.72—6.70
Rozs októb.	6.72—6.71—6.70
Zab októberre	5.26—5.27—5.25
Tengeri augusztusra	0.—0.—0.—0.—
Tengeri szept.	0.—0.—0.—
Tengeri 1900. májusra	4.78—4.79.
Repece augusztusra	11.80—11.90

Déli egy óraok a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:

Buza októberre	8.44	8.45
Buza (1900.) áprilisra	6.69	6.70
Rozs októberre	6.68	6.70
Zab októberre	5.24	5.26
Tengeri szeptemberre	4.69	4.71
Tengeri augusztusra	—	—
Tengeri (1900.) máj-ra	—	—
Repece augusztusra	11.75	11.85

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre	8.44—8.45
Buza áprilisra (1900.)	6.70—6.71
Rozs októberre	6.70—6.71
Zab októberre	5.25—5.26
Tengeri májusra 1900.	4.78—4.79
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	4.70—4.71
Repece augusztusra	11.80—11.90

LODEN	Iskola-öltöny	8.50
LODEN	Fiu-mencsikoff	7.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—
LODEN	Havelok	8.—
LODEN	Rövid kabát	8.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—

Sacco vatával bélelve	6.—
Szörme-sacco	10.—
Vadász-sacco	9.—
Vadász-bunda	18.—
Kocsis-bunda	20.—
Utazó-bunda	35.—
Szörme-mencsikoff	40.—
Gazdászati bunda	16.—

RENDELJENEK CSAK a „TIROLI”-nál JUSTITZ LEOPOLD speciálta loden-öltönyekben Bécs, IX., Währingerstrasse 48. Mintákat és képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. LODEN LODEN LODEN LODEN LODEN LODEN LODEN LODEN LODEN

TAJÉKOZTATÓ.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 19. —

Kirendelés. Az igazságügyminiszter az erzsébetvárosi törvényszék területére vizsgálóbíróul dr. Barla Gerő törvényszéki bírót rendelte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Spuller Gyula budapesti VI. kerületi járásbírói joggyakorlókort a kun-szent-miklósi járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Kis Ignác budapesti kereskedelmi és váltó törvényszéki irnokot a budapesti itelőtáblához helyezte át.

Névváltoztatások. Wolfinger Jenő budapesti illetőségű ugyanottani lakos Takácsra, Wolfinger Hugó budapesti illetőségű ugyanottani lakos Takácsra, kiskorn Steiner Ernő orosházi illetőségű budapesti lakos Sándorra, Feidenbüch Ignác mezőtúri illetőségű budapesti lakos Fodorra, Hochmann Áron miskolci illetőségű budapesti lakos Hajósra, kiskoru Feuer Edit és Dezső kunfélegyházi illetőségű budapesti lakosok Feledire, Reichenthal Mór kamacsai illetőségű budapesti lakos Rudasra, dr. Politzer József turóczen-mártóni illetőségű ügyvéd budapesti lakos Pásztorra, kiskoru Lamm Izidor, Ottó, Ede és Sándor kecskeméti illetőségű ugyanottani lakosok Székelyre, Steiner Vilmos kir. járásbírói irnok szolnoki lakos Sugárra, Reiner Sándor szolnoki illetőségű ugyanottani lakos Radóra változtatták nevüket helygyümiszteri engedéllyel.

Pályázatok. Fogalmazó gyakornoki állásra a balassagyarmati pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt; albirói állásra a devecseri járásbírósnál 2 hét alatt; pénztárnoki állásra a hódásghy kir. adóhivatalnál 14 nap alatt; irnoki állásra az igali járásbírósnál 4 hét alatt; irnoki állásra a beszercei járásbírósnál 4 hét alatt; két gyakornoki állásra a vingát kir. adóhivatalnál 2 hét alatt; irnoki állásra a honnani járásbírósnál 4 hét alatt; vámgyakornoki állásra a pozsonyi kir. fővámbivatalnál két hét alatt; egy-egy aljegyzői állásra az egri törvényszéknél és az egri járásbírósnál két hét alatt.

UTMUTATÓ.

Sternberg Ármán és Testvére hangszergyár, cs. és kir. udv. szállítók Budapest, VII. Kerepesi-ut 36. Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körút sark) Zeneakad. Megjelent! **MAGYAR-TILINKÓ-ISKOLA,** melynek segítségével a tilinkón, e közkedvelt magyar hangszeren tökéletességgel és alaposan meglehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Ez iskola egyszerűsége 65 legszebb magyar s más kedvelt darab gyűjteménye. Ára 1 frt 50 kr., netto; 1 frt 65 kr. beküldése ellenében bérmentve küldetik.

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság BUDAPEST, V., József-tér 8. Befizetett részvénytőke 1 millió 500 forint. Elvállal takarékpénztári betéteket 4%-os kamatozással és a legkülönösebb visszafizetési feltételek mellett.

Első Leánykihazasítási Egylet Budapestben, VI. ker., Teréz-körút 40—42. szám. Alapítástól 1863. évben. Kifizetett nészjutalékok 1892. december hó 31-ig 1.600.000 frt. Legelőnyösebb feltételek kihazasítási biztosításokra 300 fttől 10.000 frtig.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság, Andrassy-ut 5. sz. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula.

Pannonia szálloda, Budapest, Kerepesi-ut a Nemzeti Színház és Népszínház között. **Százharminc szoba és terem. Nagy étkező terem és kávéház. Olvasó- és társalgó-terem. Elektromos felhűző (Lift). Villamos világítás. Központi fűtés. Fürdők.**

Vadászkürt szálloda Kishid-utca 5. sz. Első-rangú szálloda a város központján. Mérsékelt árak. Világítás és kiszolgálás a szobaárakba betudva. Ifj. Kommer Ferenc tulajdonos.

Időjelzés.

— 4 m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —
Budapest, augusztus 19.

Az időjárási helyzetben nincs lényeges változás. A maximum valamivel feljebb ment s jelenleg Irorszag táján van s a magas nyomás innen nyulik be a kontinensre; a minimum viszont valamivel keletebbre toldott s jelenleg Péterváry környékén van.

Az idő — Franciaország kivételével — túlnyomóan borult és úgy északon, mint a kontinens közepén esős; a hőmérséklet délnyugaton és délen magas, míg egyebütt alacsony.

Hazánkban az eső általános volt s különösen délen és keleten helyenkint bőven hullott. Nagylak és Akna-Szalina zivatart jelent. A hőmérséklet általánosan és jelentékenyen süllyedt.

Küldés: Helyszelvények légrámlással továbbra is hűvös idő várható, helyenkint még esővel.

Vizállás.

Inn	Schärding	aug. 19.		Tisza	M.-Sziget	aug. 19.		
		15.	16.			15.	16.	
Duna	Linz	1,75	1,70	"	Tekobáza	0,54	1,02	
"	Bees	2,14	2,20	"	V.-Námény	0,39	0,28	
"	Pozsony	0,80	0,76	"	Tokaj	0,02	0,27	
"	Komárom	0,1	0,88	"	Tisza-Füred	1,16	0,89	
"	Budapest	1,81	1,76	"	Szolnok	1,89	1,11	
"	Paks	2,30	2,20	"	Csongrád	1,56	1,01	
"	Mónács	2,06	1,90	"	Szeged	1,78	1,69	
"	Gombos	1,81	1,69	"	Török-Becse	1,30	1,21	
"	Újvidék	3,22	2,98	"	Tiszl	2,36	2,23	
"	Panesova	3,46	2,84	"	Óndóva	0,4	0,25	
"	Orsova	2,64	2,67	"	Topolya	0,82	0,70	
"	Magyarfalva	1,27	1,87	"	Bodrog	Zemplén	1,25	1,48
Morva	Zsolna	1,22	1,26	"	Sajó	Zsolica	1,30	1,69
Vág	Temesén	0,80	0,76	"	Maros	H.-Námény	0,11	0,26
"	Szered	0,60	0,4	"	Berettyó	Margitfa	0,42	0,40
"	Sz.-Gouthárd	0,78	0,66	"	"	B.-Ufalu	0,16	0,13
Rába	Sárvár	0,30	0,3	"	Körös	Csacsa	0,0	0,0
"	Győr	0,15	0,12	"	"	N.-Várád	0,14	0,20
"	Pettau	2,15	2,10	"	"	Belényes	0,0	0,2
Dráva	Zákány	0,0	0,0	"	"	Tenke	0,15	0,10
"	Baros	0,0	0,03	"	"	Gurahone	0,24	0,24
"	Eszék	0,14	0,20	"	"	Borosjenő	0,12	0,14
"	M.-Szerdah.	1,20	1,18	"	"	Békés	0,58	0,52
Nura	Zágráb	0,0	0,20	"	"	Gyoma	0,48	0,82
Száva	Eszics	0,0	0,14	"	"	Cy.-Fehérvár	0,10	0,82
"	Mitrovica	0,15	0,16	"	"	Branicovka	0,28	0,40
"	Dées	1,26	1,30	"	"	Soborsin	0,0	0,0
"	Esztamás	0,0	0,0	"	"	Arad	0,78	0,82
"	N.-Máltány	1,26	1,26	"	"	Makó	0,45	0,40
Krazeva	Munkács	0,0	0,02	"	"	K.-Körtély	0,20	0,14
Latorca	Homonna	0,0	0,0	"	"	Bécs	0,40	0,08
Laborca	Ungvár	0,0	0,0	"	"	Kisvárd	0,36	0,40
Ung	"	0,0	0,0	"	"	Hemesvár	0,36	0,40
"	"	0,0	0,0	"	"	Bevecerek	0,07	0,11

Az új italmérési törvény

italmérőknek és italárusoknak nélkülözhetlen!

Eppen most jelent meg:

„Állami italmérési jövedék“

az állami italmérési jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-c. és ennek végrehajtása tárgyában kiadott utasítás magyarázata.

Irta: **Hoffmann M. Mihály**

az „Adóügyi Szaklap“ szerkesztője.

E szakszerűen feldolgozott, — bő magyarázatokkal ellátott — és mindenki által könnyen megérthető hasznos kézikönyv ára (az összeg előleges megküldése esetén portmentes sőt küldéssel) **1 frt 50 kr.** és megrendelhető: az „Adóügyi Szaklap“ kiadóhivatalánál, Budapest, Andrassy-ut 6. sz.

Káros hamisítások miatt nagyon ügyeljünk a **SCHAFFER RÓZA** névre. Csakis ezen védjeggyel valódi.

Szépség gazdagság!!

Szépség hatalom!!

Ezt a legdrágább kincset megszerezhetni eddig csakis a

Mme Rosa Schaffer

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14. által föltalált és használt szépségcsodák által sikerült.

Törvényesen védve.

Poudre ravissante cs. kir. kir. szab. Minden hölgynek, ki egyszer próbát, nélkülözhetetlen: a bőrt vastító fehérre varázsolja és pompás zománca alatt a bőrkülsőt, anyajegyek és himlőhelyek is eltűnnek. — A váncok és redőket kisimítja, a káros szépségcsodák által kitágított likacsokat összehúzza és az arcnak úde, rózsa fiatal színt kölcsönöz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után mosakodni lehet a nélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltűnne. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr.

Crème ravissante évtizedekkel fiatalít, a bőrt ruganyosan és simán tartja, esténként minden hölgynek használnia kellene. Egy téglgy 1 frt 50 kr.

Eau ravissante megőrzi a bőr üdőségét, erősíti és legkitűnőbb, biztos hatása toillet-víz. Egy üveg ára 2 frt 50 kr.

A Ravissante crème, puder és víz az 1897. évi párisi és londoni nemzetközi kiállítás nagy aranyéremmel lett kitüntetve. Minden hölgynek, aki redőten, márványfehér homlokot akar, legjobban ajánlható a cs. kir. szab. **homlokfoltó** darabonként 1 frt 50 kr. és a „Savon-Ravissante“ kiváló szépségcsodáiban hölgyek és urak részére, darabonként 20 kr. és 10 kr.

Központi raktár: **ROSA SCHAEFFER**, Bécs, I., Graben 14. szám.

Közérdekű művek iparosok részére.

Iparunk újra ébredése. Irta dr. Váli Béla. Ára 30 kr.
Művészet az iparban. Irta Mosdósy Imre. Ára 30 kr.
Páros-kát. Irta dr. Pechány Adolf. Ára 30 kr.
Magyarország vidéki városai ipari szempontból Irta György Aladár. Ára 30 kr.
A munka szerepe a közgazdaságban. Irta Mudrony Soma. Ára 30 kr.
Apróságok a természetudományok köréből. Irta dr. Sztéryényi Hugó. 2 füzet. Ára 60 kr.
Az iparban szereplő ásványok. Irta dr. Sztéryényi Hugó. Két füzet. Ára 60 kr.
Olvasmányok az iparchémia köréből. Irta dr. Hankó Vilmos. Két füzet. Ára 60 kr.
Bosznia és Herzegovina gazdasági és neprajzi leírása. Irta Strausz Adolf. Ára 60 kr.
Románia gazdasági és neprajzi leírása. Irta Strausz Adolf. Ára 60 kr.
A művészetek köréből. Irta Csizik Gyula. Ára 30 kr.
Az ipar története. Irta Csizik Gyula. Ára 30 kr.
Az iparos kincseskönyve. Irta dr. Hankó Vilmos. Ára 30 kr.

Megjelentek és kaphatók: a

„Budapesti Napló“

kiadóhivatalában

József-körút 18. szám.

GÖZEKÉKET, GÖZHENGEREKET és GÖZUTIMOZDONYOKAT

minden czél szerű nagyságban és a legutányosabb árak mellett építenek

JOHN FOWLER & Co.

Budapest-Kelenföldön

a vasutállomással szemben.

Könnnyű törlesztésre telkek

szép és olcsó kaphatók a kies fekvésű

Római-fürdő telepen

(Budapest, 3. ker.). Egészséges fekvés, ásványvíz utodak, rendezett utak, csatorna, olcsó és jó közlekedés. Bővebbet dr. Ringer Lajos urnál, VII., Nyár-utca 7. szám.

!!Legolcsóbb és legjobb szakácskönyv!!

Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített kiadásIrta: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett, csak **1 forint 50 krajcár.** Megrendelhető a

„Budapesti Napló“

kiadóhivatalában.

József-körút 18.

Viri.

Ein Hofrath und fünf Aerzte begutachten eidlich vor Gericht meine überraschende Erfindung gegen vorzeitige Schwäche! (Männer.) Broschüre mit Gutachten und Gerichtsurtheil

50 kr. Marken.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló“

kiadóhivatalában.

Paul Gassen, Köln a/Rh. Nr. 45.

Beniczky né Rajza Lenke

válogatott regényei

Beniczky né. Saját kezébe ... —50
Beniczky né. Ő az. Regény ... 1.—
Beniczky né. A hegység lüderé ... 1.—
Beniczky né. Rang és pénz ... 1.—
Beniczky né. A vér ... —50
Beniczky né. Közvetlen ... 1.—

Megrendelhető a

„Budapesti Napló“

kiadóhivatalában.

BUTOR

jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre.

Náthán Ignác

kárpitos- és asztalos-butor egyedüli főraktára

VII. ker. Erzsébet-körút 23.

Árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve

Eppen most jelent meg!

Peterdi Sándor

Jefte leányai

és egyéb

ELBESZÉLÉSEK.

Megrendelhető:

a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

József-körút 18. sz.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ,
M. KIR. OPERAHÁZ,
VIGSZÍNHÁZ,
Szünet.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi augusztus hó 20-án.
Déltűn 2 1/2 órákor bérlélen kívül, mérsékelt helyárrakkal:
A feleskei nótárius.

Énekes bohózat 3 szakaszban. Irta Gaál József.
Személyek:
Zajtai István Németh Fűredi Márton
Klára Izsnó Hopfen Horváth
Baczur Gazsi Vidor Hermann Ujvári

Este:

A betyár kendője.

Eredeti népszimű, dalokkal 4 szakaszban. Irta Abonyi Lajos. Zenéjét szerette Nikolic Sándor.
Személyek:

Özv. Onodi Siposné Buziné Hegyi A.
Ifj. Onodi Ternyei Zsófi. leányuk Kárpáti
Nagy F. aggl. Horváth A. „Regyás” Raskó
Andó, ügyvéd Szabó A. A „Pisze” Mátrai
Boris asszony Izsnó Szolgabíró Lubinszky
Bandi Szirmai Esküdt Hortobágyi
Órse, felesége Lukács J. Csenedbízós Kovács
Buzi, császárság Gondos

Kezdete 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1899. évi augusztus hó 20-án
Aranylakodalom.
(1848—1898.)

Látványos alkalmi játék, nyolc képben, dalokkal és táncokkal. Írták: Beöthy László és Rákosi Viktor. Zenéjét összeállította: Fekete József.

Kezdete 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.
a Krisztinavárosban.

Vasárnap, 1899. évi augusztus hó 20-án.
Déltűn 3 órákor félhelyárrakkal:

Utazás Magyarország körül.
Látványos néprajz énekekkel és táncokkal 3 felvonásban.

Este:

Vasgyáros.

Szímű 5 felvonásban.
Kezdete 7 órákor.

CIRCUS HENRY
Igazgató és tulajdonos
Koschke Henrik
a városligeti állatkertben.

Ma vasárnap, augusztus hó 20-án
2 nagy díszelőadás

különösen válogatott műsorral, a magasabb lóidomítás, gimnasztika, balet és pantomíma köréből, a jelenkor legkiválóbb művészei, 15 legjava bohóé és a nagy-szerű Dummer Augustus bohóé fellépte. Jenny elefánt és a törpe ponyy, együttesen idomítva, elővezeti Henry igazgató.

A 4 órai előadásban katonák örmestertől lefelé és tíz évesnél fiatalabb gyermekek az összes ülőhelyeken a felét fizetik. Karzat 20 kr.

Este 1/8 órákor rendez helyárrak.

Holnap hétfőn este fél 8 órákor nagy előadás.

Somossy Mulató
Albrecht Ferenc, bérlő.
A mulató 16 fokra szellőztetve van.
Kezdete 1/2 órákor, vége 12 órákor.

Ma, nagy dísz-előadás az itt lévő idegenek tiszteletére.

UJ! UJ! UJ!
Der Heiratsschwinder

bohózat énekekkel 1 felv. Buchbinder Bernhardtól, az újonnan szerződött bohózatársulattól.

Ma
Syrén testvérek duett-énekesnők.
Mlle Syr Carola excentrikus énekesnő.

A bájos Visinszkaja Anna nemzetközi énekesnő és transzformációs táncosnő.

Leo Billward az eredeti jongleur.
Milton testvérek a kitűnő nyújtóművészek.

Kline Sándor a legjobb hasbeszélő járó automatával.

A mulató villamos világítását Wüste és Rupprecht cég építette saját telep eszközzel.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. nagy dohánytörszdejében Károly-körut 26.

FELHÉRLŐ SZÁLLODA
éttermei

Budapest, Kerepesi-ut 15. szám.

Kitűnő magyar és francia konyha, valódi bel- és külföldi borok. Dréher-féle sörök. Ma és mindennap zeneestély, Hegedűs Gyula pécsi hírneves zenekara által.

Pontos kiszolgálat. Mérsékelt árak.
Színház után friss étlap.

Külön termek. Szeparék.
Grecsák Robert, vendéglős.

Szt-Lukácsfürdő

Vendég:ő! Kávéház!
Az igazgatóság saját üzemében.

Jé ételek és italok, olcsó árak.
Étterem az udvarban (zárt helyiség).

Gyönyörű terrasse a Dunára.
Mindennap katonazené.

A Kőbányai Királysörfőző
Dr. Korányi és Dr. Kétyl egyetemi tanár urak által gyógyszerelőkre ajánlott

GOLIÁT MALÁTASÖRE

Idegbajokban, verszegénységben, emésztési zavarokban, gyengeségben stb. kiváló sikerrel használtatik és egyuttal

Legkellemesebb üdítő ital.
Ara vidékre kőbányai vasuti állomáshoz szállít va: nagy palack 19 kr, kis palack 13 kr, fogyasztási adóval együtt. Vidékre legkisebb szállítmány 30 palack.

Botét: nagy lédáért: 1 frt 60 kr, kis lédáért: 1 frt 20 kr, palackért 6 kr, mely azoknak bérmentes visszaadásakor visszaszolgáltatik.

Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, a városi irodában VII., Kertész-utca 40. és a vidéki raktárosoknál.

Budapestben kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharankint a Oelsisana automata buffet-klubon is.

Homlokzat-festék-gyár
KRONSTEINER KÁROLY
Bécs, III., Hauptstrasse 120.
(Saját házában.)

Kitűntetve aranyérmekkel.
Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intéződések, vasutak, ipari, bányai és gyári tervrajzok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyancsak gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. — E homlokzati festékek, melyek mélyen feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól feléle szállítanak és ami a festék tisztaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyancsak használati utasítás kérésre ingyen és bérmentve küldeték.

Egyévi önkéntesek
elegánsan és olcsón felszereltetnek.

Spitz Bernát

elsőrangú egyenruházati intézetben, a legmagasabb cs. és kir. udvar szerződött egyenruhákészítője és szerb kir. udvari szállító

BUDAPEST,
V., Fürdő-utca 7. szám.

Gimnáziumi érettségire
előkészíték legalább VI. középiskolával bírótak,

Kereskedelmi érettségire
legalább IV. középiskolával bírótak.
Bővebb felvilágosítást nyújt

SZIMANYI S. nyug. tanár s igazgató,
Andrássy-ut 51. sz.

Zongora
termekben

Kossuth Lajos-utca 22.
(Károly-körut sarkán.)
Zenepalota.

a legjobb zongorák híri állandó és választékban

ERARD

hires párisi és londoni zongoragyár (szállítója az angol királynőnek és az egész királyi családnak) egyedülálló képességeivel

valamint a **FEURICH** (a szász királyi udv. szállítója)

világhíri zongoráknak mely gyártmány minden más zongorát messzeszárnyal — kizárólagos képviselése.

Sternberg Armin és Testv.
hangszer-gyár
cs. és kir. udv. szállítók

Zongora - termek:
Kossuth Lajos-utca 22. sz.
(Károly-körut sarkán.)
Zenepalota.

Fiu-internátus Miskolcon.

Ezen államilag elismert, jó hírű magán-nevelőintézet főelőnye az, hogy csak kevés, az intelligensabb osztályhoz tartozó, jó magaviseletű növendéket vesz fel, egészségi viszonyai kedvezők, az igazgató és nevelők lekötelező, nyárias bánásmódja, valamint beható házi tanítása folytán még gyöngébb, sőt elégtelen osztályzatú tanulókat is kellő eredményre vezet. Az ellátási díj igen mérsékelt. Ertesítő ingyen. 4774

36 forintért

1 őszi öltöny,
1 felöltő,
1 télikabát,
összesen 36 frt.

Egyenként is kaphatók és pedig:
1 öltöny 12 frt.
1 felöltő 12 frt.
1 télikabát 12 frt.

Minden a legtisztább gyapjuszövetekből, jótállás mellett a legolcsóbb árakon

Wolf Jakabnál
Bpest, Kossuth Lajos-u. 22.
Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Zongorák és pianinók

A világ első gyáraiból, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zene gyöngyeinek nevezettek el, ez időben legszilidabban vásárolhatók.

Keresztély mintazongoratermében,
Budapest, Váci-körut 21. sz.

Ócska zongorák becserelettnek és hangolások, valamint javítások lelkümmertesen eszközöltetnek.
Váci-körut 21. sz. (Ipar-udvar)

LÄHNE-féle
Nyilvános tan- és nevelőintézet Sopronban.

Elemi iskolával, teljes gimnásiummal és IV. osztályú reálisiskolával.

Felvez új növendékeket 6 éves koruktól 18 éves korukig. Szöguru felügyelet. Egészséges fekvés. Modern nyelvek gyakorlati elsajátítása. Biztos eredmény a tanulók csekély létszáma mellett. Felvilágosítással készséggel szolgál az igazgatóság.

STETTNER tan- és leánynevelő intézete

Nyilvánossági joggal

Rákos-Palotán, Budapesttől 1/4 óra. Vilamos közlekedés a Lehel-utcai állomástól, 6 elemi és 4 polgári osztályival.

Olcsó ellátási díj. Elfogad felnötteket is.
Kívánatra programot (érettségi) küld az igazgatóság.
8017

Magyar ember magyar iróttal írjon!

Aki jó magyar iróttal és tollszárral akar írni, az használjon Schuler József-féle magyar acél-iróttal.

Felülmulhatatlan, angol gyártmányokkal minden tekintetben versenyképes.
Különösen ajánlatok a következők:
Dániel Ernőé 532, 408, 450, 155, 554. Dániel Ernő 1893.
Minden papirkereskedésben kapható.

Leány-penzionátus

keresztos nővérek Bruck a Mura mellett
(Stájerország),

ajánlja magát tanítványok felvételére. Vizsgázott tanítónők oktatnak és idegen nyelvekben, valamint zongorában államvizsgákra előkészítenek. Fekvés fölöttébb kedvező, vasuti csomópont mellett, egészséges, száraz vidék, öt pernyire az erdőtől, a Mura partján.

Központban 15 frt. Tudakozódások intéződének a penzionátus vezetőségéhez

BRUCK a Mura mellett, Stájerorsz.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT!
GERŐ Ferenc előkészítő-iskolája az egyéves önkéntességi képesítő vizsgára.

Iroda: Budapest, VI., Nagy János-utca 3. sz.
Ezen iskola előkészít ifjakat, kik tanulmányukat bármely körülmény miatt abbahagyták, kiváló főgimnáziumi tanárok közreműködésével az önkéntességi vizsgára. Az új kurzus szeptember 3-án kezdődik és 6 óra terjed. — Prospektus ingyen és bérmentve.

Beiratás naponként déltűn 4—7 óra között.

Színházak, szórakozó helyek.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Vasárnap, 1899. évi augusztus hó 20-án.

Délután 1/4 óraker félhelyárral:

Színházi képtelenség.

Enekes bohózat 3 felvonásban.

Este:

Dreyfus, az Ördögsgiget áldozata.
Alkalmi szenzáció színmű hét képből, biteles adatok nyomán írta Deréki Antal.

Személyek:

D'Arras	Haday	Patty	iff. Polgár
Walsin	Keszler	D'Abbeville	Árkossy
Picquart	Bihari	Henry	Sajó
Dreyfus	Hidyógi	Lucie	Feld Irén
	Mohrenheim	Fehérvári.	

Kezdete 7 1/2 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Ó-Budán.

Vasárnap, 1899. évi augusztus hó 20-án.

Délután 3 óraker félhelyárral:

Sulamit, Jeruzsálem leánya.

Kelati opera 4 felvonásban, 7 képből. Írta: Goldfaden Dávid. Zenéjét szerzte: Dávidsohn Emanoel.

Személyek:

Monaoh,	Radó S.	Abigail	Kápolnai
Sulamit	Kövessyné	Zigizang	Tukoray
Absolon	Erzskóly	Zsuzsanna	Tarján

Este:

Ugyanez.

Kezdete 7 1/2 óraker.

Ős-Budavára.

Ma vasárnap, 1899. augusztus 20-án.

Nyitva délután 3 órától reggeli 4 óráig.

Szent István ünnepély.

Teljes diszvilágítás.

8 előadás a nyílt színpadokon 8

még pedig délutáni 4 órától kezdve éjfélig.

Minden 200-dik felnőtt fizető látogató egy palack jó pezsgőt kap ajándékba.

Rózsalevel confetti, serpentin.

Belépődíj este 7 óráig 30 krajcár, azután 50 kr.

Mérsékelt áru belépőjegyek a dohánytösdékben kaphatók.

JEGYZET: A belépőjegyek délutáni 3 órától reggeliig való tartózkodásra jogosítanak.

Reményi hegedű
okkal, vonóval 7.—, 8.—, 10.—, 15.—, 20 frt és feljebb.

Reményi cello 12.—, 15.—, 18.—, 20.—, 25.—, 30.— frt és feljebb.

Reményi cimbalmai
40.—, 50.—, 60.—, 80.—, 100.—, 120.—, 150.— frttól 500 frt-ig.

Reményi m. kir. szab. műhangszer ipartelepé
Budapest, Király-utca 44/1.
Legdusabb raktár az összes hangszerek és alkatrészekben.

Hépes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Kivétel nagyban és kicsinyben.

Vámos Gizella
államilag képzett zenetanár
zeneiskolájában
a beírások az 1899/1900-iki tanévre augusztus 28-án kezdődnek.
Beiratkozni lehet naponta d. e. 9-11-ig és d. n. 3-6-ig; vasár- és ünnepnapokon csak d. e. 9-12-ig az intézet helyiségében:
Erzsébet-körút 8. szám, I. emelet.
(a New-York palota átellenében).

Tanszakok: ének, zongora, hegedű, gordonka, cimbalom, fuvola és citera.
Beiratási díj: 2 frt. Taudíj az énekre 7, a többi tanszakra 5 frt havonta.

Graz. Graz.
Hotel „zur goldenen Birne“
a város központjában, a meráni parkkal szemben, a legszebb fekvésű szálló, ujjannan kényelmesen berendezve.
HUTER J., tulajdonos.

Budapesti RÖSER-tanintézet.

Alapított: 1853-ban. — Tanulók száma: 15024.

3 osztály nyílv. (A keresk. akadémiákkal teljesen egyenrangú. Bizonyítványai az egyéves önkéntességre jogosítanak.)
kereskedelmi iskola

4 osztály nyílv. (Bizonyítványai államérvényesek.)
polgári iskola

Nevelő internátus (Bennlakó növendékek részére.)

Beiratás: augusztus 30-tól szept. 5-ig.
Értesítést **Röser János** igazgató, ad: Budapest, VI., Aradi-utca 10. sz.

Nőnevelő intézet

Bécs melletti Rodaunban.

A „**St. Chrétienné**“ nevet viselő tiszteletadó nővérek (apácák) által vezetett nőnevelő intézetben a középosztály gyermekei vallásos és a jelenkor fokozott igényeinek megfelelő, szívet és szellemet egyaránt nevelő nevelésben részesülnek.

Az intézet nyílv. — az elemi és polgári iskola tananyagának megfelelő — osztályból áll, kapcsolatban egy — két évre beosztott — képző tanfolyammal; különös figyelmet fordítanak a francia és német nyelvből való kiképzésre. Azonkívül a szülők kívánságára a magyar és olasz nyelv is tanítatik.

Nagy gondot fordítanak a növendékeknek zenei kiképzésére: rajz, festészet, ének, gyakorlati kézműmunka és angol nyelv oktatása is a tantervben foglaltatik. A társalgási nyelv a francia. Az intézet rendkívül szép és egészséges vidéken, Bécsközvetlen közelében, egy nagy parkban fekszik. A föltertelek nagyon méltányosak; a tanév f. é. szeptember 14-én kezdődik. Bővebb főlvilágosítással és prospektussal az intézet vezetősége szívesen szolgál.

Cím:

St. Chrétienné nőnevelő intézet
Rodaun, Bécs mellett.

Gyümölcs- és szőlőbor készítő gépek.
Gyümölcs- és szőlőszajtók,
Szőlő- és gyümölcszúzók
és hegyőmorszók.
Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Sejllő- és gyümölcsörölők, aszaló készülékek, gyümölcs- és főlzések aszalására, gyümölcs- és lisztkeverők, kenyérsütők, kávéfőzők, szőlő- és gyümölcs- és szőlőecsszó-permetezők, gyártókatok és szállítókatok jó állás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa
ca. kir. kizár. szabad. gazdasági Bécs, H/A, Taborsstrasse 71.
géppark, vasúttelep és rőzházma.
Külföldre 400 a any. — üst- és bronzéremmel. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Képző- és vizionáriumok felvételnek.

TELKET

heti 1—2 korona törlesztéssel vehet mindenk. A telkek a fővárostól 20 percrenyre, a vasúti megállótól 5 percrenyre, igen egészséges helyen fekszenek. A telkek kiépítése után az építkezés hetenként visszafizethető kölcsönök nyújtása által előmozdítottatik. Bővebbet **Kerepesi-ut 34., I. Takarékpénztár.**

Katona-ügyekben
legjobban, leggyorsabban és legolcsóbban eljár és elintézt **reklamációkat,**
megszerez utleveleket, idő előtti **nősülésre engedélyeket,** eljár a **tiszt urak és önkéntesek összes személyes ügyeiben** stb. a **Dominke János** v. csász. és kir. százados tulajdonát képező **Katonaügyi iroda**
Budapest, VII., Kerepesi-ut 6.

LATZKOVITS A. ÉS TÁRSA
WEINER MÁTYÁS
ezőtől megvett
uri divat és női pipere árúk
tetemesen leszállított árcni eladását már megkezdette.
ANDRÁSSY-UT 3.

Maschitz intézet.
Budapest, Andrassy-ut 31. szám.
Nyilvánossági joggal ellátott
Minta elemi iskola,
hat osztály **FELSŐBB** leányiskola. Államilag érvényes bizonyítványok.
Kitűnő internátus. — **Előjegyzések és beiratások mindennap.** Felvilágosítást ad
az igazgatóság.
Budapest, Andrassy-ut 34. sz.

Nevelő- és tanintézet nyilvánossági joggal
RÁKOS-PALOTÁN, (Budapest mellett.)
Vasút-, posta- és távirati állomás. Az intézet áll: VIII. osztály főgimnázium. VI. osztály polgári és IV. osztály elemi iskolából. Az intézet egy nagy parkban fekszik. **Kitűnő tanterv. Államérvényes bizonyítványok. Gondos fölügyelet. Jó táplálék. Idegen nyelvek tanulása. Nevelési díj mérsékelt.** A tanulók lehetnek bennlakók, félkiosztosok és bejárók. Ismertető és bővebb fölvilágosítás azonnal kapható.
Wagner Manó,
intézet-tulajdonos, igazgató.

A Pozsonyi
Kereskedelmi Akadémia,
melynek végbizonyítványa egy évi önkéntes katonai szolgálatra jogosít, és melynek eddig végzett tanulói legelső rendű kereskedő, gyári és bankári cégeknel vagy közhivatalokban és a mezőgazdaságban nyertek alkalmazást, 1899. szeptember 1-én 15-ik évfolyamát nyitja meg.
Az intézetet a múlt isk. évben 243 tanuló látogatta, köztük 196 vidéki, kiknek jó családoknak való elhelyezése ügyében az igazgató készséggel jár a szülők kezére.
Mindon iránt tájékoztató évi jelentés levelező-lapon is kérhető.
Pozsony, 1899. július hó.
Jónás János igazgató.

Aranyosi Miksa
nyilvános felső kereskedelmi iskolája.
Budapest, V. ker. Nagy Korona-utca 13 szám.
Egyenrangú a kereskedelmi akadémiákkal. Bizonyítványok államérvényesek. Egyéves önkéntességi jog.
Az intézet internátussal van összekötve. Előjegyzés a szünet alatt is. Részletes program ingyen és bérmentve.

LISTE-intézet

Bécs, V., Nicolsdorfergasse 8-dik szám.

Nagy leánypenzionátus (Lyceum) szép kerttel, minden kényelemmel, elsőrangú tanerők, különös gond fordítatik a zenetanításra. Penzió 700 frt. Program és legjobb tanúsítványok az intézetből hikerült növendékek szüleitől rendelkezésre áll.

A penzionátusnak 30. iskolai éve 1899. október hó 1-én kezdődik.

A Budapesti kereskedelmi testülettől fenntartott

Budapesti Kereskedelmi Akadémia

1899/1900. évi negyvenharmadik évfolyamára a beiratások az V. ker., Alkotmány-utca 11. sz. a. levő iskolai épületben f. é. szeptember 1-től 4-éig naponként a délelőtti órákban tartanak. A középiskolát végzetek egyéves kereskedelmi szaktanfolyamára a hallgatók ugyanott szeptember 7-étől 9-ig iratnak be. Az intézet szervezetét, főtételi feltételeit, alapítványi és tandíjmentes helyeit, ösztöndíjait stb. tárgyazó tudósításokat kívánatra mindenkinek bérmentesen megküldi a

Budapesti Kereskedelmi Akadémia igazgatósága
(V., Alkotmány-utca 11. sz.)

Mindazoknak, kik gyors, alapos és biztos gyógyulást óhajtanak, ezen kitűnő szakorvost a legmegtöbbséggel ajánlhatjuk.

Univ. Med. Dr. Czinczár J.

Bőrgyógyász, bőrápolás, nemi- és húgyszervi bántalmak képesített szakorvosa.

gyógyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon úgy nőknél, mint férfiaknál mindennemű a nemi betegségek és gyengeségi állapotok elnevezése alatt összefoglalt bármily régi keletű bántalmakat, továbbá bármily bőrbetegséget és szépségihát a külföld által elismert legújabb kitűnő módszereivel.

Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14., I. em.
Rendel: délelőtt 10-1g, délután 3-7g.
Külön váróteremek hölgyek és urak részére.
Levelekre azonnali válasz.

Térképek, utmutatók.

Kirándulóknak, turistáknak, a fővárosba kerülő idegeneknek nélkülözhetlen:

Budapest és környéke. Baedekerszerü utmutató a fővárosban és környékén. A főváros és környéke térképével. Irta Palóczy Lipót. Ára piros vászonkötésben . . . . . 80 kr.
A mai Budapest. Emlék és utmutató a fő- és székvárosban. Számos képpel és egy nagy, színes tervrajzzal. Szerkesztette Kahn József. Ára . . . . . 1 frt.

Budapest tervrajza. Kimerítő, pontos tájékoztató Ára . . . . . 30 kr.
Ugyanaz színezve, a főváros nevezetesebb épületeinek és emlékműveinek szép nyomású képeivel. Ára . . . . . 50 kr.
Budapest kirándulási térképe. A főváros és vidékének turista-térképe. Pompás, színezett. kitűnően használható térkép. Készítette Hatsék Ignác. Ára . . . . . 50 kr.

Irodáknak, iskoláknak és egyéb intézeteknek, valamint magánosoknak kitűnő szolgálatot tesznek:

Hatsék Ignác. Magyarország nagy vasúti térképe. A legújabb adatok nyomán. Ára 4 frt.
Vászonra huzva . . . . . 8 frt.
Gaebler-Cherven: Magyarország nagy fali térképe Ára vászonra felvonva . . . . . 9 frt 50 kr.
Európa nagy fali térképe. Vászonra felvonva Ára . . . . . 13 frt 80 kr.
Hatsék Ignác. Megyei térképek. Magyarország összes megyéiről, a jellemző népszokások, viselkedés, a megyebeli nevezetességek, ipari- és közgazdasági főbb termények színes képekben való feltüntetésével. Ára a 31 térképnek együttvéve, diszkötésben . . . . . 12 frt.
Megrendelhető

a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

20 krajcáros sorsjegyek!

József főherceg ur ő cs. és kir. Fensége védnöksége alatt Szegeden rendezendő I. Mezőgazdasági Országos Kiállítás

sorsjátéka.

Főnyeremény **50.000** korona érték.

Huzás Szegeden, 1899. évi szeptember hó 10-én este 6 órakor.

Egy sorsjegy ára **20** krajcár.

Sorsjegyek mindenütt kaphatók!

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
Budapest, Köztelek, IX., Üllői-ut 25.

FABUTOR-OSZTÁLY:

Teljes háló- és ebédlő-szobák
Szalon-garnitúrák
Férfi-szobaberendezések és egyes butordarabok is.

Saját gyártmányu

BUTOR

Sodrony-ágybetétek, afrik- és lószőr-matracok

VASBUTOR-OSZTÁLY:

RÉZBUTOR.
Vas- és kerti-butor és Gyermekek-kocsik,

kitűnő kivitelben, olcsóbban mint bárhol

Pápai és Náthán gyárosoknál

BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 2. szám.

Legrégibb és legnagyobb speciális üzlet ezen szakmában.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltnek.
Árjegyzék 25 kr. bélyeg ellenében.

T. vevőinknek kényelmére szolgál azon körülmény, hogy nálunk a butorberendezéshez tartozó összes tárgyakat, u. m.: fa- és vasbutort, rézgyakart, ruganyos matracokat, afrik- és lószőr-derekalkaját, kárpitozott tárgyakat, konyhabutort, előszobaberendezéseket, szőnyeg- és függönyemléket, függőlampákat stb. beszerezhetnek és így teljes berendezésüket egyöntetűleg egy helyről kaphatják. — Gyártmányaink kitűnő minőségéért irásbéli jóítállást vállalunk.

Részletfizetésre is minden árfelemelés nélkül, eredeti gyári árakban, olcsóbban, mint bárhol készpénzfizetés mellett!

Neufundlandi him kutya, másfél éves, gyönyörű példány, kitűnő házőrző, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2450

Ószul a haja ??? Ha igen, akkor használja a Hair Regenerátor kitűnő szert, mely nem festi a haját, hanem a haj eredeti szinét adja vissza. + Üvegeje 1 forint. + Egyedül: Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárúban: Budapest, V. ker., Nagykorona-utca 23. sz.

Jó forgalmu fűszer-üzlet 16 ezer lakossal bíró vidéki városban más vállalat miatt azonnal átadó. A szükséges összeg 5-600 frt. 2420

NINCS TOBBÉ POR.

A Dustless Floor Dressing Co. New-York
Hygieai pormentesítő Vállalat, elvállal irodák és üzleti-helyiségek, kávéházak, vendéglők pormentesítését

Jótállással, az egyedül valódi amerikai Dustless porölővel.
1 liter (10 □-méterre elegendő) valódi amerikai Dustless ára 1 frt 50 kr. — 1 beeresztő szerszám 65 kr. — 1 seprű (a célra külön) 1 frt 20 kr.

DITRICHSTEIN MÓR

TELEFON 14-59. VII. ker. Nyár-utca 34. sz. TELEFON 14-59.
Óvakodjunk az utánzatoktól!

Csak a valódi keletindiai Santal-olaj
(Misore Santal) gyakorol nagy hatást új és idült hólyag-, vese- és flegelcső-bántalmaknál.

A Santal Egger-

capsulák csak a legtisztább és legértékesebb Misore Santal-olajat tartalmaznak és ennél fogva hatásuk meglepő.

Aki rövid idő alatt akar megszabadulni győri bajától, használjon Santal Egger. Egy eredeti üveg ára 1 ft 60 kr., vidékre a pénz előleges beküldése mellett, postán, bérmentve 1 ft 70 kr.

Főraktár: Gyógyszertára „Nádor”-hoz
Budapest, VI., Váci-körút 17.

A téli idény

készletével alulírottak tisztelettel ajánlják a t. c. közönség figyelmébe jól berendezett tűzifa-raktárakat, ugyiszintön fűtőórákat, nevezetesen:

Pesten: VII. ker., Kereszt-utca 24. szám.
„ V. „ Visegrádi-utca 30. sz.
Budán: Szegényház-utca 3. szám.

Luczenbacher Pál utódai

Iroda: Thonet-udvar. Telefonszám 33-03.

Hordozható és szilárd

VILLAMOS VASUTAK

GAZDASÁGOK, ERDŐKEZELŐSÉGEK, TEGLAGYÁRAK, BANYÁK, valamint bármely IPAR részére.

Különösen ott ajánlíhatók, hol villamos erő már rendelkezésre áll, és a felesleges áram kihasználható.

ROESSEMANN és KÜHNEMANN KOPPEL A.-FÉLE VASUTAK.

BUDAPEST, VI., Külső Váci-ut 79.
Bécs. Prága. Lemberg. Berlin.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonai orvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmélegebben ajánlíható

DR. KAJDACSY, v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. 1. em.

A legelhanyagoltabb húgyveszélyeseket, bujaktörsebet, syphilit, az önfertőztetés utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által magóméleteket, nőknél fehérhólyást befokendezés nélkül, a legmakacsabb hőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrgerinebajokat gyógyít a legújabb gyógy- módszer szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig. Nőknek egy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnali válaszlátat; esetleg gyógyszerkezelést is gondoskodva lesz.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb

PAP PAP PAP

szőnyegek, kárpitosru gyárak, szőnyeg, függöny- gyárak és asztalterítő stb. nagy vá. asztalban.

szőnyegható vasúgy 8	1 acél sodrony egybetűs	5.-
szőnyegható vasúgy 10	1 tengeri fűzalkos	1.-
szőnyegható vasúgy 12	1 levari szalmaszék	2.20
szőnyegható vasúgy 15	1 matrac	8.30
szőnyegható vasúgy 20	1 Crinde Afrique matrac	4.50
szőnyegható vasúgy 25	1 órázó	12.-
szőnyegható vasúgy 30	1 párnázott ruganyos matrac	15.-
szőnyegható vasúgy 35	1 nagy szoba-szőnyeg 300/300 2.5	15.-
szőnyegható vasúgy 40	1 alban tus függöny	1.5
szőnyegható vasúgy 45	1 bouret agyrtű	2.2
szőnyegható vasúgy 50	1 futószőnyeg méterenkint 25	1.80
szőnyegható vasúgy 55	1 krtól 4 fűtő.	1.50

GICHNER JANOS és TARSA
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.
A megrendelést kívánatra ingyen és bérmentve küldjük. Nem tartozó árakat kisorolunk, vagy a pénzt visszatérítjük.

Magyar ipar.

Fűtőkályhákat, takaréktűzhelyeket

szállít a legjobb minőségben jótállás mellett

EHRlich G. GUSztáv

magyar kályhagyára Budapesten.

Meldinger-kályhákat, Fekete fényezett acélműveket koppenyvel vagy különféle színe zománczott koppenyvel, álműnyozott alapzatú a leedszebb kivitelben.

Szabályozó töltőkályhákat, acél vaslemez-burkolattal és tüszőlárd be-téttel, jótállással.

Szabályozható kályhákat fűtésére. „Ehrlich-féle” kályhákat és vandégó részére alkalmazható kályhákat.

Gyár: VII., Fogarasi-ut 6. Telefon 62-21.

Asztaltűzhelyeket a legartósabb és el nem pusztítható zománcburkolattal minden színeben és szép kivitelben. — „Ehrlich-féle” új Asztaltűzhelyeket recés oldalúakkal a vaslemezbe. Takaréktűzhelyeket erős anyagból készítve, szép kivitelben és olcsó árak mellett.

Szelelő-rácsokat. Mintaraktár: VII., Dohány-u. 1.2 Telefon 60-08.

Tan- és nevelő-intézet

nyilvánossági joggal

Budapesten, Hold-utca 19. sz.

Az intézet 22 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelőintézetében, mely államérvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember 1-én kezdődnek, Azonban már most is lehet előjegyezni.

A növendékek lehetnek bennlakók, félkosztosok és bejárók. Értésítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.

Dr. László Mihály, igazgató.

Mokány Berci

a megmondhatója (és meg is mondja a könyv előszavában), hogy milyen pompásan használható könyv a

Kártyajátékok Könyve.

Szerkesztette: Parlaghy Kálmán.

Ára 1 forint 40 krajcár, kötve 1 forint 80 krajcár.

Leírja a hazai és külföldi kártyákkal játszható összes játékokat. Teljes fölvilágosítást ad, miképpen kell játszani és mik a játékok szabályai. Megismerteti a hamis játékok forrásait, a roulettét és a hazardjátékokat; bemutat néhány mulatózó kártyabüvészkedést és végül összeállítja a kártyajátékok történetét és a kártyaműszavak szótárát. A könyv több mint 200 oldal terjedelmű.

A szöveget képek is magyarazzák.

Ez az első teljes magyar kártya-codex! Magánosoknak, de társas-körök számára is kitűnő szolgálatot tesz kártyajátékosok, szóváltások elkerülésére.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest, Váci-utca 12. szám.

Mai napság a legérdekesebb tudomány a

SPiRITiZMUS,

mely egyben legalkalmasabb családi körök folytonos szórakoztatására, mert a folyton meg-megújuló e téren történő felfedezések mindig fogva tartják az érdeklődők figyelmét.

Magyarországon a következő művek jelentek meg és részben leszállított áron kaphatók:

TÓVÖLGYI TiTUSZ: A lélek mint egység, 1 ft 50 kr. helyett 1 ft. Van-e másvilág? (A szellemek országából), 1 forint 60 kr. helyett 1 ft.

HAVAS ANDOR: Levelek a tulvilágról. Újdonság!! 50 kr. (Ezen álnév alatt egy hírnemes író rejlik).

NÉREI ODÓN: Tájékoztató a spiritizmus történetéről, elméletéről és kísérletezéséről. Ára 30 kr.

ARNOLD JÁNOS: Hogyan kell a spiritualizmussal foglalkozó családi köröket megalkantani? Ára 1 ft 20 kr.

Hogyan lett Dr. Gyriák Bernát a tudós orvostanár, a legnagyobb szkeptikus spirituaisztja? Közli B. Mikos János. Ára 80 kr.

Megrendelhető a pénz előleges utalványozása vagy utánvét mellett

Szilágyi Béla könyvkereskedésében és antiquariáriumában Budapesten, IV., Károly-körút 26. szám.

Könyvjegyzékek a „Könyvkedvelők Katalauza”, melyből az új kiadás sajtó alatt van, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg.

Villamos fűtőkályhák. Elektromasszáz.

Az összes gyógymódokra tökéletesen be van rendezve.

Dr. Palócz intézete

Budapest, Kerepesi-ut 10. (félemelet).

Rendelés 10-12-ig, 3-5-ig. Gyógykezelés egész napon át. Díjazás mérsékelt. Fropektus ingyen. Tagas és kényelmes gyógyterem. Külön férfi- és nő-osztályok. Kitűnő eredmények még krónikus (idült) betegségekben is.

Ugyanitt kapható: Nepszeri orvosi tanácsadó. Írta Dr. Palócz. Ára 3 korona.

Gyógygimnasztika, Masszázs, Testgyógyítás. Belézés (inhaláció), Villamosok minden nemre.

MAGYAR KÖNYVTÁR.

Szerkeszti: RADÓ ANTAL.

A „Magyar Könyvtár”-ban addig a következő elbeszélő művek jelentek meg:

Ágai Adolf. A Viola Vera és egyéb elbeszélések. (24. sz.)

Ambros Zoltán. Hajtórütkök. Nyolc elbeszélés. (56. sz.)

Amicis de Edmondo. A bor és egyéb apróságok. Ford. Tóth Béla. (7. szám.)

Bárony István. Vadász történetek. (28. szám.)

Boccaccio. Válogatott elbeszélések a Decamerone-ból. Ford. Radó Antal. (96. sz.)

Bourget. Három elbeszélés. Ford. Hevesi Sándor. (33. sz.)

Butti. Az erkölcstelen. Olasz elbeszélés. Fordította Tóth Béla. (48. szám.)

Coppée. Henriette. Ford. Botlikné Tölgyessy Margit. (82. szám.)

Csehov A. Falusi aszonyok és egyéb elbeszélések. Ford. Szabó Endre. (80. szám.)

Droz Gusztáv. Az ur, az aszony és a baba. Rajzok. Farina. Erősebb a szerelemnél. Regény. Ford. Tóth Béla. (119. sz.)

Ford. Bérl Gyula. (39. szám.)

Fáy András válogatott meséi. Badits Ferenc bevezetésével. (54. sz.)

Francia elbeszélők tára. I. (Maupassant, Gréville, Ricard Chavette, Bonsergent). Ford. Ambros Zoltán. (17. sz.)

Francia elbeszélők tára. II. (Daudet, Claretie, Prévost, Coppée, Alis, Ephreim). II. sorozat. Ford. Ambros Zoltán és B. Tölgyessy M. (98. sz.)

Heltai Gáspár válogatott meséi. Imre Lajos bevezetésével. (90. sz.)

Jókai Mór. Szép Angyalka. (100.)

Kármán József. Fanni hagyományai. (22. sz.)

Kabos Ede. A eszengeri kálopek és egyéb történetek. (67. szám.)

Kielland. Elbeszélések Norvégiából. ford. Ritók Emma. (92. szám.)

Kozma Andor. Vig elbeszélések. (47. szám.)

Maupassant. Apró elbeszélések. Ford. Tóth Béla. (2. sz.)

Meyer Konrad Ferdinánd. Egy nő szenvedése. Ford. Hevesi Sándor. (57. sz.)

Mikszáth Kálmán. Két elbeszélés. (81. szám.)

Murai Károly, Mese-mese. (116. sz.)

Musset. Tizian fia. Elbeszélés. Ford. Marquis Géza. (91. szám.)

Olasz elbeszélők tára. I. (Farina, Verga, Serao, De Ami-Olasz elbeszélők tára II. (Capuana, Castelnou). Ford. Tóth Béla. (99. sz.)

Orosz elbeszélők tára. (Jezsew, Juzsain, Szalagub). Ford. Ambrovsics Dezső, (118. sz.)

Papp Dániel. Utolsó szerelem és egyéb elbeszélések. (113. sz.)

Poe Edgar. Rejtélyes történetek. Fordította Tolnai Vilmos. (45. szám.)

Rudyard Kipling. Indiai történetek. Fordította Mikos Lajos. (66. szám.)

Serao Matilde. Lányok. Elbeszélés. Fordította Tóth Béla. (83. szám.)

Sipulusz. Humoreszkek. (6. szám.)

Spanyol elbeszélők tára. (Pallacio Valdes, Frontaura, Pardo Bazán, Alas.) Fordította Szalai Emil. (76. sz.)

Szalagub gróf. A medve. Elbeszélés. Fordította Ambrovsics D. (55. szám.)

Szomaházy István. Légyott hármában és egyéb történetek. (16. szám.)

Tolnai Lajos. A nagygyárosok és egyéb elbeszélések. (86. szám.)

Vérsesi Arnold. Kisvárosi történetek. (40. sz.)

Wells. Világok harca. (Marslakók a földön.) Regény. Fordította Mikecs Lajos I. rész. (93. szám.) — U. a. II. rész. (94. szám.)

Turpenyev. Az ötödik kerék. Ford. Szabóné Noga J. Yke. Újjászületés. Amerikai regény. (82. sz.)

Egy-egy szám ára 15 kr.

Megrendelésnél elég a fizet számát följegyezni. Az ár beküldése után bármely fizetést bérmentve küld a Budapesti Napló kiadóhivatala, József-körút 18. szám.

Megszerezhető minden hazai könyvkereskedésben is.

A szőlők lisztharmat betegsége

(ODIUM TUCKERI) ellen biztos az az

dr. Aschenbrandt-féle r é z - k é n p o r.

Sokkal finomabban poroz, 80%-kal kevesebb fogy belőle, mint a tizta kénporból és egyéb betegségek ellen is óvószert.

A réz-kénpor ára:

50 kg. zsákokban ... .. a kg. 28 kr.,
10 kg. zsákokban ... .. a kg. 28 kr.,
5 kg. zsákokban ... .. a kg. 30 kr.,

Budapesten vasut, hajó vagy postára adva.

A réz-kénpor használatához porozógép (Vermorel-féle) ... .. 18 ft.

kisebb üzemek fűjtató ... .. 5 ft.

☛☛☛ Szüre előtt, még ha szeptemberben is, ahol a baj fellépett, egyszer kell porozni. ☛☛☛

Megrendeléseket előtag 50%-os előleg beküldése mellett a

„BORASZATI LAPOK”

kiadóhivatala

Budapest, Üllői-ut 25. sz. (Köztársaság).

☛☛☛ A „Borászati Lapok” szerkesztősége előzetesen díjtalanul állapítja meg a hozzá beküldött növényi részek betegségeit és válaszlát minden szakkérdésre. ☛☛☛

Minden szövegcsere befizetésre postai békébről 2 kr. címreli eláratást követően...

APRÓ HIRDETESEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni.

APRÓHIRDETESEK

ELŐFIZETÉSEK felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következő dohánytüszölésben:

- Breuer növények, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.
Nemesek-féle tőzsde Pálfi-tér.
Weitenfeld Jakab, Király-utca 1.
Benda Józsefne, Andrásy-utca 59.
Schwartz hirdeti iroda Marokkói-utca 2.
Sopronyi V., donány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut. 1.

Aranyos Mucuskám! Midőn ma reggel felébredtem, kellemes meglepetésben részesültem születésnapom alkalmából...

Fiatal ember, ki a magyar és német nyelvben jár, román nyelvben jár, szeptember 15. belépésre kerestek...

Faust. Nem látok be semmit eddig istenem! mikor lesz az a mikor akarod? Világ, idő, mama, mind semmi! Mikor jössz? 4778

Egy komoly fiatal ember, önálló fizetettel bír, házasság céljából egy szerény leányka ismerettségét keresi...

Printemps. Levele egy kinos dilemmából mentett ki. Napokon át haboztam, mit tegyek? Oly önkéntes dolgokat tanácsolt az agy és a szív...

Művelt német házigazda keresi a kiadóhivatalához. 4758

Katica! Ugy gondolom olvasta már szombati híradésemet, melyből láthatja hogy első levelét...

Barna hadnagy. Annyi sokat szeretnék mondani, de ez uton nem lehet...

Május 21!!! Büneimet százaszorosra leírítottam, újabb nem bánatolnak, utolsó szótadot jellegű volt...

Úgyes szabóné házakhoz ajánlkozik elegáns ruhák készítésére. Elmegey vidékre is. Cím a kiadóhivatalban.

Középkoru magányos öv. asszony a háztartás minden ágában jártas, ajánlkozik gazdasszonyoknak...

Izr. nevelőné kerestetik vidékre 1 lány mellé, a ki a polgári iskolát tanította...

Keresek 4500 forint kölcsönt szolid kamatra, 10 éven belül visszafizetendővel...

Angol társalgási órákat óhajtaná venni fiatal ember, lehetőséggel tanításon hölgyekkel...

Üvegkerdekedő segéd, ki az üveg és porcellán szakmában, valamint az Engros és detáli eladásban...

K-né Margitay Maris első fővárosi szabású és varró tanítvesztésben (Kerepesi-ut 14) a beiratások megkezdődtek...

Vendéglősök. kávécsok, jövedelmek mellékeresetet biztosíthatnak maguknak szórakoztató gépeink által...

Kiadó lakás 2 utcai szoba, konyha, előszoba, fedett veranda a Hermína-ut egy villájában...

Szépírási tanfolyam, Lelkiismeretes tanító, valamint Pozsonyban 25 évi működésem alatt sikerültnek bizonyult...

12% nettó jövedelem mellett egy IV. emeletes ház azonnal átvehető. Cím a kiadóhivatalban. 4750

Izr. nevelőné kerestetik 3 leányka mellé vidéki városba. Ajánlatok fizetési igényével sepr. 1-ig fogadhatnák el...

Ház a IX. kerület, Anygautcában egy földszintes ház bármily célra berendezhető...

Kőhőgésnél, rekedsznél vegyen 30 kr-ért Rény-féle pemetefüvekkortak. 4760

Sztraka-Tannicsokoládéja mindenféle hasmenést rögtön megszüntet. Kapható győgytárakban.

Nevelőnék, gyermekektervezőnk, bonnek minden nemzetiségűk, elhelyeztetnek Nietschné Gerson Anna által Budapest, Erzsébet-körút 52. sz. 8094

Ügyes szabóné ajánlkozik házakhoz és házon kívül ts mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóhivatalban. 2341

Szép írás hivatalka az esteli órákra keres írásbeli munkát szerény díjazás mellett. Cím a kiadóhivatalban. 2465

Elegánsan butorozott különbejáratos tiszta kétaablakos szoba azonnal olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2438

Villában keresek két-három szobás, konyha, éleškamra és minden hozzátartozókkal állandó lakást...

Nyomdai részvénnytársaságnál egy intelligensbb, értelmes fiu tanocul felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 2465

Utcai lakást keresek a Teréz- vagy Lipótváros valamelyik főbb utcáján, mely elő négy szobából megelégedő mellékhelyiségekkel...

Teljes ellátást nyer egy vagy két jó házbólval középiskolatanuló, tisztességes keresztény családnál...

Ménesi csemege szőlő nemefajja rőzsa, valamint legfinomabb kevert arad-begy aljai csemegefajok...

Vidékre izr. nevelőné keresek II. gymnasztika mellé szeptember elejére. Fizetés: 150 frt és teljes ellátás. Cím a kiadóhivatalban. 4742

Izr. nevelőné kerestetik 3 leányka mellé vidéki városba. Ajánlatok fizetési igényével sepr. 1-ig fogadhatnák el...

Ház a IX. kerület, Anygautcában egy földszintes ház bármily célra berendezhető...

Kőhőgésnél, rekedsznél vegyen 30 kr-ért Rény-féle pemetefüvekkortak. 4760

Sztraka-Tannicsokoládéja mindenféle hasmenést rögtön megszüntet. Kapható győgytárakban.

Nevelőnék, gyermekektervezőnk, bonnek minden nemzetiségűk, elhelyeztetnek Nietschné Gerson Anna által Budapest, Erzsébet-körút 52. sz. 8094

Ügyes szabóné ajánlkozik házakhoz és házon kívül ts mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóhivatalban. 2341

Szép írás hivatalka az esteli órákra keres írásbeli munkát szerény díjazás mellett. Cím a kiadóhivatalban. 2465

Elegánsan butorozott különbejáratos tiszta kétaablakos szoba azonnal olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2438

Villában keresek két-három szobás, konyha, éleškamra és minden hozzátartozókkal állandó lakást...

Nyomdai részvénnytársaságnál egy intelligensbb, értelmes fiu tanocul felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 2465

Utcai lakást keresek a Teréz- vagy Lipótváros valamelyik főbb utcáján, mely elő négy szobából megelégedő mellékhelyiségekkel...

Teljes ellátást nyer egy vagy két jó házbólval középiskolatanuló, tisztességes keresztény családnál...

Törlesztéses kölesön földbirtokokra!

kétségben, a valódi becserkét háromnegyed részéig. II. helyre is 20-30 év közt kiadó...

Ingatlan- és Jelzalog-Forgalmi-Intézet, Budapest, VI. Váci-körút 39.

Kitűnően végzett, tanítóként állást keres akár helyben akár vidéken mint nevelőné, szives megkereséseket...

Csinosan butorozott szoba külön beáratva a József-körút azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2449

Igen jó ellátást kaphat Budapesten egy jó házból való tanuló v. leány egy intelligens gyermektelen keresztény családnál...

Erőteljes, fiatal özevgy keres foglalkozást egész napra, vagy gazdasszonyi állást, esetleg vidékre...

Ertelmes takarékpénztári tisztviselő délutáni foglalkozást keres, esetleg üzletekben könyvelést...

Tanoncnak ajánlkozik egy 4 polgári iskolát végzett jó házból való fiu. Cím a kiadóhivatalban. 2425

Gyakornok, ki a magyar és német nyelvet teljesen bírja helybeli pénzintézetnél felvétetik, gyorsírászat tudása megkívánatik...

Kereskedelmi tanfolyamot végzett kisasszony pénztárnok, esetleg könnyebb irodai teendők végzésére ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 2404

Kiadó szoba. A Kerepesi-uton a Nép-színház mellett egy csinosan butorozott két ablakos teljesen förgömbölyös utcai és egy ugyanyolyan udvari szoba...

Született angol hölgy francia és angol helykelet ad mérsékelt árt. Megkereséseket "Albion" jellegével a laphoz kér, hol esetleg cime is megtudható. 2387

Egy szép ebédülő-credenz helyszüke miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2456

COPYING OFFICE.

Bárminemű írásmunkákat, leírásokat, sokszorosításokat és fordításokat minden nyelven...

Butor - egy készpénzért, mint részletfizetésre legjutányosabb Fuchs Bódog-nál u dapest, VIII., József-körút 26.

Hyalinthen - (Getzt zu pflanzen!) Frachtsortimente von 10 Sort. 12 Töpfe 3. - Mk. f. Gläser 4. - Mk. empfindl. als Specialität.

Több észak- és délnémet-honi nevelőné. zene nyelvismertell, angol és francia, tanítónőket s bonnekat azonnali belépésre ajánl...

1899. évi gyümölcs iz (marmelade) való diszertjótállítás tiszta és sűrű Kajszinbarack 68 kr.

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv most megjelent, kétszeresen bővített új kiadását megrendelhet...

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.

Szabadalmakat - készülőz világszerte államokban KALMÁR J. mérnök és hitese szabadalmi ügyvivő

Pompéry (Benedek L. és társai) BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 44. Alapított 1885-ben.

Remington - írógép- és gyorsíróiskola „Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület” gyorsíró tanfolyamain folyó hóban

Glogowski és Társai - „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.

Nagy vagonot szereznet az ország bármely helyen lakó férfi vagy nő, 3000 y otthoni munkával, ki a „Kereskedelmi Vegyeszet”

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.

„Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megrendelhető a kiadóhivatalban.